

Dz.U. 1990 Nr 30 poz. 179**USTAWA
z dnia 6 kwietnia 1990 r.****o Policji.****Rozdział 1
Przepisy ogólne****Art. 1.**

- 1.¹⁾ Tworzy się Policję jako umundurowaną i uzbrojoną formację służącą społeczeństwu i przeznaczoną do ochrony bezpieczeństwa ludzi oraz do utrzymywania bezpieczeństwa i porządku publicznego.
- 1a.²⁾ Nazwa „Policja” przysługuje wyłącznie formacji, o której mowa w ust. 1.
2. Do podstawowych zadań Policji należą:
  - 1)³⁾ ochrona życia i zdrowia ludzi oraz mienia przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra,
  - 2)⁴⁾ ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego, w tym zapewnienie spokoju w miejscach publicznych oraz w środkach publicznego transportu i komunikacji publicznej, w ruchu drogowym i na wodach przeznaczonych do powszechnego korzystania,
  - 3)⁵⁾ inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami społecznymi,
  - 4) wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców,
  - 5)⁶⁾ nadzór nad strażami gminnymi (miejskimi) oraz nad specjalistycznymi uzbrojonymi formacjami ochronnymi w zakresie określonym w odrębnych przepisach,
  - 6) kontrola przestrzegania przepisów porządkowych i administracyjnych związanych z działalnością publiczną lub obowiązujących w miejscach publicznych,
  - 7) współdziałanie z policjami innych państw oraz ich organizacjami międzynarodowymi na podstawie umów i porozumień międzynarodowych oraz odrębnych przepisów,
  - 8)⁷⁾ współpraca z Szefem Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych w zakresie niezbędnym do realizacji jego zadań ustawowych.

---

¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 1 lit. a) ustawy z dnia 21 lipca 1995 r. o zmianie ustaw: o urzędzie Ministra Spraw Wewnętrznych, o Policji, o Urzędzie Ochrony Państwa, o Straży Granicznej oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 104, poz. 515), która weszła w życie z dniem 12 października 1995 r.

²⁾ Dodany przez art. 2 pkt 1 lit. b) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

³⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 2 pkt 1 lit. c) tiret pierwsze ustawy, o której mowa w przypisie 1.

⁴⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 1 lit. c) tiret drugie ustawy, o której mowa w przypisie 1.

⁵⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 2 pkt 1 lit. c) tiret trzecie ustawy, o której mowa w przypisie 1.

⁶⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 1 lit. c) tiret czwarte ustawy, o której mowa w przypisie 1, i ze zmianą wprowadzoną przez art. 37 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych (Dz.U. Nr 123, poz. 779), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 1998 r.

- 3.⁸⁾ Policja realizuje także zadania wynikające z umów i porozumień międzynarodowych, na zasadach i w zakresie w nich określonych.

Art. 2.⁹⁾

Zadania przewidziane dla Policji wykonują w Siłach Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej oraz w stosunku do żołnierzy Żandarmerii Wojskowej i wojskowe organy porządkowe, w trybie i na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

Art. 3.¹⁰⁾

Wojewoda oraz przewodniczący zarządu gminy lub powiatu sprawujący władzę administracji ogólnej oraz organy gminy, powiatu i samorządu województwa wykonują zadania w zakresie ochrony bezpieczeństwa lub porządku publicznego na zasadach określonych w ustawach.

Rozdział 2

Organizacja Policji

Art. 4.¹¹⁾

1. Policja składa się z następujących rodzajów służb: kryminalnej, prewencyjnej oraz wspomagającej działalność Policji w zakresie organizacyjnym, logistycznym i technicznym.
2. W skład Policji wchodzi policja sądowa. Szczegółowy zakres zadań i zasady organizacji policji sądowej określa, w drodze rozporządzenia, minister właściwy do spraw wewnętrznych¹²⁾, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw sprawiedliwości¹³⁾.
3. W skład Policji wchodzi również:
  - 1) Wyższa Szkoła Policji, ośrodki szkolenia i szkoły policyjne,
  - 2) wyodrębnione oddziały prewencji i pododdziały antyterrorystyczne,
  - 3)¹⁴⁾ jednostki badawczo-rozwojowe.

---

⁷⁾ Dodany przez art. 52 pkt 1 ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o gromadzeniu, przetwarzaniu i przekazywaniu informacji kryminalnych (Dz.U. Nr 110, poz. 1189), która wejdzie w życie z dniem 6 kwietnia 2002 r.

⁸⁾ Dodany przez art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o zmianie ustawy o Policji, ustawy o działalności ubezpieczeniowej, ustawy – Prawo bankowe, ustawy o samorządzie powiatowym oraz ustawy – Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Dz.U. Nr 100, poz. 1084), która weszła w życie z dniem 19 października 2001 r.

⁹⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 60 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (Dz.U. Nr 123, poz. 1353), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2002 r.

¹⁰⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 62 pkt 1 ustawy z dnia 24 lipca 1998 r. o zmianie niektórych ustaw określających kompetencje organów administracji publicznej – w związku z reformą ustrojową państwa (Dz.U. Nr 106, poz. 668), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 1999 r.

¹¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 3 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

¹²⁾ Stosownie do art. 7 pkt 1 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. – Przepisy wprowadzające ustawy reformujące funkcjonowanie gospodarki i administracji publicznej (Dz.U. Nr 106, poz. 497), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 1997 r., oraz do art. 4 ust. 1, art. 5 pkt 24 i art. 94 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz.U. z 1999 r. Nr 82, poz. 928), która weszła w życie z dniem 1 kwietnia 1999 r.

¹³⁾ Zgodnie z art. 4 ust. 1, art. 5 pkt 20 i art. 94 ustawy, o której mowa w przypisie 12 jako druga.

¹⁴⁾ Dodany przez art. 62 pkt 2 ustawy, o której mowa w przypisie 10.

4. Komendant Główny Policji, za zgodą ministra właściwego do spraw wewnętrznych¹²⁾, może powoływać, w uzasadnionych przypadkach, inne niż wymienione w ust. 1 rodzaje służb, określając ich właściwość terytorialną, organizację i zakres działania.

Art. 4a.¹⁵⁾

Pracownicy na stanowiskach administracyjnych, technicznych i gospodarczych w komendach i komisariatach Policji, z wyjątkiem stanowisk określonych przez Komendanta Głównego Policji, są zatrudniani na zasadach określonych w przepisach o pracownikach urzędów państwowych.

Art. 5.¹⁶⁾

- 1.¹⁷⁾ Centralnym organem administracji rządowej, właściwym w sprawach ochrony bezpieczeństwa ludzi oraz utrzymania bezpieczeństwa i porządku publicznego, jest Komendant Główny Policji, podległy ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych.
2. Komendant Główny Policji jest przełożonym wszystkich funkcjonariuszy Policji, zwanych dalej „policjantami”.
- 3.¹⁸⁾ Komendanta Głównego Policji powołuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw wewnętrznych¹⁹⁾.
4. Zastępcę Komendanta Głównego Policji powołuje i odwołuje minister właściwy do spraw wewnętrznych¹²⁾ na wniosek Komendanta Głównego Policji.
5. W razie zwolnienia stanowiska Komendanta Głównego Policji, minister właściwy do spraw wewnętrznych¹²⁾, do czasu powołania nowego komendanta, powierza pełnienie obowiązków Komendanta Głównego Policji, na okres nie dłuższy niż 3 miesiące, jednemu z jego zastępców.
6. W razie czasowej niemożności sprawowania funkcji przez Komendanta Głównego Policji, minister właściwy do spraw wewnętrznych¹²⁾, do czasu ustania przeszkody w sprawowaniu tej funkcji przez dotychczasowego komendanta, jednak na okres nie dłuższy niż 6 miesięcy, powierza pełnienie obowiązków Komendanta Głównego Policji jednemu z jego zastępców.

Art. 6.²⁰⁾

1. Organami administracji rządowej na obszarze województwa w sprawach, o których mowa w art. 5 ust. 1, są:
  - 1) wojewoda przy pomocy komendanta wojewódzkiego Policji działającego w jego imieniu albo komendant wojewódzki Policji działający w imieniu własnym w sprawach:
    - a) wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych, dochodzeniowo-śledczych i czynności z zakresu ścigania wykroczeń,

¹⁵⁾ Dodany przez art. 2 pkt 4 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

¹⁶⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 5 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

¹⁷⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 62 pkt 3 ustawy, o której mowa w przypisie 10.

¹⁸⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 35 pkt 1 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zmianie niektórych ustaw normujących funkcjonowanie gospodarki i administracji publicznej (Dz.U. Nr 106, poz. 496), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 1997 r.

¹⁹⁾ Zgodnie z art. 4 ust. 1, art. 5 pkt 24 i art. 94 ustawy wymienionej w przypisie 12 jako druga.

²⁰⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 62 pkt 4 ustawy, o której mowa w przypisie 10.

- b) wydawania indywidualnych aktów administracyjnych, jeżeli ustawy tak stanowią,
- 2) komendant powiatowy (miejski) Policji,
  - 3) komendant komisariatu Policji.
- 2.²¹⁾ Terytorialny zasięg działania organów, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, odpowiada zasadniczemu podziałowi administracyjnemu Państwa, z zastrzeżeniem ust. 3-5.
- 3.²²⁾ Wyłącza się z terytorialnego zasięgu działania komendanta wojewódzkiego Policji właściwego dla województwa mazowieckiego obszar:
- 1) powiatu warszawskiego oraz powiatów: grodziskiego, legionowskiego, otwockiego, piaseczyńskiego, pruszkowskiego, warszawskiego zachodniego i wołomińskiego,
  - 2) innych powiatów lub gmin przyłączonych do Warszawskiego Zespołu Miejskiego w trybie określonym przepisami ustawy o ustroju miasta stołecznego Warszawy – z dniem wejścia w życie ustawy z dnia 8 czerwca 2001 r. o zmianie ustawy o ustroju miasta stołecznego Warszawy²³⁾.
- 4.²²⁾ Komendant Stołeczny Policji wykonuje na obszarze, o którym mowa w ust. 3, zadania i kompetencje odpowiadające zadaniom i kompetencjom komendanta wojewódzkiego Policji w stosunku do komendantów powiatowych w powiatach, o których mowa w ust. 3.
- 5.²²⁾ Komenda Stołeczna Policji stanowi aparat pomocniczy Komendanta Stołecznego Policji, wykonujący swoje zadania na obszarze, o którym mowa w ust. 3.

Art. 6a.²⁴⁾

1. W postępowaniu administracyjnym, w sprawach związanych z wykonywaniem zadań i kompetencji Policji, jeżeli ustawy nie stanowią inaczej, organem właściwym jest komendant powiatowy (miejski) Policji.
2. W postępowaniu administracyjnym w sprawach, o których mowa w ust. 1, organami wyższego stopnia są:
  - 1) w stosunku do komendanta powiatowego (miejskiego) Policji – komendant wojewódzki Policji,
  - 2) w stosunku do komendanta wojewódzkiego Policji – Komendant Główny Policji.

Art. 6b.²⁴⁾

1. Komendanta wojewódzkiego Policji powołuje minister właściwy do spraw wewnętrznych na wniosek Komendanta Głównego Policji złożony za zgodą wojewody.
2. Komendant Główny Policji na wniosek komendanta wojewódzkiego Policji powołuje i odwołuje I i II zastępcę komendanta wojewódzkiego Policji.

²¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 2 lit. a) ustawy, o której mowa w przypisie 8.

²²⁾ Dodany przez art. 1 pkt 2 lit. b) ustawy, o której mowa w przypisie 8.

²³⁾ Ustawa nie weszła w życie w związku z niepodpisaniem jej przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej stosownie do art. 122 ust. 5 ustawy z dnia 2 kwietnia 1997 r. – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. Nr 78, poz. 483).

²⁴⁾ Dodany przez art. 62 pkt 5 ustawy, o której mowa w przypisie 10.

3. Na stanowisko komendanta wojewódzkiego Policji oraz I i II zastępcy komendanta wojewódzkiego Policji powołuje się oficerów Policji. Kandydaci na stanowisko komendanta wojewódzkiego Policji zostają wytypowani w drodze konkursu.
4. W razie zwolnienia stanowiska komendanta wojewódzkiego Policji, Komendant Główny Policji, do czasu powołania nowego komendanta, powierza pełnienie obowiązków komendanta wojewódzkiego Policji, na okres nie dłuższy niż 6 miesięcy, jednemu z jego zastępców lub wyznaczonemu oficerowi.
5. W razie czasowej niemożności sprawowania funkcji przez komendanta wojewódzkiego Policji, zakres jego zadań i kompetencji rozciąga się na I zastępcę komendanta wojewódzkiego Policji.
- 6.²⁵⁾ Komendanta Stołecznego Policji powołuje i odwołuje minister właściwy do spraw wewnętrznych na wniosek Komendanta Głównego Policji złożony za zgodą wojewody mazowieckiego. Do konkursu na stanowisko Komendanta Stołecznego Policji stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące konkursu na stanowisko komendanta wojewódzkiego Policji.

Art. 6c.²⁴⁾

1. Komendanta powiatowego (miejskiego) Policji powołuje, z zastrzeżeniem ust. 6 i art. 6h ust. 3, komendant wojewódzki Policji w porozumieniu ze starostą. Przepisu art. 35 ust. 3 pkt 1 ustawy o samorządzie powiatowym nie stosuje się.
2. Komendant wojewódzki Policji, na wniosek komendanta powiatowego (miejskiego) Policji, powołuje I i pozostałych zastępców komendanta powiatowego (miejskiego) Policji.
3. Na stanowisko komendanta powiatowego (miejskiego) Policji i zastępcy komendanta powiatowego (miejskiego) Policji powołuje się oficerów Policji. Kandydaci na stanowisko komendanta powiatowego (miejskiego) Policji zostają wytypowani w drodze konkursu.
4. W razie zwolnienia stanowiska komendanta powiatowego (miejskiego) Policji komendant wojewódzki Policji, do czasu powołania nowego komendanta, powierza pełnienie obowiązków komendanta powiatowego (miejskiego) Policji, na okres nie dłuższy niż 6 miesięcy, jednemu z jego zastępców lub wyznaczonemu oficerowi.
5. W razie czasowej niemożności sprawowania funkcji przez komendanta powiatowego (miejskiego) Policji, zakres jego zadań i kompetencji rozciąga się na I zastępcę komendanta powiatowego (miejskiego) Policji.
6. W razie braku porozumienia, o którym mowa w ust. 1, komendant wojewódzki Policji, po upływie 30 dni od dnia przedstawienia kandydatów do uzgodnienia ze starostą, powołuje na stanowisko komendanta powiatowego (miejskiego) oficera Policji wskazanego przez wojewodę.

Art. 6d.²⁴⁾

1. Komendanta komisariatu Policji powołuje komendant powiatowy (miejski) Policji po zasięgnięciu opinii właściwego terytorialnie wójta (burmistrza lub prezydenta miasta) lub wójtów. Opiniowanie to nie dotyczy komendanta komisariatu specjalistycznego.

---

²⁵⁾ Dodany przez art. 1 pkt 3 ustawy, o której mowa w przypisie 8.

2. Zastępców komendanta komisariatu Policji powołuje komendant powiatowy (miejski) Policji na wniosek komendanta komisariatu Policji.
3. Na stanowisko komendanta komisariatu Policji i zastępcy komendanta komisariatu Policji powołuje się oficerów lub aspirantów Policji.
4. W razie zwolnienia stanowiska komendanta komisariatu Policji, komendant powiatowy (miejski) Policji, do czasu powołania nowego komendanta, powierza, po zasięgnięciu opinii wójta (burmistrza lub prezydenta miasta) lub wójtów, pełnienie obowiązków komendanta komisariatu Policji, na okres nie dłuższy niż 3 miesiące, jednemu z jego zastępców, a w razie braku zastępców – innemu policjantowi.
5. W razie czasowej niemożności sprawowania funkcji przez komendanta komisariatu Policji, komendant powiatowy (miejski) Policji, do czasu ustania przeszkody w sprawowaniu tej funkcji przez dotychczasowego komendanta, powierza pełnienie obowiązków komendanta komisariatu Policji jednemu z jego zastępców, a w razie braku zastępców – innemu policjantowi.

Art. 6e.²⁴⁾

1. Odwołać ze stanowiska, o którym mowa w art. 6b ust. 1 i 2, w art. 6c ust. 1 i 2 oraz w art. 6d ust. 1 i 2, może w każdym czasie, niezwłocznie lub w określonym terminie, organ uprawniony do powołania na to stanowisko, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Odwołanie komendanta wojewódzkiego Policji lub komendanta powiatowego (miejskiego) wymaga zasięgnięcia opinii:
  - 1) wojewody – jeżeli odwołanie dotyczy komendanta wojewódzkiego Policji,
  - 2) starosty – jeżeli odwołanie dotyczy komendanta powiatowego (miejskiego) Policji.
- 3.²⁶⁾ W przypadku braku opinii, o której mowa w ust. 2, właściwy organ uprawniony do powołania na stanowisko komendanta odwołuje odpowiednio komendanta wojewódzkiego Policji lub komendanta powiatowego (miejskiego) Policji, po upływie 14 dni od dnia doręczenia wniosku o wydanie opinii.
4. Policjanta odwołanego ze stanowiska przenosi się do dyspozycji przełożonego policjanta uprawnionego do odwołania ze stanowiska, z zastrzeżeniem, że policjanta odwołanego ze stanowiska komendanta wojewódzkiego Policji przenosi się do dyspozycji Komendanta Głównego Policji. Policjant przez okres 6 miesięcy ma prawo do uposażenia w wysokości przysługującej przed odwołaniem.

Art. 6f.²⁴⁾

Komendant wojewódzki Policji oraz komendant powiatowy (miejski) Policji są przełożonymi policjantów na terenie swojego działania.

Art. 6g.²⁴⁾

Komendant Główny Policji, komendant wojewódzki Policji, komendant powiatowy (miejski) Policji wykonują swoje zadania przy pomocy podległych im komend, a komendant komisariatu Policji – przy pomocy komisariatu.

---

²⁶⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 1 pkt 4 ustawy, o której mowa w przypisie 8.

Art. 6h.²⁴⁾

1. Konkurs na stanowisko komendanta wojewódzkiego Policji i komendanta powiatowego (miejskiego) Policji ogłasza odpowiednio Komendant Główny Policji i komendant wojewódzki Policji.
2. Konkurs na stanowisko komendanta wojewódzkiego Policji i komendanta powiatowego (miejskiego) Policji przeprowadza się, jeżeli do konkursu zgłosiło się co najmniej 3 kandydatów. W wyniku konkursu wyłania się co najmniej 2 kandydatów.
3. W przypadku niespełnienia warunków określonych w ust. 2, stanowisko:
  - 1) komendanta wojewódzkiego Policji – obejmuje oficer powołany w trybie art. 6b ust. 1,
  - 2) komendanta powiatowego (miejskiego) – obejmuje oficer wskazany przez wojewodę i powołany przez komendanta wojewódzkiego Policji.
4. Konkurs, o którym mowa w ust. 1, przeprowadza komisja konkursowa w składzie:
  - 1) jeden przedstawiciel sejmiku województwa, dwóch przedstawicieli Komendanta Głównego Policji i dwóch przedstawicieli wojewody – jeżeli konkurs dotyczy wyboru kandydata na stanowisko komendanta wojewódzkiego Policji,
  - 2) dwóch przedstawicieli komendanta wojewódzkiego Policji, jeden przedstawiciel wojewody i dwóch przedstawicieli starosty – jeżeli konkurs dotyczy wyboru kandydata na stanowisko komendanta powiatowego (miejskiego) Policji.
5. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określa, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady powoływania komisji konkursowych i regulamin konkursów, o których mowa w ust. 1.

Art. 7.¹⁶⁾

1. Komendant Główny Policji określa:
  - 1)²⁷⁾ szczegółowe zasady organizacji i zakres działania komend, komisariatów i innych jednostek organizacyjnych Policji,
  - 2) metody i formy wykonywania zadań przez poszczególne służby policyjne, w zakresie nie objętym innymi przepisami wydanymi na podstawie ustawy,
  - 3) (skreślony),²⁸⁾
  - 4)²⁹⁾ szczegółowe zasady szkolenia strażników gminnych (miejskich),
  - 4a)³⁰⁾ programy szkoleń zawodowych policjantów,
  - 5) szczegółowe zasady szkolenia zwierząt wykorzystywanych do realizacji zadań Policji, a także normy ich wyżywienia,
  - 6) szczegółowe warunki bezpieczeństwa i higieny służby, po konsultacji z Państwową Inspekcją Pracy.
2. Komendant wojewódzki Policji określa właściwość terytorialną komisariatów Policji na terenie swojego działania.
3. Komendant Główny Policji może tworzyć ośrodki szkolenia i szkoły policyjne oraz określa ich programy nauczania.

²⁷⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 62 pkt 6 lit. a) tiret pierwsze ustawy, o której mowa w przypisie 10.

²⁸⁾ Przez art. 62 pkt 6 lit. a) tiret drugie ustawy, o której mowa w przypisie 10.

²⁹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 5 lit. a) ustawy, o której mowa w przypisie 8.

³⁰⁾ Dodany przez art. 1 pkt 5 lit. b) ustawy, o której mowa w przypisie 8.

- 4.³¹⁾ Regulaminy komend, komisariatów i innych jednostek organizacyjnych Policji ustala właściwy dla nich komendant Policji w porozumieniu z właściwym przełożonym. Regulamin komendy wojewódzkiej Policji nie stanowi części regulaminu urzędu wojewódzkiego.

Art. 8.

- 1.³²⁾ Komendant wojewódzki Policji w porozumieniu z Komendantem Głównym Policji tworzy, w razie potrzeby, komisariat kolejowy, wodny, lotniczy lub inny komisariat specjalistyczny. Komendanci komisariatów specjalistycznych podlegają właściwemu terytorialnie komendantowi wojewódzkiemu Policji.
- 2.³³⁾ Komendanta komisariatu specjalistycznego Policji powołuje i odwołuje komendant wojewódzki Policji.
3. (skreślony).³⁴⁾

Art. 8a.³⁵⁾

1. Komendant powiatowy (miejski) Policji może tworzyć rewiry dzielnicowych oraz posterunki Policji na zasadach określonych przez Komendanta Głównego Policji.
2. Kierownika rewiru oraz kierownika posterunku Policji mianuje i zwalnia ze stanowiska komendant powiatowy (miejski) Policji, po zasięgnięciu opinii wójta (burmistrza lub prezydenta miasta), chyba że do wyrażenia opinii w tej sprawie upoważniony został organ wykonawczy jednostki pomocniczej gminy.
3. Do zadań kierownika rewiru oraz kierownika posterunku Policji należy w szczególności:
  - 1) rozpoznawanie zagrożeń i przeciwdziałanie przyczynom ich powstawania,
  - 2) inicjowanie i organizowanie działań społeczności lokalnych mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz innym zjawiskom kryminogennym,
  - 3) wykonywanie czynności administracyjno-porządkowych oraz innych niecierpiących zwłoki czynności związanych z zawiadomieniem o przestępstwie i zabezpieczeniem miejsca zdarzenia.

Art. 9. (skreślony).³⁶⁾

Art. 10.³⁷⁾

- 1.³⁸⁾ Komendanci Policji składają roczne sprawozdania ze swojej działalności, a także informacje o stanie porządku i bezpieczeństwa publicznego właściwym wojewodom, starostom, wójtom (burmistrzom lub prezydentom miast), a także radom powiatu i ra-

³¹⁾ Dodany przez art. 62 pkt 6 lit. b) ustawy, o której mowa w przypisie 10.

³²⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 62 pkt 7 ustawy, o której mowa w przypisie 10.

³³⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 2 pkt 6 lit. b) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

³⁴⁾ Przez art. 2 pkt 6 lit. c) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

³⁵⁾ Dodany przez art. 62 pkt 8 ustawy, o której mowa w przypisie 10; w brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 6 ustawy, o której mowa w przypisie 8.

³⁶⁾ Przez art. 2 pkt 7 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

³⁷⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 8 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

³⁸⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 62 pkt 9 lit. a) ustawy, o której mowa w przypisie 10.

dom gmin. W razie zagrożenia bezpieczeństwa publicznego lub niebezpiecznego zakłócenia porządku publicznego, sprawozdania i informacje składa się tym organom niezwłocznie na każde ich żądanie.

2. W zakresie wykrywania przestępstw i ścigania ich sprawców sprawozdania i informacje, o których mowa w ust. 1, mogą być przekazywane wyłącznie sądom i prokuratorom, na ich żądanie.
- 3.³⁹⁾ Rada powiatu (miasta) oraz rada gminy na podstawie sprawozdań i informacji, o których mowa w ust. 1, może określić, w drodze uchwały, istotne dla wspólnoty samorządowej zagrożenia bezpieczeństwa i porządku publicznego.
- 4.³⁹⁾ Uchwała, o której mowa w ust. 3, nie może dotyczyć wykonania konkretnej czynności służbowej ani określać sposobu wykonywania zadań przez Policję.
- 5.⁴⁰⁾ Komendanci powiatowi (miejscy) Policji są obowiązani udostępniać komisji bezpieczeństwa i porządku, na żądanie jej przewodniczącego, dokumenty i informacje dotyczące pracy Policji na terenie powiatu, z wyjątkiem akt personalnych pracowników i funkcjonariuszy, materiałów operacyjno-rozpoznawczych lub dochodzeniowo-śledczych oraz akt w indywidualnych sprawach administracyjnych.

Art. 11.⁴¹⁾

1. Przewodniczący zarządu gminy lub powiatu może żądać od właściwego komendanta Policji przywrócenia stanu zgodnego z porządkiem prawnym lub podjęcia działań zapobiegających naruszeniu prawa, a także zmierzających do usunięcia zagrożenia bezpieczeństwa i porządku publicznego.
2. Żądanie, o którym mowa w ust. 1, nie może dotyczyć czynności operacyjno-rozpoznawczych, dochodzeniowo-śledczych oraz czynności z zakresu ścigania wykroczeń. Żądanie to nie może dotyczyć wykonania konkretnej czynności służbowej ani określać sposobu wykonania zadania przez Policję.
3. Przewodniczący zarządu gminy lub powiatu ponoszą wyłączną odpowiedzialność za treść żądania, o którym mowa w ust. 1.
4. Żądanie, o którym mowa w ust. 1, przekazane ustnie wymaga potwierdzenia na piśmie.
5. Właściwy komendant Policji niezwłocznie przedkłada sprawę komendantowi Policji wyższego stopnia, jeżeli nie jest w stanie wykonać żądania, o którym mowa w ust. 1.
6. Żądanie, o którym mowa w ust. 1, naruszające prawo jest nieważne. O nieważności żądania stwierdza wojewoda.

Art. 12.⁴²⁾

1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określa, w drodze rozporządzenia:
  - 1) uzbrojenie Policji,
  - 2) umundurowanie, dystynkcje i znaki identyfikacyjne policjantów,
  - 3) zasady i sposób noszenia umundurowania oraz orderów, odznaczeń, medali i odznak,
  - 4) normy umundurowania,

³⁹⁾ Dodany przez art. 62 pkt 9 lit. b) ustawy, o której mowa w przypisie 10.

⁴⁰⁾ Dodany przez art. 1 pkt 7 ustawy, o której mowa w przypisie 8.

⁴¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 62 pkt 10 ustawy, o której mowa w przypisie 10.

⁴²⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 62 pkt 11 ustawy, o której mowa w przypisie 10.

- 5) wzór i tryb nadawania sztandaru jednostkom organizacyjnym Policji,
- 6) wzór odznak policyjnych oraz szczegółowe zasady i tryb ich nadawania policjantom.

2. Komendant Główny Policji określa zasady naliczeń etatowych w Policji.

Art. 13.⁴³⁾

1. Koszty związane z funkcjonowaniem Policji są pokrywane z budżetu państwa, w tym z dotacji celowej na zadania Policji w powiecie.
2. Etaty Policji określa ustawa budżetowa.
- 3.⁴⁴⁾ Jednostki samorządu terytorialnego oraz inne podmioty organizacyjne, wskazane w odrębnych ustawach, mogą uczestniczyć w pokrywaniu części kosztów funkcjonowania Policji.
- 3a.⁴⁵⁾ Środki przekazane Policji na podstawie porozumień, o których mowa w art. 5a ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o bezpieczeństwie imprez masowych (Dz.U. z 2001 r. Nr 120, poz. 1298 i Nr 123, poz. 1353) przeznacza się na wypłatę dodatkowego wynagrodzenia, o którym mowa w art. 112 ust. 3, oraz na pokrycie innych kosztów funkcjonowania Policji.
- 3b.⁴⁵⁾ Gospodarkę środkami, o których mowa w ust. 3a, prowadzi się w Policji w ramach wyodrębnionego środka specjalnego.
- 3c.⁴⁵⁾ Minister właściwy do spraw wewnętrznych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady i tryb gospodarowania środkami, o których mowa w ust. 3b.
- 4.⁴⁶⁾ Na wniosek rady powiatu lub rady gminy liczba etatów Policji w rewirach dzielnicowych i w posterunkach Policji na terenie powiatu lub gminy może ulec zwiększeniu ponad liczbę ustaloną na zasadach określonych w art. 12 ust. 2, jeżeli organy te zapewnią pokrywanie kosztów utrzymania etatów Policji przez okres co najmniej 5 lat, na warunkach określonych w porozumieniu zawartym między organem powiatu lub gminy a właściwym wojewodą i zatwierdzonym przez Komendanta Głównego Policji.
- 4a.⁴⁷⁾ Rada powiatu lub rada gminy może przekazać, na warunkach określonych w porozumieniu zawartym między zarządem powiatu lub gminy a właściwym komendantem powiatowym (miejskim) Policji, środki finansowe stanowiące dochody własne powiatu lub gminy, dla Policji z przeznaczeniem na:
  - 1) rekompensatę pieniężną za czas służby przekraczający normę określoną w art. 33 ust. 2,
  - 2) nagrodę za osiągnięcia w służbie,dla policjantów właściwych miejscowo komend powiatowych (miejskich) i komisariatów, którzy realizują zadania z zakresu służby prewencyjnej.
- 4b.⁴⁷⁾ Porozumienie, o którym mowa w ust. 4a, określa w szczególności:

⁴³⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 62 pkt 12 ustawy, o której mowa w przypisie 10.

⁴⁴⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 1 lit. a) ustawy z dnia 30 marca 2001 r. o zmianie ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych i ustawy o Policji (Dz.U. Nr 41, poz. 465), która weszła w życie z dniem 24 maja 2001 r.

⁴⁵⁾ Dodany przez art. 2 pkt 1 lit. b) ustawy, o której mowa w przypisie 44.

⁴⁶⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 1 pkt 8 lit. a) ustawy, o której mowa w przypisie 8.

⁴⁷⁾ Dodany przez art. 1 pkt 8 lit. b) ustawy, o której mowa w przypisie 8.

- 1) rodzaje ustawowych zadań Policji, finansowanych na podstawie porozumienia:
    - a) wykonywanych w czasie przekraczającym normę określoną w art. 33 ust. 2,
    - b) za wykonywanie których może być przyznana nagroda za osiągnięcia w służbie,
  - 2) wysokość oraz tryb i terminy przekazywania środków finansowych, o których mowa w ust. 4a,
  - 3) sposób dokonywania oceny prawidłowości wykonania porozumienia.
- 4c.⁴⁷⁾ Środki finansowe, o których mowa w ust. 4a, są środkami specjalnymi w rozumieniu ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz.U. Nr 155, poz. 1014, z 1999 r. Nr 38, poz. 360, Nr 49, poz. 485, Nr 70, poz. 778 i Nr 110, poz. 1255, z 2000 r. Nr 6, poz. 69, Nr 12, poz. 136, Nr 48, poz. 550, Nr 95, poz. 1041, Nr 119, poz. 1251 i Nr 122, poz. 1315 oraz z 2001 r. Nr 45, poz. 497, Nr 46, poz. 499, Nr 88, poz. 961, Nr 98, poz. 1070, Nr 100, poz. 1082, Nr 102, poz. 1116, Nr 125, poz. 1368 i Nr 145, poz. 1623).
5. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określa, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki porozumienia, o którym mowa w ust. 4.

Art. 13a.⁴⁸⁾

1. Środki finansowe w wysokości 20% wpływów uzyskanych przez Skarb Państwa tytułem przepadku rzeczy pochodzących z ujawnionych przez Policję przestępstw przeciwko mieniu, gospodarczych i skarbowych przeznaczają się na usprawnienie funkcjonowania Policji i nagrody dla policjantów, którzy przyczynili się bezpośrednio do ujawnienia tych przestępstw.
2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych¹²⁾, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych⁴⁹⁾ i ministrem właściwym do spraw sprawiedliwości¹³⁾, określi, w drodze rozporządzenia, tryb gospodarowania środkami, o których mowa w ust. 1, oraz zasady przyznawania nagród wymienionych w ust. 1.

Art. 13b.⁴⁸⁾

Dzień 24 lipca ustanawia się Świętem Policji.

Rozdział 3

Zakres uprawnień Policji

Art. 14.

- 1.⁵⁰⁾ W granicach swych zadań Policja w celu rozpoznawania, zapobiegania i wykrywania przestępstw i wykroczeń wykonuje czynności: operacyjno-rozpoznawcze, dochodzeniowo-śledcze i administracyjno-porządkowe.

⁴⁸⁾ Dodany przez art. 2 pkt 11 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

⁴⁹⁾ Zgodnie z art. 4 ust. 1, art. 5 pkt 3 i art. 94 ustawy wymienionej w przypisie 12 jako druga.

⁵⁰⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 12 lit. a) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

2. Policja wykonuje również czynności na polecenie sądu, prokuratora, organów administracji państwowej i samorządu terytorialnego w zakresie, w jakim obowiązek ten został określony w odrębnych ustawach.
- 3.⁵¹⁾ Policjanci w toku wykonywania czynności służbowych mają obowiązek respektowania godności ludzkiej oraz przestrzegania i ochrony praw człowieka.
- 4.⁵²⁾ Policja w celu realizacji ustawowych zadań może korzystać z danych o osobie, w tym również w formie zapisu elektronicznego, uzyskanych przez inne organy, służby i instytucje państwowe w wyniku wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych oraz przetwarzać je w rozumieniu ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. Nr 133, poz. 883, z 2000 r. Nr 12, poz. 136, Nr 50, poz. 580 i Nr 116, poz. 1216, oraz z 2001 r. Nr 42, poz. 474, Nr 49, poz. 509 i Nr 100, poz. 1087), bez wiedzy i zgody osoby, której dane te dotyczą.
- 5.⁵²⁾ Administrator danych, o których mowa w ust. 4, jest obowiązany udostępnić dane osobowe, z zastrzeżeniem ust. 7, na podstawie imiennego upoważnienia Komendanta Głównego Policji, komendantów wojewódzkich Policji lub uprawnionego policjanta, okazanego przez policjanta wraz z legitymacją służbową. Fakt udostępnienia tych danych podlega ochronie na podstawie ustawy z dnia 22 stycznia 1999 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz.U. Nr 11, poz. 95, z 2000 r. Nr 12, poz. 136 i Nr 39, poz. 462 oraz z 2001 r. Nr 22, poz. 247, Nr 27, poz. 298, Nr 56, poz. 580, Nr 110, poz. 1189 i Nr 123, poz. 1353).
- 5a.⁵³⁾ Policja może, w zakresie koniecznym do wykonywania jej ustawowych zadań, korzystać z informacji kryminalnej zgromadzonej w Krajowym Centrum Informacji Kryminalnych.
- 6.⁵⁴⁾ Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, wzór upoważnienia, o którym mowa w ust. 5, uwzględniając wyłącznie niezbędne dane upoważnionego policjanta oraz szczegółowe warunki wydania upoważnień w imieniu Komendanta Głównego Policji lub komendantów wojewódzkich Policji innym policjantom.
- 7.⁵⁴⁾ Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, zakres, warunki i tryb przekazywania Policji informacji o osobie, uzyskanych przez organy uprawnione do wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych w czasie wykonywania tych czynności, uwzględniając wymagania wynikające z przepisów o ochronie informacji niejawnych.

Art. 15.

1. Policjanci wykonując czynności, o których mowa w art. 14, mają prawo:

---

⁵¹⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 2 pkt 12 lit. b) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

⁵²⁾ Dodany przez art. 2 pkt 12 lit. c) ustawy, o której mowa w przypisie 1; w brzmieniu ustalonym przez art. 5 pkt 1 lit. a) ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej, ustawy o odszkodowaniach przysługujących w razie wypadków i chorób pozostających w związku ze służbą w Milicji Obywatelskiej, ustawy o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin, ustawy o uposażeniu żołnierzy, ustawy o Policji, ustawy o Urzędzie Ochrony Państwa, ustawy o Państwowej Straży Pożarnej, ustawy o kontroli skarbowej, ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Urzędu Ochrony Państwa, Staży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, ustawy o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, ustawy o Służbie Więziennej oraz ustawy o Inspekcji Celnej (Dz.U. Nr 81, poz. 877), która weszła w życie z dniem 8 listopada 2001 r.

⁵³⁾ Dodany przez art. 52 pkt 2 ustawy, o której mowa w przypisie 7.

⁵⁴⁾ Dodany przez art. 5 pkt 1 lit. b) ustawy wymienionej w przypisie 52 jako druga.

- 1) legitymowania osób w celu ustalenia ich tożsamości,
  - 2) zatrzymywania osób w trybie i przypadkach określonych w przepisach Kodeksu postępowania karnego i innych ustaw,
  - 2a)⁵⁵⁾ zatrzymywania osób pozbawionych wolności, które na podstawie zezwolenia właściwego organu opuściły areszt śledczy albo zakład karny i w wyznaczonym terminie nie powróciły do niego,
  - 3) zatrzymywania osób stwarzających w sposób oczywisty bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego, a także dla mienia,
  - 4) przeszukiwania osób i pomieszczeń w trybie i przypadkach określonych w przepisach Kodeksu postępowania karnego i innych ustaw,
  - 5) dokonywania kontroli osobistej, a także przeglądania zawartości bagaży i sprawdzania ładunku w portach i na dworcach oraz w środkach transportu lądowego, powietrznego i wodnego, w razie istnienia uzasadnionego podejrzenia popełnienia czynu zabronionego pod groźbą kary,
  - 5a)⁵⁶⁾ obserwowania i rejestrowania przy użyciu środków technicznych obrazu zdarzeń w miejscach publicznych, a w przypadku czynności operacyjno-rozpoznawczych i administracyjno-porządkowych podejmowanych na podstawie ustawy – także i dźwięku towarzyszącego tym zdarzeniom,
  - 6)⁵⁷⁾ żądania niezbędnej pomocy od instytucji państwowych, organów administracji rządowej i samorządu terytorialnego oraz jednostek gospodarczych prowadzących działalność w zakresie użyteczności publicznej; wymienione instytucje, organy i jednostki obowiązane są, w zakresie swojego działania, do udzielenia tej pomocy, w zakresie obowiązujących przepisów prawa,
  - 7)⁵⁸⁾ zwracania się o niezbędną pomoc do innych jednostek gospodarczych i organizacji społecznych, jak również zwracania się w nagłych wypadkach do każdej osoby o udzielenie doraźnej pomocy, w ramach obowiązujących przepisów prawa.
2. Osobie zatrzymanej na podstawie ust. 1 pkt 3 przysługują uprawnienia przewidziane dla osoby zatrzymanej w Kodeksie postępowania karnego.
  3. Zatrzymanie osoby może być zastosowane tylko wówczas, gdy inne środki okazały się bezcelowe lub nieskuteczne.
  4. Osoba zatrzymana, o której mowa w ust. 1 pkt 3, może być okazywana, fotografowana lub daktyloskopowana tylko wtedy, gdy jej tożsamości nie można ustalić w inny sposób.
  5. Osobę zatrzymaną należy niezwłocznie poddać – w razie uzasadnionej potrzeby – badaniu lekarskiemu lub udzielić jej pierwszej pomocy medycznej.
  6. Czynności wymienione w ust. 1 powinny być wykonywane w sposób możliwie najmniej naruszający dobra osobiste osoby, wobec której zostają podjęte.
  7. Na sposób prowadzenia czynności, o których mowa w ust. 1, przysługuje zażalenie do miejscowo właściwego prokuratora.
  - 8.⁵⁹⁾ Szczegółowy tryb działań, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 2a, 3 i 5-7, określa w drodze rozporządzenia Rada Ministrów.

---

⁵⁵⁾ Dodany przez art. 2 pkt 13 lit. a) tiret pierwsze ustawy, o której mowa w przypisie 1.

⁵⁶⁾ Dodany przez art. 1 pkt 9 ustawy, o której mowa w przypisie 8.

⁵⁷⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 13 lit. a) tiret drugie ustawy, o której mowa w przypisie 1.

⁵⁸⁾ Dodany przez art. 2 pkt 13 lit. a) tiret trzecie ustawy, o której mowa w przypisie 1.

⁵⁹⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 2 pkt 13 lit. b) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

- 9.⁶⁰⁾ Minister właściwy do spraw wewnętrznych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia, określi, w drodze rozporządzenia, tryb przeprowadzania badań lekarskich, o których mowa w ust. 5, uwzględniając przypadki uzasadniające potrzebę niezwłocznego udzielenia osobie zatrzymanej pierwszej pomocy medycznej lub potrzebę poddania jej niezbędnym badaniom lekarskim, czas i organizację tych badań oraz sposób ich dokumentowania.
- 10.⁶⁰⁾ Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, warunki, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia w jednostkach organizacyjnych Policji przeznaczone dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, oraz regulamin pobytu osób w tych pomieszczeniach, uwzględniając ich lokalizację i wyposażenie, niezbędne części składowe oraz warunki techniczne pomieszczeń i ich wyposażenia.

Art. 16.

1. W razie niepodporządkowania się wydanym na podstawie prawa poleceniom organów Policji lub jej funkcjonariuszy, policjanci mogą stosować następujące środki przymusu bezpośredniego:
  - 1) fizyczne, techniczne i chemiczne środki służące do obezwładniania bądź konwojowania osób oraz do zatrzymywania pojazdów,
  - 2) pałki służbowe,
  - 3) wodne środki obezwładniające,
  - 4)⁶¹⁾ psy i konie służbowe,
  - 5)⁶²⁾ pociski niepenetracyjne, miotane z broni palnej.
2. Policjanci mogą stosować jedynie środki przymusu bezpośredniego odpowiadające potrzebom wynikającym z istniejącej sytuacji i niezbędne do osiągnięcia podporządkowania się wydanym poleceniom.
3. (skreślony).⁶³⁾
4. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, określa szczegółowe przypadki oraz warunki i sposoby użycia środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w ust. 1.

Art. 17.

- 1.⁶⁴⁾ Jeżeli środki przymusu bezpośredniego, wymienione w art. 16 ust. 1, okazały się niewystarczające lub ich użycie, ze względu na okoliczności danego zdarzenia, nie jest możliwe, policjant ma prawo użycia broni palnej wyłącznie:
  - 1) w celu odparcia bezpośredniego i bezprawnego zamachu na życie, zdrowie lub wolność policjanta lub innej osoby oraz w celu przeciwdziałania czynnościom zmierzającym bezpośrednio do takiego zamachu,
  - 2) przeciwko osobie nie podporządkowującej się wezwaniu do natychmiastowego porzucenia broni lub innego niebezpiecznego narzędzia, którego użycie zagrozić może życiu, zdrowiu lub wolności policjanta albo innej osoby,

---

⁶⁰⁾ Dodany przez art. 2 pkt 13 lit. c) ustawy, o której mowa w przypisie 1; w brzmieniu ustalonym przez art. 5 pkt 2 ustawy wymienionej w przypisie 52 jako druga.

⁶¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 10 ustawy, o której mowa w przypisie 8.

⁶²⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 14 lit. a) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

⁶³⁾ Przez art. 2 pkt 14 lit. b) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

⁶⁴⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 15 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

- 3) przeciwko osobie, która usiłuje bezprawnie, przemocą odebrać broń palną policjantowi lub innej osobie uprawnionej do posiadania broni palnej,
  - 4) w celu odparcia niebezpiecznego bezpośredniego, gwałtownego zamachu na obiekty i urządzenia ważne dla bezpieczeństwa lub obronności państwa, na siedziby naczelnych organów władzy, naczelnych i centralnych organów administracji państwowej albo wymiaru sprawiedliwości, na obiekty gospodarki lub kultury narodowej oraz na przedstawicielstwa dyplomatyczne i urzędy konsularne państw obcych albo organizacji międzynarodowych, a także na obiekty dozorowane przez uzbrojoną formację ochronną utworzoną na podstawie odrębnych przepisów,
  - 5) w celu odparcia zamachu na mienie, stwarzającego jednocześnie bezpośrednie zagrożenie dla życia, zdrowia lub wolności człowieka,
  - 6) w bezpośrednim pościgu za osobą, wobec której użycie broni było dopuszczalne w przypadkach określonych w pkt 1-3 i 5, albo za osobą, wobec której istnieje uzasadnione podejrzenie popełnienia zabójstwa, zamachu terrorystycznego, uprowadzenia osoby w celu wymuszenia okupu lub określonego zachowania, rozboju, kradzieży rozbójniczej, wymuszenia rozbójniczego, umyślnego ciężkiego uszkodzenia ciała, zgwałcenia, podpalenia lub umyślnego sprowadzenia w inny sposób niebezpieczeństwa powszechnego dla życia albo zdrowia,
  - 7) w celu ujęcia osoby, o której mowa w pkt 6, jeśli schroniła się ona w miejscu trudno dostępnym, a z okoliczności towarzyszących wynika, że może użyć broni palnej lub innego niebezpiecznego narzędzia, którego użycie zagrozić może życiu lub zdrowiu,
  - 8) w celu odparcia gwałtownego, bezpośredniego i bezprawnego zamachu na konwój ochraniający osoby, dokumenty zawierające wiadomości stanowiące tajemnicę państwową, pieniądze albo inne przedmioty wartościowe,
  - 9) w celu ujęcia lub udaremnienia ucieczki osoby zatrzymanej, tymczasowo aresztowanej lub odbywającej karę pozbawienia wolności, jeśli:
    - a) ucieczka osoby pozbawionej wolności stwarza zagrożenie dla życia albo zdrowia ludzkiego,
    - b) istnieje uzasadnione podejrzenie, że osoba pozbawiona wolności może użyć broni palnej, materiałów wybuchowych lub niebezpiecznego narzędzia,
    - c) pozbawienie wolności nastąpiło w związku z uzasadnionym podejrzeniem lub stwierdzeniem popełnienia przestępstw, o których mowa w pkt 6.
2. W działaniach oddziałów i pododdziałów zwartych Policji użycie broni palnej może nastąpić tylko na rozkaz ich dowódcy.
  3. Użycie broni palnej powinno następować w sposób wyrządzający możliwie najmniejszą szkodę osobie, przeciwko której użyto broni, i nie może zmierzać do pozbawienia jej życia, a także narażać na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia innych osób.
  4. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, określa szczegółowo warunki i sposób postępowania przy użyciu broni palnej, a także zasady użycia broni palnej przez jednostki wymienione w ust. 2.

Art. 18.

1. W razie zagrożenia bezpieczeństwa publicznego lub niebezpiecznego zakłócenia porządku publicznego, zwłaszcza poprzez sprowadzenie:

- 1) niebezpieczeństwa powszechnego dla życia, zdrowia lub wolności obywateli,
- 2) bezpośredniego zagrożenia dla mienia w znacznych rozmiarach,
- 3)⁶⁵⁾ bezpośredniego zagrożenia obiektów lub urządzeń, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 4,

Prezes Rady Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw wewnętrznych¹²⁾, w celu zapewnienia bezpieczeństwa publicznego lub przywrócenia porządku publicznego, może zarządzić użycie uzbrojonych oddziałów lub pododdziałów Policji.

2. W przypadkach nie cierpiących zwłoki decyzję, o której mowa w ust. 1, podejmuje minister właściwy do spraw wewnętrznych¹²⁾, zawiadamiając o niej niezwłocznie Prezesa Rady Ministrów.
3. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, gdy użycie uzbrojonych oddziałów i pododdziałów Policji okaże się niewystarczające, mogą być użyte do pomocy, na podstawie decyzji Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, wydanej na wniosek Prezesa Rady Ministrów, oddziały i pododdziały Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.
4. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, określa szczegółowe zasady i warunki użycia uzbrojonych oddziałów i pododdziałów wymienionych w ust. 1 i 3.

Art. 18a.⁶⁶⁾

1. W razie klęski żywiołowej lub nadzwyczajnego zagrożenia środowiska, gdy siły Policji są niewystarczające do wykonania ich zadań w zakresie ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, Prezes Rady Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw wewnętrznych¹⁹⁾ uzgodniony z Ministrem Obrony Narodowej, może zarządzić użycie żołnierzy Żandarmerii Wojskowej do udzielania pomocy Policji.
2. W wypadku, o którym mowa w ust. 1, żołnierzom Żandarmerii Wojskowej przysługują, w zakresie niezbędnym do wykonania ich zadań, wobec wszystkich osób, uprawnień policjantów, określone w art. 15-17. Korzystanie z tych uprawnień następuje na zasadach i w trybie określonym dla policjantów.

Art. 19.⁶⁷⁾

1. Przy wykonywaniu czynności operacyjno-rozpoznawczych, w zakresie nie objętym przepisami Kodeksu postępowania karnego, podejmowanych przez Policję w celu zapobieżenia lub wykrycia przestępstw umyślnych, ściganych z oskarżenia publicznego:
  - 1) przeciwko życiu,
  - 2) spowodowania ciężkiego uszkodzenia ciała lub ciężkiego rozstroju zdrowia,
  - 3) pozbawienia człowieka wolności w celu wymuszenia okupu lub zachowania określonego w *art. 211*⁶⁸⁾ Kodeksu karnego,

⁶⁵⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 16 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

⁶⁶⁾ Dodany przez art. 1 ustawy z dnia 17 lipca 1997 r. o zmianie ustawy o Policji (Dz.U. Nr 80, poz. 499), która weszła w życie z dniem 18 lipca 1997 r.

⁶⁷⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 17 ustawy, o której mowa w przypisie 1; w tym brzmieniu obowiązuje do dnia 18 marca 2002 r. stosownie do art. 11 ustawy, o której mowa w przypisie 8.

⁶⁸⁾ Obecnie: w odpowiednich przepisach ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. Nr 88, poz. 553), zgodnie z art. 12 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Przepisy wprowadzające Kodeks karny (Dz.U. Nr 88, poz. 554 i Nr 160, poz. 1083), która weszła w życie z dniem 1 września 1998 r.

- 4) przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu, określonych w *art. 136 § 1, art. 138 § 1 i art. 140 § 1*⁶⁸⁾ Kodeksu karnego, a także przygotowania do przestępstw określonych w tych przepisach,
- 5) nielegalnego wytwarzania, posiadania lub obrotu bronią, amunicją, materiałami wybuchowymi, środkami odurzającymi lub psychotropowymi oraz materiałami jądrowymi i promieniotwórczymi,
- 6) gospodarczych, powodujących znaczną szkodę majątkową, przeciwko mieniu znacznej wartości lub skarbowych, polegających na uszczupleniu podatku lub innej należności Skarbu Państwa w znacznej wartości,
- 7) przyjmowania lub wręczania korzyści majątkowej w wielkich rozmiarach w związku z pełnioną funkcją publiczną lub związaną ze szczególną odpowiedzialnością,
- 8) podrabiania, przerabiania pieniędzy i papierów wartościowych oraz puszczania ich w obieg,
- 9) określonych w *art. 276*⁶⁸⁾ Kodeksu karnego,
- 10) ściąganych na mocy umów i porozumień międzynarodowych
  - minister właściwy do spraw wewnętrznych¹²⁾, po uzyskaniu pisemnej zgody Prokuratora Generalnego, może zarządzić, na czas określony, kontrolę korespondencji, a także stosowanie środków technicznych umożliwiających uzyskiwanie w sposób tajny informacji oraz utrwalanie dowodów. Minister właściwy do spraw wewnętrznych¹²⁾ bieżąco informuje Prokuratora Generalnego o przeprowadzanych czynnościach oraz o ich wyniku.
2. W przypadkach nie cierpiących zwłoki, gdy mogłoby to spowodować utratę informacji lub zatarcie dowodów przestępstwa, minister właściwy do spraw wewnętrznych¹²⁾ może, na czas określony, zarządzić kontrolę korespondencji lub stosowanie środków technicznych, o których mowa w ust. 1, jednocześnie zwracając się do Prokuratora Generalnego o wyrażenie na to zgody.
3. W razie nie wyrażenia przez Prokuratora Generalnego w ciągu 24 godzin zgody, o której mowa w ust. 2, minister właściwy do spraw wewnętrznych¹²⁾ nakazuje natychmiastowe wstrzymanie kontroli korespondencji lub stosowania środków technicznych oraz zarządza protokolarne, komisyjne zniszczenie zgromadzonych w ten sposób materiałów.
4. Czynności określone w ust. 1 i 2 mogą być podjęte tylko wówczas, gdy inne środki okazały się bezskuteczne albo zachodzi wysokie prawdopodobieństwo, że będą nieskuteczne lub nieprzydatne do wykrycia przestępstwa, ujawnienia jego sprawców i ujawnienia oraz zabezpieczenia dowodów.
5. W przypadku potwierdzenia informacji o przestępstwie określonym w ust. 1, minister właściwy do spraw wewnętrznych¹²⁾ przekazuje Prokuratorowi Generalnemu materiały uzyskane w wyniku czynności, o których mowa w ust. 1 i 2, z wnioskiem o wszczęcie postępowania karnego.
6. Materiały uzyskane w wyniku czynności, o których mowa w ust. 1, które nie stanowią informacji potwierdzających zaistnienie przestępstwa, podlegają niezwłocznemu, protokolarnemu, komisijnemu zniszczeniu.

7. Minister właściwy do spraw wewnętrznych¹²⁾, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw sprawiedliwości¹³⁾ i ministrem właściwym do spraw łączności⁶⁹⁾, określa sposób przeprowadzania i dokumentowania czynności oraz rodzaje środków technicznych, o których mowa w ust. 1 i 2.

Art. 19.⁷⁰⁾

1. Przy wykonywaniu czynności operacyjno-rozpoznawczych, podejmowanych przez Policję w celu zapobieżenia, wykrycia, ustalenia sprawców, a także uzyskania i utrwalenia dowodów ściganych z oskarżenia publicznego, umyślnych przestępstw:
- 1) przeciwko życiu, określonych w art. 148-150 Kodeksu karnego,
  - 2) określonych w art. 134, art. 135 § 1, art. 136 § 1, art. 156 § 1 i 3, art. 163 § 1 i 3, art. 164 § 1, art. 165 § 1 i 3, art. 166, 167, 173 § 1 i 3, art. 189, 204 § 4, art. 223, 228, 229, 232, 245, 246, 252 § 1-3, art. 253, 258, 269, 280-282, 285 § 1, art. 286, 296, 299 § 1-6 oraz w art. 310 § 1, 2 i 4 Kodeksu karnego,
  - 3) przeciwko obrotowi gospodarczemu, określonych w art. 297-306 Kodeksu karnego, powodujących szkodę majątkową lub skierowanych przeciwko mieniu, jeżeli wysokość szkody lub wartość mienia przekracza pięćdziesięciokrotną wysokość najniższego wynagrodzenia za pracę określonego na podstawie odrębnych przepisów,
  - 4) skarbowych, jeżeli wartość przedmiotu czynu lub uszczuplenie należności publicznoprawnej przekraczają pięćdziesięciokrotną wysokość najniższego wynagrodzenia za pracę określonego na podstawie odrębnych przepisów,
  - 5) nielegalnego wytwarzania, posiadania lub obrotu bronią, amunicją, materiałami wybuchowymi, środkami odurzającymi lub substancjami psychotropowymi albo ich prekursorami oraz materiałami jądrowymi i promieniotwórczymi,
  - 6) określonych w art. 8 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Przepisy wprowadzające Kodeks karny (Dz.U. Nr 88, poz. 554 i Nr 160, poz. 1083 oraz z 1998 r. Nr 113, poz. 715),
  - 7) określonych w art. 20 ustawy z dnia 26 października 1995 r. o pobieraniu i przeszczepianiu komórek, tkanek i narządów (Dz.U. Nr 138, poz. 682, z 1997 r. Nr 88, poz. 554 i Nr 104, poz. 661 oraz z 2000 r. Nr 120, poz. 1268),
  - 8) ściganych na mocy umów i porozumień międzynarodowych,
- gdy inne środki okazały się bezskuteczne albo zachodzi wysokie prawdopodobieństwo, że będą nieskuteczne lub nieprzydatne, sąd okręgowy, na pisemny wniosek Komendanta Głównego Policji, złożony po uzyskaniu pisemnej zgody Prokuratora Generalnego albo na pisemny wniosek komendanta wojewódzkiego Policji, złożony po uzyskaniu pisemnej zgody właściwego miejscowo prokuratora okręgowego, może, w drodze postanowienia, zarządzić kontrolę operacyjną.
2. Postanowienie, o którym mowa w ust. 1, wydaje sąd okręgowy właściwy miejscowo ze względu na siedzibę składającego wniosek organu Policji.

⁶⁹⁾ Zgodnie z art. 4 ust. 1, art. 5 pkt 11 i art. 94 ustawy wymienionej w przypisie 12 jako druga.

⁷⁰⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 11 ustawy, o której mowa w przypisie 8, który wejdzie w życie z dniem 19 marca 2002 r. zgodnie z art. 11 tej ustawy.

3. W przypadkach niecierpiących zwłoki, jeżeli mogłoby to spowodować utratę informacji lub zatarcie albo zniszczenie dowodów przestępstwa, Komendant Główny Policji lub komendant wojewódzki Policji może zarządzić, po uzyskaniu pisemnej zgody właściwego prokuratora, o którym mowa w ust. 1, kontrolę operacyjną, zwracając się jednocześnie do właściwego miejscowo sądu okręgowego z wnioskiem o wydanie postanowienia w tej sprawie. W razie nieudzielenia przez sąd zgody w terminie 5 dni od dnia zarządzenia kontroli operacyjnej, organ zarządzający wstrzymuje kontrolę operacyjną oraz dokonuje protokolarnego, komisyjnego zniszczenia materiałów zgromadzonych podczas jej stosowania.
4. Sąd okręgowy może zezwolić, na pisemny wniosek Komendanta Głównego Policji lub komendanta wojewódzkiego Policji, złożony po uzyskaniu pisemnej zgody właściwego prokuratora, na odstąpienie od zniszczenia materiałów, o których mowa w ust. 3, jeżeli stanowią one dowód lub wskazują na zamiar popełnienia przestępstwa, dla wykrycia którego na podstawie przepisów ustawowych może być prowadzona kontrola operacyjna lub czynności operacyjno-rozpoznawcze.
5. W przypadku potrzeby zarządzenia kontroli operacyjnej wobec osoby podejrzanej lub oskarżonego, we wniosku organu Policji, o którym mowa w ust. 1, o zarządzenie kontroli operacyjnej zamieszcza się informację o toczącym się wobec tej osoby postępowaniu.
6. Kontrola operacyjna prowadzona jest niejawnie i polega na:
  - 1) kontrolowaniu treści korespondencji,
  - 2) kontrolowaniu zawartości przesyłek,
  - 3) stosowaniu środków technicznych umożliwiających uzyskiwanie w sposób niejawnie informacji i dowodów oraz ich utrwalanie, a w szczególności treści rozmów telefonicznych i innych informacji przekazywanych za pomocą sieci telekomunikacyjnych.
7. Wniosek organu Policji, o którym mowa w ust. 1, o zarządzenie przez sąd okręgowy kontroli operacyjnej powinien zawierać w szczególności:
  - 1) numer sprawy i jej kryptonim, jeżeli został jej nadany,
  - 2) opis przestępstwa z podaniem, w miarę możliwości, jego kwalifikacji prawnej,
  - 3) okoliczności uzasadniające potrzebę zastosowania kontroli operacyjnej, w tym stwierdzonej albo prawdopodobnej bezskuteczności lub nieprzydatności innych środków,
  - 4) dane osoby, wobec której stosowana będzie kontrola operacyjna, ze wskazaniem miejsca lub sposobu jej stosowania,
  - 5) cel, czas i rodzaj prowadzonej kontroli operacyjnej, o której mowa w ust. 6.
8. Kontrolę operacyjną zarządza się na okres nie dłuższy niż 3 miesiące. Sąd okręgowy może, na pisemny wniosek Komendanta Głównego Policji lub komendanta wojewódzkiego Policji, złożony po uzyskaniu pisemnej zgody właściwego prokuratora, na okres nie dłuższy niż kolejne 3 miesiące, wydać postanowienie o jednorazowym przedłużeniu kontroli operacyjnej, jeżeli nie ustaly przyczyny zarządzenia tej kontroli.
9. W uzasadnionych przypadkach, gdy podczas stosowania kontroli operacyjnej pojawiają się nowe okoliczności istotne dla zapobieżenia lub wykrycia przestępstwa albo ustalenia sprawców i uzyskania dowodów przestępstwa, sąd okręgowy, na

- pisemny wniosek Komendanta Głównego Policji, złożony po uzyskaniu pisemnej zgody Prokuratora Generalnego, może wydać postanowienie o kontroli operacyjnej przez czas oznaczony również po upływie okresów, o których mowa w ust. 8.
10. Do wniosków, o których mowa w ust. 3, 4, 8 i 9, stosuje się odpowiednio przepis ust. 7. Sąd przed wydaniem postanowienia, o którym mowa w ust. 3, 4, 8 i 9, może zapoznać się z materiałami uzasadniającymi wniosek, zgromadzonymi podczas stosowania kontroli operacyjnej zarządzanej w tej sprawie.
  11. Wnioski, o których mowa w ust. 1, 3-5, 8 i 9, sąd okręgowy rozpoznaje jednoosobowo, przy czym czynności sądu związane z rozpoznawaniem tych wniosków powinny być realizowane w warunkach przewidzianych dla przekazywania, przechowywania i udostępniania informacji niejawnych oraz z odpowiednim zastosowaniem przepisów wydanych na podstawie art. 181 § 2 Kodeksu postępowania karnego. W posiedzeniu sądu może wziąć udział wyłącznie prokurator i przedstawiciel organu Policji wnioskującego o zarządzenie kontroli operacyjnej.
  12. Operatorzy prowadzący działalność telekomunikacyjną w sieciach publicznych oraz podmioty świadczące usługi pocztowe są obowiązani do zapewnienia na własny koszt warunków technicznych i organizacyjnych umożliwiających prowadzenie przez Policję kontroli operacyjnej.
  13. Kontrola operacyjna powinna być zakończona niezwłocznie po ustaniu przyczyn jej zarządzenia, najpóźniej jednak z upływem okresu, na który została wprowadzona.
  14. Organ policji, o którym mowa w ust. 1, informuje właściwego prokuratora o wynikach kontroli operacyjnej po jej zakończeniu, a na jego żądanie również o przebiegu tej kontroli.
  15. W przypadku uzyskania dowodów pozwalających na wszczęcie postępowania karnego lub mających znaczenie dla toczącego się postępowania karnego, Komendant Główny Policji lub komendant wojewódzki Policji przekazuje właściwemu prokuratorowi wszystkie materiały zgromadzone podczas stosowania kontroli operacyjnej, w razie potrzeby z wnioskiem o wszczęcie postępowania karnego. W postępowaniu przed sądem, w odniesieniu do tych materiałów, stosuje się odpowiednio przepisy art. 393 § 1 zdanie pierwsze Kodeksu postępowania karnego.
  16. Osobie, wobec której kontrola operacyjna była stosowana, nie udostępnia się materiałów zgromadzonych podczas trwania tej kontroli. Przepis nie narusza uprawnień wynikających z art. 321 Kodeksu postępowania karnego.
  17. Zgromadzone podczas stosowania kontroli operacyjnej materiały niezawierające dowodów pozwalających na wszczęcie postępowania karnego przechowuje się po zakończeniu kontroli przez okres 2 miesięcy, a następnie dokonuje się ich protokolarnego, komisyjnego zniszczenia. Zniszczenie materiałów zarządza organ Policji, który wnioskował o zarządzenie kontroli operacyjnej.
  18. Trybu, o którym mowa w ust. 1-11, nie stosuje się, jeżeli kontrola operacyjna jest prowadzona za wyrażoną na piśmie zgodą osoby będącej nadawcą lub odbiorcą przekazu informacji.
  19. W przypadkach, o których mowa w ust. 18, kontrolę operacyjną zarządza organ Policji właściwy do prowadzenia czynności operacyjno-rozpoznawczych w danej sprawie.

- 20. Na postanowienia sądu w przedmiocie kontroli operacyjnej, o których mowa w ust. 1, 3, 8 i 9, a także na postanowienie sądu w przedmiocie odstąpienia od zniszczenia materiałów zgromadzonych podczas stosowania kontroli operacyjnej, o którym mowa w ust. 4, przysługuje zażalenie organowi Policji, który złożył wniosek o wydanie tego postanowienia. Do zażalenia stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego.**
- 21. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości oraz ministrem właściwym do spraw łączności, określi, w drodze rozporządzenia, sposób dokumentowania kontroli operacyjnej oraz przechowywania i przekazywania wniosków i zarządzeń, a także przechowywania, przekazywania oraz przetwarzania i niszczenia materiałów uzyskanych podczas stosowania tej kontroli, uwzględniając potrzebę zapewnienia niejawnego charakteru podejmowanych czynności i uzyskanych materiałów oraz wzory stosowanych druków i rejestrów.**
- 22. Prokurator Generalny przedstawia corocznie Sejmowi i Senatowi informację o działalności określonej w ust. 1-21, w tym informacje i dane, o których mowa w art. 20 ust. 3.**

Art. 19a.⁷¹⁾

1. W sprawach o przestępstwa umyślne:

- 1)⁷²⁾ przeciwko życiu, spowodowania ciężkiego uszkodzenia ciała lub ciężkiego rozstroju zdrowia oraz pozbawienia człowieka wolności w celu wymuszenia okupu lub zachowania określonego w *art. 211*⁶⁸⁾ Kodeksu karnego,
- 2) przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu, określone w *art. 136 § 1, art. 138 § 1 i art. 140 § 1*⁶⁸⁾ Kodeksu karnego, a także przygotowania do przestępstw określonych w tych przepisach,
- 3)⁷³⁾ nielegalnego wytwarzania, posiadania lub obrotu bronią, amunicją, materiałami wybuchowymi, środkami odurzającymi, substancjami psychotropowymi i ich preparatami, prekursorami grupy I-R oraz materiałami jądrowymi i promieniotwórczymi,
- 4) gospodarcze, powodujące znaczną szkodę majątkową, przeciwko mieniu znacznej wartości lub skarbowe, polegające na uszczupleniu podatku lub innej należności Skarbu Państwa w znacznej wartości,
- 5) przyjmowania lub wręczania korzyści majątkowej w wielkich rozmiarach w związku z pełnioną funkcją publiczną lub związaną ze szczególną odpowiedzialnością,
- 6) podrabiania, przerabiania pieniędzy i papierów wartościowych oraz puszczania ich w obieg,
- 7) określone w *art. 276*⁶⁸⁾ Kodeksu karnego

⁷¹⁾ Dodany przez art. 2 pkt 18 ustawy, o której mowa w przypisie 1; w tym brzmieniu obowiązuje do dnia 18 marca 2002 r. stosownie do art. 11 ustawy, o której mowa w przypisie 8.

⁷²⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 25 kwietnia 1996 r. o zmianie ustawy o Policji oraz ustawy o Urzędzie Ochrony Państwa (Dz.U. Nr 59, poz. 269), która weszła w życie z dniem 12 czerwca 1996 r.

⁷³⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 3 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz o zmianie innych ustaw (Dz.U. Nr 125, poz. 1367), która weszła w życie z dniem 14 listopada 2001 r.

- czynności operacyjno-rozpoznawcze zmierzające do sprawdzenia uzyskanych wcześniej, wiarygodnych informacji o przestępstwie oraz wykrycia sprawców i uzyskania dowodów mogą polegać na dokonaniu w sposób niejawni nabycia lub przejęcia przedmiotów pochodzących z przestępstwa, ulegających przepadkowi, albo których wytwarzanie, posiadanie, przewożenie lub którymi obrót są zabronione, a także przyjęciu lub wręczeniu korzyści majątkowej.
- 2.⁷⁴⁾ Minister właściwy do spraw wewnętrznych¹²⁾ może zarządzić, na czas określony, czynności wymienione w ust. 1, po uzyskaniu pisemnej zgody Prokuratora Generalnego oraz bieżąco informuje Prokuratora Generalnego o przeprowadzonych czynnościach oraz o ich wyniku.
  3. W czasie wykonywania czynności, o których mowa w ust. 1, mogą być stosowane kontrola korespondencji i środki techniczne na zasadach określonych w art. 19.
  4. Czynności określone w ust. 1 nie mogą polegać na kierowaniu działaniami wyczerpującymi znamiona czynu zabronionego ustawą. W odniesieniu do czynów dotyczących przyjęcia lub wręczenia korzyści majątkowej nie mogą również polegać na nakłanianiu do udzielenia lub przyjęcia takiej korzyści.
  5. Przepisy art. 19 ust. 2-6 stosuje się odpowiednio.
  6. Minister właściwy do spraw wewnętrznych¹²⁾, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw sprawiedliwości¹³⁾, określi sposób przeprowadzania i dokumentowania czynności, o których mowa w ust. 1.

Art. 19a.⁷⁵⁾

- 1. W sprawach o przestępstwa określone w art. 19 ust. 1 czynności operacyjno-rozpoznawcze zmierzające do sprawdzenia uzyskanych wcześniej wiarygodnych informacji o przestępstwie oraz ustalenia sprawców i uzyskania dowodów przestępstwa mogą polegać na dokonaniu w sposób niejawni nabycia, zbycia lub przejęcia przedmiotów pochodzących z przestępstwa, ulegających przepadkowi, albo których wytwarzanie, posiadanie, przewożenie lub którymi obrót są zabronione, a także przyjęciu lub wręczeniu korzyści majątkowej.**
- 2. Czynności operacyjno-rozpoznawcze, o których mowa w ust. 1, mogą polegać także na złożeniu propozycji nabycia, zbycia lub przejęcia przedmiotów pochodzących z przestępstwa, ulegających przepadkowi, albo których wytwarzanie, posiadanie, przewożenie lub którymi obrót są zabronione, a także przyjęcia lub wręczenia korzyści majątkowej.**
- 3. Komendant Główny Policji lub komendant wojewódzki Policji może zarządzić, na czas określony, czynności, o których mowa w ust. 1, po uzyskaniu pisemnej zgody właściwego miejscowo prokuratora okręgowego, którego bieżąco informuje o wynikach przeprowadzonych czynności. Prokurator może zarządzić zaniechanie czynności w każdym czasie.**
- 4. Czynności, o których mowa w ust. 1, zarządza się na okres nie dłuższy niż 3 miesiące. Komendant Główny Policji lub komendant wojewódzki Policji może, po uzyskaniu pisemnej zgody właściwego prokuratora, jednorazowo przedłużyć sto-**

⁷⁴⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 2 ustawy wymienionej w przypisie 72.

⁷⁵⁾ Dodany przez art. 2 pkt 18 ustawy, o której mowa w przypisie 1; w brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 11 ustawy, o której mowa w przypisie 8, który wejdzie w życie z dniem 19 marca 2002 r. zgodnie z art. 11 tej ustawy.

sowanie czynności, na okres nie dłuższy niż kolejne 3 miesiące, jeżeli nie ustaly przyczyny ich zarządzenia.

5. W uzasadnionych przypadkach, gdy podczas stosowania czynności, o których mowa w ust. 1, pojawią się nowe okoliczności istotne dla sprawdzenia uzyskanych wcześniej, wiarygodnych informacji o przestępstwie oraz ustalenia sprawców i uzyskania dowodów przestępstwa, Komendant Główny Policji lub komendant wojewódzki Policji może, po uzyskaniu pisemnej zgody właściwego prokuratora, zarządzić kontynuowanie czynności przez czas oznaczony również po upływie okresów, o których mowa w ust. 4.
6. Czynności, o których mowa w ust. 1, mogą być niejawnie rejestrowane za pomocą urządzeń służących do rejestracji obrazu lub dźwięku.
7. W przypadku uzyskania dowodów pozwalających na wszczęcie postępowania karnego lub mających znaczenie dla toczącego się postępowania karnego Komendant Główny Policji lub komendant wojewódzki Policji przekazuje prokuratorowi okręgowemu wszystkie materiały zgromadzone podczas stosowania czynności, o których mowa w ust. 1, w razie potrzeby z wnioskiem o wszczęcie postępowania karnego. W postępowaniu przed sądem, w odniesieniu do tych materiałów, stosuje się odpowiednio przepisy art. 393 § 1 zdanie pierwsze Kodeksu postępowania karnego.
8. Zgromadzone podczas stosowania czynności, o których mowa w ust. 1 i 2, materiały niezawierające dowodów pozwalających na wszczęcie postępowania karnego przechowuje się po zakończeniu kontroli przez okres 2 miesięcy, a następnie dokonuje się ich protokolarnego, komisyjnego zniszczenia. Zniszczenie materiałów zarządza organ Policji, który wnioskował o zarządzenie kontroli operacyjnej.
9. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości, określi, w drodze rozporządzenia, sposób przeprowadzania i dokumentowania czynności, o których mowa w ust. 1, a także przekazywania, przetwarzania i niszczenia materiałów uzyskanych podczas stosowania tych czynności, uwzględniając potrzebę zapewnienia niejawnego charakteru podejmowanych czynności i uzyskanych materiałów oraz wzory stosowanych druków i rejestrów.

Art. 19b.⁷¹⁾

1. Przy wykonywaniu czynności operacyjno-rozpoznawczych, podejmowanych w celu udokumentowania przestępstw określonych w art. 19 ust. 1 pkt 5, 6, 8 i 10 albo w celu ustalenia tożsamości osób uczestniczących w tych przestępstwach lub przejęcia przedmiotów przestępstwa, minister właściwy do spraw wewnętrznych¹²⁾ może przed wszczęciem postępowania karnego zarządzić niejawne nadzorowanie przemieszczania, przechowywania i obrotu przedmiotami przestępstwa, jeżeli nie stworzy to zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzkiego.
2. O wydanym w trybie ust. 1 zarządzeniu należy niezwłocznie poinformować Prokuratora Generalnego, którego także informuje się o przebiegu i wynikach podjętych czynności. Prokurator Generalny może nakazać zaniechanie tych czynności.
3. Stosownie do zarządzenia, o którym mowa w ust. 1, organy i instytucje państwowe są obowiązane dopuścić do dalszego przewozu przesyłki zawierające przedmioty przestępstwa w stanie nienaruszonym lub po ich usunięciu, albo zastąpieniu w całości lub w części.

4. Minister właściwy do spraw wewnętrznych¹²⁾, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw sprawiedliwości¹³⁾, określi sposób przeprowadzania i dokumentowania czynności, o których mowa w ust. 1.

Art. 19b.⁷⁵⁾

1. W celu udokumentowania przestępstw, o których mowa w art. 19 ust. 1, albo ustalenia tożsamości osób uczestniczących w tych przestępstwach lub przejęcia przedmiotów przestępstwa Komendant Główny Policji lub komendant wojewódzki Policji może zarządzić niejawnie nadzorowanie wytwarzania, przemieszczania, przechowywania i obrotu przedmiotami przestępstwa, jeżeli nie stworzy to zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzkiego.
2. O zarządzeniu, o którym mowa w ust. 1, zawiadamia się niezwłocznie prokuratora okręgowego właściwego miejscowo ze względu na siedzibę zarządzającego dokonanie czynności organu Policji. Prokurator może nakazać zaniechanie czynności w każdym czasie.
3. Organ Policji, o którym mowa w ust. 1, bieżąco informuje prokuratora okręgowego o wynikach przeprowadzonych czynności.
4. Stosownie do zarządzenia, o którym mowa w ust. 1, organy i instytucje publiczne oraz przedsiębiorcy są obowiązani dopuścić do dalszego przewozu przesyłki zawierające przedmioty przestępstwa w stanie nienaruszonym lub po ich usunięciu albo zastąpieniu w całości lub w części.
5. W przypadku uzyskania dowodów pozwalających na wszczęcie postępowania karnego lub mających znaczenie dla toczącego się postępowania karnego Komendant Główny Policji lub komendant wojewódzki Policji przekazuje prokuratorowi okręgowemu wszystkie materiały zgromadzone podczas stosowania czynności, o których mowa w ust. 1, w razie potrzeby z wnioskiem o wszczęcie postępowania karnego. W postępowaniu przed sądem, w odniesieniu do tych materiałów, stosuje się przepisy art. 393 § 1 zdanie pierwsze Kodeksu postępowania karnego.
6. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości, określi, w drodze rozporządzenia, sposób przeprowadzania i dokumentowania czynności, o których mowa w ust. 1, uwzględniając potrzebę zapewnienia niejawnego charakteru podejmowanych czynności i uzyskanych materiałów oraz wzory stosowanych druków i rejestrów.

Art. 20.

- 1.⁷⁶⁾ Policja, z zachowaniem ograniczeń wynikających z art. 19, może uzyskiwać informacje, w tym także tajnie i poufnie, gromadzić je, sprawdzać oraz przetwarzać.
- 1.⁷⁷⁾ Policja, z zachowaniem ograniczeń wynikających z art. 19, może uzyskiwać informacje, w tym także niejawnie, gromadzić je, sprawdzać oraz przetwarzać.

---

⁷⁶⁾ Zgodnie z oznaczeniem i w brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 19 lit. a) i lit. b) ustawy, o której mowa w przypisie 1; w tym brzmieniu obowiązuje do dnia 18 marca 2002 r. zgodnie z art. 11 ustawy, o której mowa w przypisie 8.

⁷⁷⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 12 ustawy, o której mowa w przypisie 8; wejdzie w życie z dniem 19 marca 2002 r. zgodnie z art. 11 tej ustawy.

- 2.⁷⁸⁾ Policja może pobierać, przetwarzać i wykorzystywać w celach wykrywczych i identyfikacyjnych informacje, w tym dane osobowe o osobach podejrzanych o popełnienie przestępstw ściganych z oskarżenia publicznego, nieletnich dopuszczających się czynów zabronionych przez ustawę jako przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego, osobach o nieustalonej tożsamości lub usiłujących ukryć swą tożsamość oraz o osobach poszukiwanych, także bez ich wiedzy i zgody, a w szczególności:
- 1) dane osobowe, o których mowa w art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. Nr 133, poz. 883, z 2000 r. Nr 12, poz. 136, Nr 50, poz. 580 i Nr 116, poz. 1216 oraz z 2001 r. Nr 42, poz. 474 i Nr 49, poz. 509), z tym że dane dotyczące kodu genetycznego, wyłącznie o niekodujących regionach genomu,
  - 2) odciski linii papilarnych,
  - 3) zdjęcia i opisy wizerunku,
  - 4) cechy i znaki szczególne, pseudonimy,
  - 5) informacje o:
    - a) miejscu zamieszkania lub pobytu,
    - b) wykształceniu, zawodzie, miejscu i stanowisku pracy,
    - c) dokumentach tożsamości, którymi się posługują,
    - d) sposobie działania sprawcy, jego środowisku i kontaktach,
  - e) sposobie zachowania się sprawców wobec osób pokrzywdzonych.
- 3.⁷⁹⁾ Komendant Główny Policji określa sposób prowadzenia zbiorów danych identyfikacyjnych, o których mowa w ust. 2.
- 3.⁷⁷⁾ **Jeżeli jest to konieczne dla skutecznego zapobieżenia przestępstwom określonym w art. 19 ust. 1 lub ich wykrycia albo ustalenia sprawców i uzyskania dowodów, Policja może korzystać z informacji dotyczących umów ubezpieczenia, a w szczególności z przetwarzanych przez zakłady ubezpieczeń danych podmiotów, w tym osób, które zawarły umowę ubezpieczenia, a także przetwarzanych przez banki informacji stanowiących tajemnicę bankową.**
- 4.⁷⁷⁾ Informacje i dane, o których mowa w ust. 3, oraz informacje związane z przekazywaniem tych informacji i danych podlegają ochronie przewidzianej w przepisach o ochronie informacji niejawnych i mogą być udostępniane jedynie policjantom prowadzącym czynności w danej sprawie i ich przełożonym, uprawnionym do sprawowania nadzoru nad prowadzonymi przez nich w tej sprawie czynnościami operacyjno-rozpoznawczymi. Akta zawierające te informacje i dane udostępnia się ponadto wyłącznie sądom i prokuratorom, jeżeli następuje to w celu ścigania karnego.
- 5.⁷⁷⁾ Informacje i dane, o których mowa w ust. 3, udostępnia się na podstawie postanowienia wydanego na pisemny wniosek Komendanta Głównego Policji albo komendanta wojewódzkiego Policji przez sąd okręgowy właściwy miejscowo ze względu na siedzibę wnioskującego organu.
- 6.⁷⁷⁾ Wniosek, o którym mowa w ust. 5, powinien zawierać:
- 1) numer sprawy i jej kryptonim, jeżeli został ustalony,
  - 2) opis przestępstwa z podaniem, w miarę możliwości, jego kwalifikacji prawnej,

⁷⁸⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 12 ustawy, o której mowa w przypisie 8.

⁷⁹⁾ Dodany przez art. 2 pkt 19 lit. c) ustawy, o której mowa w przypisie 1; w tym brzmieniu obowiązuje od dnia 18 marca 2002 r. zgodnie z art. 11 ustawy, o której mowa w przypisie 8.

- 3) okoliczności uzasadniające potrzebę udostępnienia informacji i danych,
  - 4) wskazanie podmiotu, którego informacje i dane dotyczą,
  - 5) podmiot zobowiązany do udostępnienia informacji i danych,
  - 6) rodzaj i zakres informacji i danych.
- 7.⁷⁷⁾ Po rozpatrzeniu wniosku sąd, w drodze postanowienia, wyraża zgodę na udostępnienie informacji i danych wskazanego podmiotu, określając ich rodzaj i zakres, podmiot zobowiązany do ich udostępnienia oraz organ Policji uprawniony do zwrócenia się o przekazanie informacji i danych albo odmawia udzielenia zgody na udostępnienie informacji i danych. Przepis art. 19 ust. 11 stosuje się odpowiednio.
  - 8.⁷⁷⁾ Na postanowienie sądu, o którym mowa w ust. 7, przysługuje zażalenie organowi Policji, wnioskującemu o wydanie postanowienia.
  - 9.⁷⁷⁾ Uprawniony przez sąd organ Policji pisemnie informuje podmiot zobowiązany do udostępnienia informacji i danych o rodzaju i zakresie informacji i danych, które mają być udostępnione, podmiocie, którego informacje i dane dotyczą, oraz o osobie policjanta upoważnionego do ich odbioru.
  - 10.⁷⁷⁾ W terminie do 90 dni od dnia przekazania informacji i danych, o których mowa w ust. 3, Policja, z zastrzeżeniem ust. 11 i 12, informuje podmiot, o którym mowa w ust. 6 pkt 4, o postanowieniu sądu wyrażającym zgodę na udostępnienie informacji i danych.
  - 11.⁷⁷⁾ Sąd, który wydał postanowienie o udostępnieniu informacji i danych, na wniosek Komendanta Głównego Policji, złożony po uzyskaniu pisemnej zgody Prokuratora Generalnego, może zawiesić, w drodze postanowienia, na czas oznaczony, z możliwością dalszego przedłużania, obowiązek, o którym mowa w ust. 10, jeżeli zostanie uprawdopodobnione, że poinformowanie podmiotu, o którym mowa w ust. 6 pkt 4, może zaszkodzić wynikom podjętych czynności operacyjno-rozpoznawczych. Przepis art. 19 ust. 11 stosuje się odpowiednio.
  - 12.⁷⁷⁾ Jeżeli w okresie, o którym mowa w ust. 10 lub 11, zostało wszczęte postępowanie przygotowawcze, podmiot wskazany w ust. 6 pkt 4 jest powiadamiany o postanowieniu sądu o udostępnieniu informacji i danych przez prokuratora lub, na jego polecenie, przez Policję przed zamknięciem postępowania przygotowawczego albo niezwłocznie po jego umorzeniu.
  - 13.⁷⁷⁾ Jeżeli informacje i dane, o których mowa w ust. 3, nie dostarczyły podstaw do wszczęcia postępowania przygotowawczego, organ wnioskujący o wydanie postanowienia pisemnie zawiadamia o tym podmiot, który informacje i dane przekazał.
  - 14.⁷⁷⁾ Skarb Państwa ponosi odpowiedzialność za szkody wyrządzone naruszeniem przepisów ust. 4 na zasadach określonych w Kodeksie cywilnym.
  - 15.⁷⁸⁾ Policja w celu zapobieżenia lub wykrycia przestępstw oraz identyfikacji osób może uzyskiwać, gromadzić i przetwarzać informacje, w tym również dane osobowe ze zbiorów prowadzonych na podstawie odrębnych przepisów przez organy władzy publicznej, a w szczególności z Krajowego Rejestru Karnego oraz Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności. Administratorzy danych gromadzonych w tych rejestrach są obowiązani do nieodpłatnego ich udostępniania.
  - 16.⁷⁸⁾ Organy władzy publicznej prowadzące rejestry, o których mowa w ust. 15, mogą, w drodze decyzji, wyrazić zgodę na udostępnianie za pomocą urządzeń telekomunikacyjnych informacji zgromadzonych w rejestrach jednostkom organizacyjnym Policji, bez konieczności składania pisemnych wniosków, jeżeli jednostki te :

- 1) posiadają urządzenia umożliwiające odnotowanie w systemie kto, kiedy, w jakim celu oraz jakie dane uzyskał,
  - 2) posiadają zabezpieczenia techniczne i organizacyjne uniemożliwiające wykorzystanie danych niezgodnie z celem ich uzyskania,
  - 3) jest to uzasadnione specyfiką lub zakresem wykonywania zadań albo prowadzonej działalności.
- 17.⁷⁸⁾ Dane osobowe zebrane w celu wykrycia przestępstwa przechowuje się przez okres, w którym są one niezbędne dla realizacji ustawowych zadań wykonywanych przez Policję. Organy Policji dokonują weryfikacji tych danych nie rzadziej niż co 10 lat od dnia uzyskania informacji, usuwając dane zbędne.
- 18.⁷⁸⁾ Dane osobowe ujawniające pochodzenie rasowe lub etniczne, poglądy polityczne, przekonania religijne lub filozoficzne, przynależność wyznaniową, partyjną lub związkową oraz dane o stanie zdrowia, nałogach lub życiu seksualnym osób podejrzanych o popełnienie przestępstw ściganych z oskarżenia publicznego, które nie zostały skazane za te przestępstwa, podlegają komisijnemu i protokolarnemu zniszczeniu niezwłocznie po uprawomocnieniu się stosownego orzeczenia.
- 19.⁷⁸⁾ Komendant Główny Policji, po zasięgnięciu opinii Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, określi, w drodze zarządzenia, sposób i warunki pobierania, przetwarzania i wykorzystywania informacji, o których mowa w ust. 2, oraz sposób zakładania i prowadzenia zbiorów tych informacji, rodzaje służb policyjnych uprawnionych do korzystania z tych zbiorów, położonych właściwych w tych sprawach oraz wzory dokumentów obowiązujących przy przetwarzaniu danych, uwzględniając przepisy o ochronie informacji niejawnych.

Art. 20a.⁸⁰⁾

1. W związku z wykonywaniem zadań wymienionych w art. 1 ust. 2 Policja zapewnia ochronę form i metod realizacji zadań, informacji oraz własnych obiektów i danych identyfikujących policjantów.
  2. Przy wykonywaniu czynności operacyjno-rozpoznawczych policjanci mogą posługiwać się dokumentami, które uniemożliwiają ustalenie danych identyfikujących policjanta oraz środków, którymi posługuje się przy wykonywaniu zadań służbowych.
  3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach przepis ust. 2 może mieć zastosowanie do osób, o których mowa w art. 22 ust. 1.
- 3a.⁸¹⁾ Nie popełnia przestępstwa:
- 1) kto poleca sporządzenie lub kieruje sporządzeniem dokumentów, o których mowa w ust. 2 i 3,
  - 2) kto sporządza dokumenty, o których mowa w ust. 2 i 3,
  - 3) kto udziela pomocy w sporządzeniu dokumentów, o których mowa w ust. 2 i 3,
  - 4) policjant lub osoba wymieniona w ust. 3, jeżeli dokumentami, o których mowa w ust. 2 i 3, posługują się przy wykonywaniu czynności operacyjno-rozpoznawczych.

---

⁸⁰⁾ Dodany przez art. 2 pkt 20 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

⁸¹⁾ Dodany przez art. 1 pkt 13 lit. a) ustawy, o której mowa w przypisie 8.

- 3b.⁸¹⁾ Organy administracji rządowej i organy samorządu terytorialnego obowiązane są do udzielania Policji, w granicach swojej właściwości, niezbędnej pomocy w zakresie wydawania i zabezpieczania dokumentów, o których mowa w ust. 2 i 3.
- 4.⁸²⁾ Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady i tryb wydawania, posługiwania się, a także przechowywania dokumentów, o których mowa w ust. 2 i 3, uwzględniając rodzaje dokumentów i cel, w jakim są wydawane, organy i osoby uprawnione do wydawania, posługiwania się i przechowywania dokumentów, czas, na jaki wydawane są dokumenty, czynności zapewniające ochronę dokumentów oraz ich sposób przechowywania i ewidencji.

Art. 20b.⁸⁰⁾

Udzielenie informacji o szczegółowych formach, zasadach i organizacji czynności operacyjno-rozpoznawczych, a także o prowadzonych czynnościach oraz o stosowanych środkach i metodach ich realizacji może nastąpić wyłącznie w przypadku, gdy istnieje uzasadnione podejrzenie popełnienia przestępstwa ściganego z oskarżenia publicznego w związku z wykonywaniem tych czynności. W takim przypadku udzielenie informacji następuje w trybie określonym w art. 9 ustawy z dnia 21 czerwca 1996 r. o niektórych uprawnieniach pracowników urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw wewnętrznych oraz funkcjonariuszy i pracowników urzędów nadzorowanych przez tego ministra (Dz.U. Nr 106, poz. 491, z 1997 r. Nr 70, poz. 443 i Nr 141, poz. 943 oraz z 1998 r. Nr 131, poz. 860).⁸³⁾

Art. 20c.⁸⁴⁾

1. Dane identyfikujące abonenta sieci telekomunikacyjnej lub zakończenia sieci, między którymi wykonano połączenie, oraz dane dotyczące uzyskania lub próby uzyskania połączenia między określonymi zakończeniami sieci, a także okoliczności i rodzaj wykonywanego połączenia, mogą być ujawnione Policji oraz przetwarzane przez Policję – wyłącznie w celu zapobiegania lub wykrywania przestępstw.
2. Ujawnienie danych, o których mowa w ust. 1, następuje na:
  - 1) pisemny wniosek Komendanta Głównego Policji lub komendanta wojewódzkiego Policji,
  - 2) ustne żądanie policjanta posiadającego pisemne upoważnienie osób, o których mowa w pkt 1.
3. O ujawnieniu danych w przypadkach, o których mowa w ust. 2 pkt 2, operator sieci telekomunikacyjnej informuje właściwego miejscowo komendanta wojewódzkiego Policji.
4. Operatorzy sieci telekomunikacyjnych są obowiązani udostępnić dane, o których mowa w ust. 1, policjantom wskazanym we wniosku organu Policji.
5. Ujawnienie danych, o których mowa w ust. 1, może nastąpić za pomocą sieci telekomunikacyjnej.

⁸²⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 13 lit. b) ustawy, o której mowa w przypisie 8.

⁸³⁾ Zdanie ostatnie ze zmianą wprowadzoną przez art. 1 pkt 13 lit. b) ustawy, o której mowa w przypisie 8.

⁸⁴⁾ Dodany przez art. 129 ustawy z dnia 21 lipca 2000 r. – Prawo telekomunikacyjne (Dz.U. Nr 73, poz. 852), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2001 r.

6. Materiały uzyskane w wyniku czynności podjętych na podstawie ust. 2, które zawierają informacje mające znaczenie dla postępowania karnego, Policja przekazuje właściwemu miejscu i rzeczowo prokuratorowi.
7. Materiały uzyskane w wyniku czynności podjętych na podstawie ust. 2, które nie zawierają informacji mających znaczenie dla postępowania karnego, podlegają niezwłocznemu komisijnemu i protokolarnemu zniszczeniu.

Art. 21.

- 1.⁸⁵⁾ Udzielanie informacji o osobie, uzyskanych w czasie wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych oraz w trybie, o którym mowa w art. 14 ust. 4, dozwolone jest wyłącznie na żądanie sądu lub prokuratora, a wykorzystanie tych informacji może nastąpić tylko w celu ścigania karnego.
- 1.⁸⁶⁾ **Udzielanie informacji o osobie, uzyskanych w czasie wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych oraz w trybie, o którym mowa w art. 14 ust. 4, dozwolone jest wyłącznie na żądanie sądu lub prokuratora, a także Szefa Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych, a wykorzystanie tych informacji może nastąpić tylko w celu ścigania karnego.**
- 2.⁸⁷⁾ Zakaz określony w ust. 1 nie ma zastosowania, jeżeli ustawa nakłada obowiązek udzielenia takich informacji określonemu organowi albo obowiązek taki wynika z umów lub porozumień międzynarodowych, a także w przypadkach, gdy zatajenie takiej informacji prowadziłoby do zagrożenia życia lub zdrowia innych osób.

Art. 22.

- 1.⁸⁸⁾ Policja przy wykonywaniu swych zadań może korzystać z pomocy osób nie będących policjantami. Zabronione jest ujawnianie danych o osobie udzielającej pomocy Policji, w zakresie czynności operacyjno-rozpoznawczych.
- 1a.⁸⁹⁾ Ujawnienie danych o osobie, o której mowa w ust. 1, może nastąpić jedynie w przypadkach i trybie określonych w art. 9 ustawy, o której mowa w art. 20b.
- 1b.⁸⁹⁾ Dane o osobie, o której mowa w ust. 1, mogą być ujawnione na żądanie prokuratora, także w razie uzasadnionego podejrzenia popełnienia przez tę osobę przestępstwa ściganego z oskarżenia publicznego w związku z wykonywaniem czynności operacyjno-rozpoznawczych; ujawnienie tych danych następuje w trybie określonym w art. 9 ustawy, o której mowa w art. 20b.
- 2.⁹⁰⁾ Za udzielenie pomocy, o której mowa w ust. 1, osobom nie będącym policjantami może być przyznane wynagrodzenie.

---

⁸⁵⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 21 lit. a) ustawy, o której mowa w przypisie 1, w tym brzmieniu obowiązuje do dnia 5 kwietnia 2002 r.

⁸⁶⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 52 pkt 3 ustawy, o której mowa w przypisie 7, która wejdzie w życie z dniem 6 kwietnia 2002 r.

⁸⁷⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 2 pkt 21 lit. b) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

⁸⁸⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 2 pkt 22 lit. a) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

⁸⁹⁾ Dodany przez art. 2 pkt 22 lit. b) ustawy, o której mowa w przypisie 1; ze zmianą wprowadzoną przez art. 1 pkt 15 lit. a) ustawy, o której mowa w przypisie 8.

⁹⁰⁾ Ze zmianami wprowadzonymi przez art. 2 pkt 22 lit. c) ustawy, o której mowa w przypisie 1, i art. 1 pkt 15 lit. b) ustawy, o której mowa w przypisie 8.

- 2a.⁹¹⁾ Koszty podejmowanych przez Policję czynności operacyjno-rozpoznawczych, w zakresie których ze względu na ochronę, o której mowa w art. 20a ust. 1-3, nie mogą być stosowane przepisy o finansach publicznych i rachunkowości, a także wynagrodzenia osób wymienionych w ust. 1, pokrywane są z tworzonego na ten cel funduszu operacyjnego.
- 3.⁹²⁾ Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze zarządzenia, zasady tworzenia i gospodarowania funduszem operacyjnym.
4. Jeżeli w czasie korzystania i w związku z korzystaniem przez Policję z pomocy osób, o których mowa w ust. 1, osoby te utraciły życie lub poniosły uszczerbek na zdrowiu albo szkodę w mieniu, odszkodowanie przysługuje na zasadach i w trybie określonych w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw wewnętrznych¹²⁾.

Rozdział 3a⁹³⁾

Bandera i znaki rozpoznawcze

Art. 22a.

Jednostki pływające Policji podnoszą jako banderę flagę państwową z godłem Rzeczypospolitej Polskiej, określoną w odrębnych przepisach.

Art. 22b.

1. W czasie wykonywania zadań określonych w ustawie jednostki pływające Policji podnoszą, niezależnie od bandery, flagę Policji.
- 2.⁹⁴⁾ Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór flagi Policji, okoliczności i warunki jej podnoszenia oraz sposób oznakowania jednostek pływających i statków powietrznych, a także znaki rozpoznawcze używane na nich przez Policję w nocy, uwzględniając sposób umieszczenia bandery i flagi na jednostkach pływających, ze wskazaniem, które z nich podnoszą flagę Policji, oraz oznakowania statków powietrznych Policji, z ustaleniem, które z nich oznakowuje się symbolem Policji.

Rozdział 4. (skreślony).⁹⁵⁾

Rozdział 5

Służba w Policji

Art. 25.

- 1.⁹⁶⁾ Służbę w Policji może pełnić obywatel polski o nieposzlakowanej opinii, nie karany, korzystający z pełni praw publicznych, posiadający co najmniej średnie wykształcenie

⁹¹⁾ Dodany przez art. 1 pkt 15 lit. c) ustawy, o której mowa w przypisie 8.

⁹²⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 15 lit. d) ustawy, o której mowa w przypisie 8.

⁹³⁾ Dodany przez art. 2 pkt 23 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

⁹⁴⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 5 pkt 3 ustawy wymienionej w przypisie 52 jako druga.

⁹⁵⁾ Przez art. 37 pkt 3 ustawy wymienionej w przypisie 6 jako druga.

⁹⁶⁾ Zgodnie z oznaczeniem i w brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 25 lit. a) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

oraz zdolność fizyczną i psychiczną do służby w formacjach uzbrojonych, podległych szczególnej dyscyplinie służbowej, której gotów jest się podporządkować.

- 2.⁹⁷⁾ Komendant wojewódzki Policji może wyrazić zgodę na przyjęcie do służby w oddziałach prewencji Policji kandydata, który nie ma wykształcenia średniego, jeżeli w toku postępowania kwalifikacyjnego stwierdzono, że kandydat wykazuje szczególne predyspozycje do służby w Policji.
- 3.⁹⁸⁾ Minister właściwy do spraw wewnętrznych określa, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady prowadzenia postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do osób ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji, w tym w stosunku do osób, o których mowa w ust. 2.

Art. 26.

1. Zdolność fizyczną i psychiczną do służby ustalają komisje lekarskie podległe ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych¹²⁾.
2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych¹²⁾, w drodze rozporządzenia, określa zasady oceny zdolności fizycznej i psychicznej do służby, a także tryb orzekania o tej zdolności oraz właściwość i tryb postępowania komisji lekarskich w tych sprawach.

Art. 27.

1. Przed podjęciem służby policjant składa ślubowanie według następującej roty:

„Ja, obywatel Rzeczypospolitej Polskiej, świadom podejmowanych obowiązków policjanta, ślubuję: służyć wiernie Narodowi, chronić ustanowiony Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej porządek prawny, strzec bezpieczeństwa Państwa i jego obywateli, nawet z narażeniem życia. Wykonując powierzone mi zadania, ślubuję pilnie przestrzegać prawa, dochować wierności konstytucyjnym organom Rzeczypospolitej Polskiej, przestrzegać dyscypliny służbowej oraz wykonywać rozkazy i polecenia przełożonych. Ślubuję strzec tajemnicy państwowej i służbowej, a także honoru, godności i dobrego imienia służby oraz przestrzegać zasad etyki zawodowej.”
- 2.⁹⁹⁾ Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze zarządzenia, ceremoniał ślubowania, uwzględniając warunki, tryb i termin składania ślubowania przez policjantów, organy uprawnione do przyjmowania ślubowania, przebieg i sposób dokumentowania ślubowania oraz wzór formularza aktu ślubowania.

Art. 28.

1. Stosunek służbowy policjanta powstaje w drodze mianowania na podstawie dobrowolnego zgłoszenia się do służby.
  - 1a.¹⁰⁰⁾ Mianowanie, o którym mowa w ust. 1, może nastąpić:
    - 1) na okres służby przygotowawczej lub kandydackiej,
    - 2) na okres służby kontraktowej,

⁹⁷⁾ Dodany przez art. 2 pkt 25 lit. b) ustawy, o której mowa w przypisie 1; ze zmianą wprowadzoną przez art. 62 pkt 13 lit. a) ustawy, o której mowa w przypisie 10.

⁹⁸⁾ Dodany przez art. 2 pkt 25 lit. b) ustawy, o której mowa w przypisie 1; w brzmieniu ustalonym przez art. 62 pkt 13 lit. b) ustawy, o której mowa w przypisie 10.

⁹⁹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 5 pkt 4 ustawy wymienionej w przypisie 52 jako druga.

¹⁰⁰⁾ Dodany przez art. 1 pkt 16 ustawy, o której mowa w przypisie 8.

3) na stałe.

- 1b.¹⁰⁰⁾ Mianowanie w służbie kontraktowej może nastąpić po zawarciu umowy, zwanej dalej „kontraktem”, zawartej pomiędzy osobą, która zgłosiła się do tej służby, a przełożonym wymienionym w art. 32 ust. 1.
- 1c.¹⁰⁰⁾ Kontrakt zawiera się na okres od 3 do 5 lat. Zawarcie kontraktu z tą samą osobą może nastąpić najwyżej dwukrotnie.
2. Początek służby liczy się od dnia określonego w rozkazie o mianowaniu funkcjonariusza Policji.
  3. Mianowanie może nastąpić po odbyciu zasadniczej służby wojskowej albo po przeniesieniu do rezerwy.
  4. Warunku określonego w ust. 3 nie stosuje się do kobiet, policjantów w służbie kandydackiej, a także do osób rozpoczynających naukę lub przeszkolenie zawodowe w szkołach resortu spraw wewnętrznych.
  5. Minister właściwy do spraw wewnętrznych¹²⁾, w drodze rozporządzenia, określa rodzaje i wzory legitymacji służbowych i innych dokumentów policjantów, organy właściwe do ich wydawania oraz zasady dokonywania wpisów w tych dokumentach.

Art. 28a.¹⁰¹⁾

1. Mianowanie w służbie kontraktowej może nastąpić na stanowisko podstawowe, jeżeli osoba mianowana ma wykształcenie średnie i odbyła w Policji przeszkolenie podstawowe lub ukończyła służbę kandydacką i zobowiąże się do uzupełnienia przeszkolenia podstawowego w terminie określonym w kontrakcie.
2. Osoba nieposiadająca średniego wykształcenia może być mianowana na stanowisko, o którym mowa w ust. 1, jeżeli postępowanie kwalifikacyjne wykaże posiadanie przez tę osobę szczególnych predyspozycji do służby w Policji.
3. Dla policjanta w służbie kontraktowej początkowe 12 miesięcy służby w ramach pierwszego kontraktu jest okresem próbnym.
4. Policjant lub przełożony, o którym mowa w art. 32 ust. 1, mogą oświadczyć na piśmie, najpóźniej na jeden miesiąc przed upływem okresu próbnego, o zamiarze rozwiązania stosunku służbowego. W takim przypadku z dniem upływu okresu próbnego policjanta zwalnia się ze służby.
5. W przypadku niezłożenia oświadczeń, o których mowa w ust. 4, policjant pełni nadal służbę kontraktową bez odrębnego mianowania.
6. Najpóźniej na 6 miesięcy przed upływem okresu, na jaki został zawarty kontrakt, policjant lub przełożony, o którym mowa w art. 32 ust. 1, mogą wystąpić z wnioskiem o zawarcie kolejnego kontraktu. W przypadku zawarcia kolejnego kontraktu policjant pełni nadal służbę kontraktową.

Art. 29.

1. Osobę zgłaszającą się do podjęcia służby w Policji mianuje się policjantem w służbie przygotowawczej, na okres 3 lat.
2. Po upływie okresu służby przygotowawczej policjant zostaje mianowany na stałe.

---

¹⁰¹⁾ Dodany przez art. 1 pkt 17 ustawy, o której mowa w przypisie 8.

- 3.¹⁰²⁾ W szczególnie uzasadnionych przypadkach przełożony, o którym mowa w art. 32 ust. 1, z wyłączeniem komendanta powiatowego (miejskiego) Policji, może skrócić okres służby przygotowawczej policjanta albo zwolnić go od odbywania tej służby.
4. W razie przerwy w wykonywaniu przez policjanta obowiązków służbowych, trwającej dłużej niż 3 miesiące, przełożony może przedłużyć okres jego służby przygotowawczej.

Art. 30.

1. Poborowego skierowanego do służby w oddziałach prewencji Policji mianuje się policjantem w służbie kandydackiej na okres równy okresowi zasadniczej służby wojskowej.
2. Policjant w służbie kandydackiej pełni służbę w systemie skoszarowanym.
3. Policjanci w służbie kandydackiej wykonują jedynie czynności administracyjno-porządkowe.
4. Okres służby kandydackiej zalicza się do okresu służby przygotowawczej, jeżeli przerwa pomiędzy służbą kandydacką a podjęciem służby przygotowawczej nie przekracza 3 miesięcy.

Art. 31.

1. Osobom, które stosownie do przepisów o powszechnym obowiązku obrony odbywają ćwiczenia w jednostkach organizacyjnych podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych¹²⁾ na podstawie przydziałów organizacyjno-mobilizacyjnych, przysługują w zakresie przydzielonych im zadań uprawnienia policjantów określone w art. 15, 16 i 17.
2. Zakres uprawnień i obowiązków osób, o których mowa w ust. 1, wynikających ze stosunku służby określają odrębne przepisy.

Art. 32.

- 1.¹⁰³⁾ Do mianowania policjanta na stanowiska służbowe, przenoszenia oraz zwalniania z tych stanowisk, właściwi są przełożeni: Komendant Główny Policji, komendanci wojewódzcy i powiatowi (miejscy) Policji oraz komendanci szkół policyjnych.
- 2.¹⁰⁴⁾ Od decyzji, o których mowa w ust. 1, policjantowi służy odwołanie do wyższego przełożonego.
3. Jeżeli decyzję, o której mowa w ust. 1, ustawa zastrzega dla Komendanta Głównego Policji, od decyzji takiej służy odwołanie do ministra właściwego do spraw wewnętrznych¹²⁾.

Art. 33.¹⁰⁵⁾

1. Czas pełnienia służby policjanta jest określony wymiarem jego obowiązków, z uwzględnieniem prawa do wypoczynku.

---

¹⁰²⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 62 pkt 14 ustawy, o której mowa w przypisie 10.

¹⁰³⁾ Ze zmianami wprowadzonymi przez art. 2 pkt 26 ustawy, o której mowa w przypisie 1, i art. 62 pkt 15 lit. a) ustawy, o której mowa w przypisie 10.

¹⁰⁴⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 62 pkt 15 lit. b) ustawy, o której mowa w przypisie 10.

¹⁰⁵⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 18 ustawy, o której mowa w przypisie 8.

2. Zadania służbowe policjanta powinny być ustalone w sposób pozwalający na ich wykonanie w ramach 40-godzinnego tygodnia służby, w 3-miesięcznym okresie rozliczeniowym.
3. W zamian za czas służby przekraczający normę określoną w ust. 2 policjantowi udziela się czasu wolnego od służby w tym samym wymiarze, z wyjątkiem przypadku, o którym mowa w art. 112 ust. 3, albo może mu być przyznana rekompensata pieniężna, o której mowa w art. 13 ust. 4a pkt 1.
4. Przepisu ust. 3 nie stosuje się do policjanta uprawnionego do dodatku funkcyjnego.
5. Liczba godzin służby przekraczających normę określoną w ust. 2, za którą przyznano rekompensatę pieniężną, o której mowa w art. 13 ust. 4a pkt 1, nie może przekraczać 1/4 tygodniowego wymiaru czasu służby policjanta w 3-miesięcznym okresie rozliczeniowym.
6. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, rozkład czasu służby, uwzględniając tygodniowy oraz dzienny wymiar czasu służby, przypadki przedłużenia czasu służby ponad ustaloną normę, a także wprowadzenie dla policjantów zmianowego rozkładu czasu służby. Nadto rozporządzenie winno określić sposób pełnienia przez policjantów dyżurów domowych, jak też warunki i tryb udzielania policjantom czasu wolnego od służby lub przyznawania rekompensaty pieniężnej, o której mowa w art. 13 ust. 4a pkt 1, a ponadto grupy policjantów zwolnionych z pełnienia służby w porze nocnej, niedziele i święta.

Art. 34.¹⁰⁵⁾

1. Mianowanie lub powołanie na stanowisko służbowe uzależnione jest od posiadanego przez policjanta wykształcenia, kwalifikacji zawodowych, a także stażu służby w Policji.
2. W szczególnie uzasadnionych przypadkach Komendant Główny Policji może wyrazić zgodę na mianowanie na stanowisko służbowe policjanta w służbie przygotowawczej, przed uzyskaniem przez niego kwalifikacji zawodowych oraz stażu służby wymaganych na tym stanowisku, przy spełnieniu wymagań w zakresie wykształcenia. Kwalifikacje zawodowe policjant zobowiązany jest uzyskać przed mianowaniem na stałe.
3. Warunkiem uzyskania kwalifikacji zawodowych jest ukończenie przez policjanta:
  - 1) szkolenia zawodowego podstawowego,
  - 2) szkolenia zawodowego specjalistycznego,
  - 3) szkolenia zawodowego dla absolwentów szkół wyższych,
  - 4) Wyższej Szkoły Policji.
4. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:
  - 1) wymagania w zakresie wykształcenia, kwalifikacji zawodowych i stażu służby, jakim powinni odpowiadać policjanci na stanowiskach komendantów Policji i innych stanowiskach służbowych, uwzględniając jako równoznaczne ze spełnieniem warunku uzyskania kwalifikacji zawodowych ukończenie przeszkolenia na stopień policyjny lub zdanie egzaminu na stopień policyjny,
  - 2) szczegółowe warunki odbywania szkoleń zawodowych w Policji, uwzględniając rodzaje szkoleń zawodowych, formy, warunki i tryb ich odbywania, a także organizację i sposób prowadzenia szkoleń oraz nadzór nad ich realizacją.

Art. 35.

1. Policjant podlega okresowemu opiniowaniu służbowemu.
2. Policjant zapoznaje się z opinią służbową w ciągu 14 dni od jej sporządzenia; może on w terminie 14 dni od zapoznania się z opinią wnieść odwołanie do wyższego przełożonego.
- 3.¹⁰⁶⁾ Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór formularza opinii służbowej, szczegółowe zasady i tryb opiniowania funkcjonariuszy, uwzględniając przesłanki opiniowania i jego częstotliwości, kryteria brane pod uwagę przy opiniowaniu, właściwość przełożonych w zakresie wydawania opinii, tryb zapoznawania funkcjonariuszy z opinią służbową oraz tryb wnoszenia i rozpatrywania odwołań od opinii.

Art. 36.

1. Policjant może być przeniesiony do pełnienia służby albo delegowany do czasowego pełnienia służby w innej miejscowości z urzędu lub na własną prośbę.
- 2.¹⁰⁷⁾ Do przenoszenia lub delegowania policjanta właściwi są: Komendant Główny Policji na obszarze całego państwa, komendant wojewódzki Policji na obszarze właściwego województwa, komendant powiatowy (miejski) Policji na obszarze właściwego powiatu (miasta). Jeżeli przeniesienie między województwami następuje w związku z porozumieniem zainteresowanych przełożonych i policjanta, przeniesienia dokonuje komendant wojewódzki Policji, właściwy dla województwa, w którym policjant ma pełnić służbę.
3. Czas delegacji nie może przekraczać 6 miesięcy. Komendant Główny Policji w wyjątkowych przypadkach może przedłużyć czas delegacji do 12 miesięcy.
- 4.¹⁰⁸⁾ Komendant Główny Policji może oddelegować policjanta, za jego zgodą, do pełnienia zadań służbowych poza Policją w kraju i za granicą na czas określony.
- 5.¹⁰⁹⁾ Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, warunki i tryb oddelegowania, przyznawania uposażenia oraz innych świadczeń przysługujących policjantowi w czasie oddelegowania, uwzględniając charakter zadań służbowych poza Policją, do których policjant może być oddelegowany, organy uprawnione do występowania z wnioskiem o oddelegowanie policjanta, sposób wyrażania przez niego zgody na oddelegowanie, tryb postępowania w przypadku zmiany warunków oddelegowania, uprawnienia i świadczenia przysługujące policjantowi w tym czasie, w szczególności w zakresie ustalania i wypłaty uposażenia oraz prawa do urlopu, a także tryb i sposób odwołania policjanta z oddelegowania oraz zwolnienia policjanta przez instytucję ze stanowiska, które zajmował w niej podczas oddelegowania.

Art. 37.

Policjantowi można powierzyć pełnienie obowiązków służbowych na innym stanowisku w tej samej miejscowości na czas nie przekraczający 12 miesięcy; w takim przypadku uposażenie policjanta nie może być obniżone.

---

¹⁰⁶⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 5 pkt 5 ustawy wymienionej w przypisie 52 jako druga.

¹⁰⁷⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 62 pkt 17 ustawy, o której mowa w przypisie 10.

¹⁰⁸⁾ Dodany przez art. 2 pkt 27 ustawy, o której mowa w przypisie 1; w brzmieniu ustalonym przez art. 5 pkt 6 lit. a) ustawy wymienionej w przypisie 52 jako druga.

¹⁰⁹⁾ Dodany przez art. 5 pkt 6 lit. b) ustawy wymienionej w przypisie 52 jako druga.

Art. 38.

1. Policjanta przenosi się na niższe stanowisko służbowe w razie wymierzenia kary dyscyplinarnej wyznaczenia na niższe stanowisko służbowe.
2. Policjanta można przenieść na niższe stanowisko służbowe w przypadkach:
  - 1) orzeczenia trwałej niezdolności do pełnienia służby na zajmowanym stanowisku przez komisję lekarską, jeżeli nie ma możliwości mianowania go na stanowisko równorzędne,
  - 2) nieprzydatności na zajmowanym stanowisku, stwierdzonej w opinii służbowej w okresie służby przygotowawczej,
  - 3) niewywiązywania się z obowiązków służbowych na zajmowanym stanowisku, stwierdzonego w okresie służby stałej w dwóch kolejnych opiniach służbowych, między którymi upłynęło co najmniej 6 miesięcy,
  - 4)¹¹⁰⁾ likwidacji zajmowanego stanowiska służbowego lub z innych przyczyn uzasadnionych potrzebami organizacyjnymi, gdy nie ma możliwości mianowania go na inne równorzędne stanowisko.
3. Policjanta można przenieść na niższe stanowisko służbowe również na jego prośbę.
4. Policjant, który nie wyraził zgody na przeniesienie na niższe stanowisko z przyczyn określonych w ust. 2, może być zwolniony ze służby.

Art. 39.

1. Policjanta zawiesza się w czynnościach służbowych w razie wszczęcia przeciwko niemu postępowania karnego w sprawie o przestępstwo umyślne z oskarżenia publicznego – na czas nie dłuższy niż 3 miesiące.
2. Policjanta można zawiesić w czynnościach służbowych w razie wszczęcia przeciwko niemu postępowania karnego w sprawie o przestępstwo nieumyślne, ścigane z oskarżenia publicznego, postępowania dyscyplinarnego, jeżeli jest to celowe z uwagi na dobro postępowania lub dobro służby – na czas nie dłuższy niż 3 miesiące.
- 3.¹¹¹⁾ W szczególnie uzasadnionych przypadkach okres zawieszenia w czynnościach służbowych można przedłużyć do czasu ukończenia postępowania karnego.
- 4.¹¹²⁾ Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, tryb zawieszania policjanta w czynnościach służbowych przez przełożonych, uwzględniając organy uprawnione do zawieszania policjanta w czynnościach służbowych, tryb zaskarżania decyzji o zawieszeniu oraz przypadki uchylania lub wygaśnięcia decyzji o zawieszeniu policjanta w czynnościach służbowych przed ukończeniem postępowania karnego.

Art. 40.

Policjant może być skierowany z urzędu lub na jego prośbę do komisji lekarskiej podległej ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych¹²⁾ w celu określenia stanu zdrowia oraz ustalenia zdolności fizycznej i psychicznej do służby, jak również związku poszczególnych schorzeń ze służbą.

---

¹¹⁰⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 28 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

¹¹¹⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 2 pkt 29 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

¹¹²⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 5 pkt 7 ustawy wymienionej w przypisie 52 jako druga.

Art. 41.

1. Policjanta zwalnia się ze służby w przypadkach:

- 1) orzeczenia trwałej niezdolności do służby przez komisję lekarską,
- 2) nieprzydatności do służby, stwierdzonej w opinii służbowej w okresie służby przygotowawczej,
- 3) wymierzenia kary dyscyplinarnej wydalenia ze służby,
- 4) skazania prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo umyślne, ścigane z oskarżenia publicznego,
- 5)¹¹³⁾ zrzeczenia się obywatelstwa polskiego lub nabycia obywatelstwa innego państwa,
- 6)¹¹⁴⁾ upływu okresu służby określonego w kontrakcie, jeżeli nie nastąpi zawarcie kolejnego kontraktu lub mianowanie na stałe,
- 7)¹¹⁴⁾ upływu okresu próbnego służby kontraktowej, jeżeli policjant lub przełożony skorzystał z uprawnienia określonego w art. 28a ust. 4.

2. Policjanta można zwolnić ze służby w przypadkach:

- 1)¹¹⁵⁾ niewywiązywania się z obowiązków służbowych w okresie odbywania służby stałej lub służby kontraktowej, stwierdzonego w 2 kolejnych opiniach, między którymi upłynęło co najmniej 6 miesięcy,
- 2) skazania prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo inne niż określone w ust. 1 pkt 4,
- 3) powołania do innej służby państwowej, a także objęcia funkcji z wyboru w organach samorządu terytorialnego lub stowarzyszeniach,
- 4) nabycia prawa do emerytury z tytułu osiągnięcia 30 lat wysługi emerytalnej,
- 5) gdy wymaga tego ważny interes służby,
- 6)¹¹⁶⁾ likwidacji jednostki Policji lub jej reorganizacji połączonej ze zmniejszeniem obsady etatowej, jeżeli przeniesienie policjanta do innej jednostki lub na niższe stanowisko służbowe nie jest możliwe,
- 7)¹¹⁷⁾ upływu 12 miesięcy od dnia zaprzestania służby z powodu choroby.

3.¹¹⁸⁾ Policjanta zwalnia się ze służby w terminie do 3 miesięcy od dnia pisemnego zgłoszenia przez niego wystąpienia ze służby.

3a.¹¹⁹⁾ W przypadku wszczęcia postępowania dyscyplinarnego wobec policjanta, o którym mowa w ust. 3, zwalnia się go ze służby po zakończeniu postępowania dyscyplinarnego, nie później jednak niż w terminie 12 miesięcy od dnia pisemnego zgłoszenia wystąpienia ze służby, z zastrzeżeniem ust. 3b.

3b.¹¹⁹⁾ Jeżeli postępowanie dyscyplinarne zakończyło się wymierzeniem kary dyscyplinarnej, policjanta zwalnia się ze służby po wykonaniu tej kary.

---

¹¹³⁾ Dodany przez art. 2 pkt 30 lit. a) ustawy, o której mowa w przypisie 1; ze zmianą wprowadzoną przez art. 1 pkt 19 lit. a) tiret pierwsze ustawy, o której mowa w przypisie 8.

¹¹⁴⁾ Dodany przez art. 1 pkt 19 lit. a) tiret drugie ustawy, o której mowa w przypisie 8.

¹¹⁵⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 1 pkt 19 lit. b) ustawy, o której mowa w przypisie 8.

¹¹⁶⁾ Dodany przez art. 2 pkt 30 lit. b) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

¹¹⁷⁾ Dodany przez art. 62 pkt 18 ustawy, o której mowa w przypisie 10.

¹¹⁸⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 2 pkt 30 lit. c) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

¹¹⁹⁾ Dodany przez art. 1 pkt 19 lit. c) ustawy, o której mowa w przypisie 8.

- 4.¹²⁰⁾ W przypadkach określonych w ust. 2 pkt 6 zwolnienie następuje po upływie 6 miesięcy, a w przypadku służby przygotowawczej, po upływie 3 miesięcy od dnia podjęcia decyzji o likwidacji jednostki Policji lub jej reorganizacji.

Art. 42.¹²¹⁾

1. Uchylenie lub stwierdzenie nieważności decyzji o zwolnieniu ze służby w Policji z powodu jej wadliwości stanowi podstawę przywrócenia do służby na stanowisko równorzędne.
2. Jeżeli zwolniony policjant w ciągu 7 dni od przywrócenia do służby nie zgłosi gotowości niezwłocznego jej podjęcia, stosunek służbowy ulega rozwiązaniu na podstawie art. 41 ust. 3.
3. Jeżeli po przywróceniu do służby okaże się, że mimo zgłoszenia gotowości niezwłocznego podjęcia służby policjant nie może zostać do niej dopuszczony, gdyż po zwolnieniu zaistniały okoliczności powodujące niemożność jej pełnienia, stosunek służbowy ulega rozwiązaniu na podstawie art. 41 ust. 2 pkt 5, chyba że zaistnieje inna podstawa zwolnienia.
4. Prawo do uposażenia powstaje z dniem podjęcia służby, chyba że po zgłoszeniu do służby zaistniały okoliczności usprawiedliwiające niepodjęcie tej służby.
5. Policjantowi przywróconemu do służby przysługuje za okres pozostawania poza służbą świadczenie pieniężne równe uposażeniu na stanowisku zajmowanym przed zwolnieniem, nie więcej jednak niż za okres 6 miesięcy i nie mniej niż za 1 miesiąc. Takie samo świadczenie przysługuje osobie, o której mowa w ust. 3.
6. W zakresie innych praw niż określone w ust. 1-5, wynikających ze stosunku służbowego, okres, za który przyznano świadczenie pieniężne, traktuje się za równorzędny ze służbą. Okresu pozostawania poza służbą, za który przyznano świadczenie pieniężne, nie uważa się za przerwę w służbie, której skutkiem byłaby utrata uprawnień uzależnionych od nieprzerwanej służby.

Art. 43.

- 1.¹²²⁾ Zwolnienie policjanta ze służby na podstawie art. 38 ust. 4 oraz art. 41 ust. 1 pkt 1 i 2 oraz ust. 2 pkt 1 i 4 nie może nastąpić przed upływem 12 miesięcy od dnia zaprzestania służby z powodu choroby, chyba że policjant zgłosi pisemnie wystąpienie ze służby.
2. (skreślony).¹²³⁾
3. Zwolnienie policjanta ze służby na podstawie art. 41 ust. 2 pkt 5 może nastąpić po zasięgnięciu opinii związku zawodowego Policji.

---

¹²⁰⁾ Dodany przez art. 2 pkt 30 lit. d) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

¹²¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 62 pkt 19 ustawy, o której mowa w przypisie 10.

¹²²⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 2 pkt 32 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

¹²³⁾ Przez art. 62 pkt 20 ustawy, o której mowa w przypisie 10.

Art. 44.

- 1.¹²⁴⁾ Policjanta – kobiety nie można w okresie ciąży i w czasie urlopu macierzyńskiego zwolnić ze służby, z wyjątkiem przypadków określonych w art. 41 ust. 1 pkt 3 i 4 oraz ust. 2 pkt 2, 3, 5 i 6.
- 2.¹²⁵⁾ W razie zwolnienia kobiety – policjanta ze służby na podstawie art. 41 ust. 2 pkt 5 i 6, przysługuje jej uposażenie do końca urlopu macierzyńskiego.

Art. 44a.¹²⁶⁾

Policjantowi – kobiecie zwolnionej na podstawie art. 41 ust. 2 pkt 5 i 6 w czasie urlopu wychowawczego przysługują do końca okresu, na który ten urlop został udzielony:

- 1) świadczenie pieniężne, wypłacane na zasadach obowiązujących przy wypłacaniu zasiłku wychowawczego,
- 2) inne uprawnienia przewidziane dla pracowników zwalnianych z pracy w czasie urlopu wychowawczego z przyczyn dotyczących zakładu pracy.

Art. 45.¹²⁷⁾

1. Zwolnienia ze służby na podstawie art. 41 ust. 2 pkt 5 dokonuje właściwy komendant wojewódzki Policji.
2. Pozostawienie w służbie policjanta, o którym mowa w art. 41 ust. 2 pkt 2, wymaga zgody właściwego komendanta wojewódzkiego Policji.
3. W pozostałych przypadkach decyzje w sprawach, o których mowa w art. 37-41, podejmuje przełożony wymieniony w art. 32 ust. 1.

Art. 46.

1. Policjant zwolniony ze służby otrzymuje niezwłocznie świadectwo służby oraz na swój wniosek opinię o służbie.
2. Policjant może żądać sprostowania świadectwa służby oraz odwołać się do wyższego przełożonego od opinii o służbie w terminie 7 dni od dnia otrzymania opinii.
3. Szczegółowe dane, które należy podać w świadectwie służby oraz w opinii o służbie, a także tryb wydawania i prostowania świadectw służby oraz odwoływania się od opinii o służbie, określa minister właściwy do spraw wewnętrznych¹²⁾ w przepisach wydanych na podstawie art. 81.

Art. 46a.¹²⁸⁾

Komendant Główny Policji określa, w drodze zarządzenia, zasady prowadzenia przez przełożonych dokumentacji w sprawach związanych ze stosunkiem służbowym policjantów oraz sposób prowadzenia akt osobowych.

---

¹²⁴⁾ Ze zmianami wprowadzonymi przez art. 2 pkt 33 lit. a) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

¹²⁵⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 2 pkt 33 lit. b) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

¹²⁶⁾ Dodany przez art. 2 pkt 34 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

¹²⁷⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 62 pkt 21 ustawy, o której mowa w przypisie 10.

¹²⁸⁾ Dodany przez art. 62 pkt 22 ustawy, o której mowa w przypisie 10.

Rozdział 6

Korpusy i stopnie policyjne

Art. 47.

- 1.¹²⁹⁾ Ustanawia się korpusy Policji i stopnie policyjne w następującym porządku:
  - 1) w korpusie oficerów Policji:
    - a) generalny inspektor Policji,
    - b) nadinspektor Policji,
    - c) inspektor Policji,
    - d) młodszy inspektor Policji,
    - e) podinspektor Policji,
    - f) nadkomisarz Policji,
    - g) komisarz Policji,
    - h) podkomisarz Policji,
  - 2) w korpusie aspirantów Policji:
    - a) aspirant sztabowy Policji,
    - b) starszy aspirant Policji,
    - c) aspirant Policji,
    - d) młodszy aspirant Policji,
  - 3) w korpusie podoficerów Policji:
    - a) sierżant sztabowy Policji,
    - b) starszy sierżant Policji,
    - c) sierżant Policji,
  - 4) w korpusie szeregowych Policji:
    - a) starszy posterunkowy,
    - b) posterunkowy.
2. (skreślony).¹³⁰⁾
3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych¹²⁾, w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej, określa szczegółowo w drodze rozporządzenia, jakie stopnie wojskowe odpowiadają poszczególnym stopniom policyjnym.

Art. 48.¹³¹⁾

- 1.¹³²⁾ Na stopień posterunkowego oraz starszego posterunkowego mianuje przełożony wymieniony w art. 32 ust. 1. Na stopień posterunkowego mianuje się z dniem mianowania na stanowisko służbowe.
- 2.¹³²⁾ Na stopnie w korpusie podoficerów Policji oraz na stopnie w korpusie aspirantów Policji mianuje przełożony, o którym mowa w art. 32 ust. 1, z wyjątkiem komendanta powiatowego (miejskiego) Policji.

---

¹²⁹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 35 lit. a) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

¹³⁰⁾ Przez art. 2 pkt 35 lit. b) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

¹³¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 62 pkt 23 ustawy, o której mowa w przypisie 10.

¹³²⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 20 ustawy, o której mowa w przypisie 8.

3. Na pierwszy stopień oficerski, z zastrzeżeniem art. 56 ust. 3, oraz na stopnie generalnego inspektora Policji i nadinspektora Policji mianuje Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek ministra właściwego do spraw wewnętrznych. Na pozostałe stopnie oficerskie mianuje Komendant Główny Policji.

Art. 49.¹³³⁾

1. Podoficerem Policji może być mianowany policjant, który spełnia warunki określone w art. 25 ust. 1 lub 2, ukończył szkolenie podstawowe oraz złożył egzamin podoficerski.
2. Aspirantem Policji może być mianowany policjant, który spełnia warunki określone w art. 25 ust. 1, ukończył szkolenie specjalistyczne oraz złożył egzamin aspirancki.

Art. 50.¹³³⁾

Na pierwszy stopień oficerski może być mianowany policjant, który spełnia warunki określone w art. 25 ust. 1 i ukończył Wyższą Szkołę Policji lub spełnia warunki określone w art. 25 ust. 1, posiada wykształcenie wyższe, ukończył szkolenie dla absolwentów szkół wyższych oraz złożył egzamin oficerski.

Art. 51. (skreślony).¹³⁴⁾

Art. 52.

- 1.¹³⁵⁾ Mianowanie na kolejny wyższy stopień następuje stosownie do zajmowanego stanowiska służbowego oraz w zależności od opinii służbowej. Nadanie tego stopnia nie może jednak nastąpić wcześniej niż po przesłużeniu w dotychczasowym stopniu:
  - posterunkowego – 1 roku,
  - starszego posterunkowego – 1 roku,
  - sierżanta – 2 lat,
  - starszego sierżanta – 2 lat,
  - sierżanta sztabowego – 2 lat,
  - młodszego aspiranta – 3 lat,
  - aspiranta – 3 lat,
  - starszego aspiranta – 2 lat,
  - aspiranta sztabowego – 4 lat,
  - podkomisarza – 3 lat,
  - komisarza – 4 lat,
  - nadkomisarza – 4 lat,
  - podinspektora – 3 lat,
  - młodszego inspektora – 4 lat,
  - inspektora – 4 lat.
2. (skreślony).¹³⁶⁾

---

¹³³⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 21 ustawy, o której mowa w przypisie 8.

¹³⁴⁾ Przez art. 2 pkt 38 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

¹³⁵⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 39 lit. a) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

¹³⁶⁾ Przez art. 2 pkt 39 lit. b) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

- 3.¹³⁷⁾ W szczególnie uzasadnionych przypadkach minister właściwy do spraw wewnętrznych¹²⁾, na wniosek Komendanta Głównego Policji, może mianować każdego policjanta na wyższy stopień, z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z przepisów art. 48 ust. 4 oraz art. 49 i art. 50 ust. 1.

Art. 53.

1. Stopnie określone w art. 47 są dożywotnie.
2. Policjanci zwolnieni ze służby mogą używać posiadanych stopni, o których mowa w art. 47, z dodaniem określenia „w stanie spoczynku”.
3. Utrata stopnia wymienionego w art. 47 następuje w razie:
  - 1) utraty obywatelstwa polskiego lub
  - 2) skazania prawomocnym wyrokiem sądu na karę dodatkową pozbawienia praw publicznych albo
  - 3) skazania prawomocnym wyrokiem sądu na karę pozbawienia wolności za przestępstwo popełnione z niskich pobudek.

Art. 54.

1. O obniżeniu stopnia decyduje przełożony właściwy do mianowania na ten stopień.
- 2.¹³⁸⁾ O pozbawieniu stopnia oficerskiego decyduje Komendant Główny Policji.
3. O obniżeniu stopnia lub pozbawieniu stopni generalnego inspektora i nadinspektora Policji decyduje Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek ministra właściwego do spraw wewnętrznych¹²⁾.

Art. 55.

1. Policjantowi przywraca się stopień w razie uchylecia:
  - 1) prawomocnego skazania na karę dodatkową pozbawienia praw publicznych lub
  - 2) prawomocnego skazania na karę pozbawienia wolności za przestępstwo popełnione z niskich pobudek albo
  - 3) decyzji, na podstawie której nastąpiło pozbawienie stopnia, albo
  - 4) kary dyscyplinarnej obniżenia stopnia.
- 2.¹³⁹⁾ Decyzję o przywróceniu stopnia oficerskiego podejmuje Komendant Główny Policji. W pozostałych przypadkach decyzję o przywróceniu stopnia podejmuje przełożony właściwy do mianowania na ten stopień.

Art. 56.

1. Osobę przyjmowaną do służby i posiadającą stopień wojskowy mianuje się na odpowiedni stopień policyjny.
- 2.¹⁴⁰⁾ Mianowanie, o którym mowa w ust. 1, uzależnione jest od ukończenia szkolenia zawodowego wymienionego w art. 34 ust. 3.

---

¹³⁷⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 62 pkt 24 ustawy, o której mowa w przypisie 10.

¹³⁸⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 62 pkt 25 ustawy, o której mowa w przypisie 10.

¹³⁹⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 62 pkt 26 ustawy, o której mowa w przypisie 10.

¹⁴⁰⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 22 ustawy, o której mowa w przypisie 8.

- 3.¹⁴¹⁾ Przy przyjmowaniu do służby osoby posiadającej stopień wojskowy podporucznika na odpowiedni pierwszy stopień oficerski mianuje Komendant Główny Policji.

Art. 57.¹⁴²⁾

Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady i tryb składania egzaminów oraz mianowania policjantów na stopnie policyjne, uwzględniając jednostki organizacyjne Policji właściwe do przeprowadzania egzaminów na stopnie policyjne, terminy mianowania na stopnie policyjne oraz warunki, od których uzależnione jest mianowanie na stopień policyjny.

Rozdział 7

Obowiązki i prawa policjanta

Art. 58.

1. Policjant jest obowiązany dochować obowiązków wynikających z roty złożonego ślubowania.
2. Policjant obowiązany jest odmówić wykonania rozkazu lub polecenia przełożonego, a także polecenia prokuratora, organu administracji państwowej lub samorządu terytorialnego, jeśli wykonanie rozkazu lub polecenia łączyłoby się z popełnieniem przestępstwa.
3. O odmowie wykonania rozkazu lub polecenia, o których mowa w ust. 2, policjant powinien zameldować Komendantowi Głównemu Policji z pominięciem drogi służbowej.

Art. 59.

1. Przełożony policjanta nie będącego w stanie wykonać polecenia sądu lub prokuratora w wyznaczonym terminie lub zakresie, o którym mowa w art. 14 ust. 2, jest obowiązany wystąpić z wnioskiem o przedłużenie terminu, zmianę lub uchylenie polecenia.
2. W przypadku nie usprawiedliwionego niewykonania polecenia w wyznaczonym terminie lub zakresie, na żądanie sądu lub prokuratora przełożony policjanta wszczyna przeciwko niemu postępowanie dyscyplinarne. O wyniku tego postępowania zawiadamia się odpowiednio sąd lub prokuratora.

Art. 60.

1. Policjant w czasie służby jest obowiązany do noszenia przepisowego munduru i wyposażenia.
2. Komendant Główny Policji określa przypadki, w których policjant w czasie wykonywania obowiązków służbowych nie ma obowiązku noszenia munduru.

---

¹⁴¹⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 62 pkt 27 ustawy, o której mowa w przypisie 10.

¹⁴²⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 23 ustawy, o której mowa w przypisie 8.

Art. 61.

1. W przypadkach przewidzianych w art. 60 ust. 2 policjant, wykonując czynności dochodzeniowo-śledcze, a także czynności określone w art. 14 ust. 2 i art. 15 ust. 1 pkt 2-4, obowiązany jest okazać legitymację służbową w taki sposób, aby zainteresowany miał możliwość odczytać i zanotować numer i organ, który wydał legitymację, oraz nazwisko policjanta.
2. Przy wykonywaniu innych czynności administracyjno-porządkowych nie umundurowany policjant obowiązany jest na żądanie obywatela okazać legitymację służbową lub znak identyfikacyjny w sposób określony w ust. 1.

Art. 62.¹⁴³⁾

1. Policjant nie może bez zezwolenia przełożonego podjąć zajęcia zarobkowego poza służbą.
2. Policjant obowiązany jest do złożenia, na polecenie przełożonego, oświadczenia o stanie majątkowym.
3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określa, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady i tryb udzielania zezwolenia na podjęcie zajęcia zarobkowego, składania oświadczenia o stanie majątkowym oraz właściwość przełożonych w tych sprawach.

Art. 63.

1. Policjant nie może być członkiem partii politycznej.
2. Z chwilą przyjęcia policjanta do służby ustaje jego dotychczasowe członkostwo w partii politycznej.
3. Policjant jest obowiązany poinformować przełożonego o przynależności do stowarzyszeń krajowych działających poza służbą.
- 4.¹⁴⁴⁾ Przynależność do organizacji lub stowarzyszeń zagranicznych albo międzynarodowych wymaga zezwolenia Komendanta Głównego Policji lub upoważnionego przez niego przełożonego.

Art. 64.¹⁴⁵⁾

Policjant obowiązany jest powiadomić swego bezpośredniego przełożonego o planowanym wyjeździe zagranicznym na więcej niż 3 dni.

Art. 65. (skreślony).¹⁴⁶⁾**Art. 66.**

Policjant w związku z pełnieniem obowiązków służbowych korzysta z ochrony przewidzianej w Kodeksie karnym dla funkcjonariuszy publicznych.

---

¹⁴³⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 62 pkt 28 ustawy, o której mowa w przypisie 10.

¹⁴⁴⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 62 pkt 29 ustawy, o której mowa w przypisie 10.

¹⁴⁵⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 2 pkt 40 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

¹⁴⁶⁾ Przez art. 2 pkt 41 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

Art. 67.

1. Policjanci mogą zrzeszać się w związku zawodowym Policji.
2. Przepisy ustawy o związkach zawodowych stosuje się odpowiednio, z zastrzeżeniem że w Policji może działać tylko jeden związek zawodowy i związek ten nie ma prawa do strajku.
3. Szczegółowe zasady współdziałania związku zawodowego Policji z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych¹²⁾ i Komendantem Głównym Policji określi statut tego związku, zarejestrowany w sądzie.

Art. 68.

Policjant, który w związku ze służbą doznał uszczerbku na zdrowiu lub poniósł szkodę w mieniu, otrzymuje odszkodowanie w trybie i na zasadach określonych w odrębnej ustawie. W razie śmierci policjanta w związku ze służbą, odszkodowanie otrzymują pozostali po nim członkowie rodziny.

Art. 69.

1. Policjant po 15 latach służby nabywa prawo do emerytury policyjnej.
2. Policjant, który stał się inwalidą, jest uprawniony do policyjnej renty inwalidzkiej.
3. Członkowie rodzin po zmarłych policjantach są uprawnieni do policyjnej renty rodzinnej.
- 4.¹⁴⁷⁾ Zasady przyznawania świadczeń określonych w ust. 1-3 normują przepisy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Urzędu Ochrony Państwa, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin.

Art. 70.

1. Policjant otrzymuje bezpłatne umundurowanie.
- 2.¹⁴⁸⁾ Minister właściwy do spraw wewnętrznych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, określi, w drodze rozporządzenia, wysokość i warunki przyznawania równoważnika pieniężnego w zamian za umundurowanie, uwzględniając:
  - 1) elementy umundurowania stanowiące podstawę do określenia wysokości równoważnika,
  - 2) sposób ustalania wysokości równoważnika,
  - 3) tryb i przypadki przyznawania, zwrotu i zawieszania wypłaty równoważnika,
  - 4) terminy wypłacania lub zwrotu równoważnika.

Art. 71.¹⁴⁹⁾

1. Jednostki i komórki organizacyjne Policji oraz policjanci otrzymują wyposażenie niezbędne do wykonywania czynności służbowych.

---

¹⁴⁷⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 53 pkt 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Urzędu Ochrony Państwa, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz.U. Nr 53, poz. 214), która weszła w życie z dniem 26 maja 1994 r.

¹⁴⁸⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 5 pkt 8 ustawy wymienionej w przypisie 52 jako druga.

¹⁴⁹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 42 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

2. Normy wyposażenia, o którym mowa w ust. 1, szczegółowe zasady jego przyznawania i użytkowania określa Komendant Główny Policji.

Art. 72.¹⁵⁰⁾

1. Policjantowi w czasie wykonywania obowiązków służbowych przysługuje wyżywienie lub równoważnik pieniężny w zamian za wyżywienie.
2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, przypadki, w których policjant otrzymuje wyżywienie, oraz normy wyżywienia, uwzględniając rodzaje norm i sposób ich ustalenia, osoby uprawnione do otrzymywania norm dodatkowych lub ich części.
3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, określi, w drodze rozporządzenia, przypadki otrzymywania i wysokość równoważnika pieniężnego w zamian za wyżywienie, uwzględniając przypadki otrzymywania przez policjanta tego równoważnika, sposób obliczania jego wysokości oraz organy uprawnione do wypłat równoważnika.

Art. 73.¹⁵¹⁾

1. Policjantowi i członkom jego rodziny przysługuje raz w roku prawo przejazdu na koszt właściwego organu Policji środkami publicznego transportu zbiorowego do jednej z obranych przez siebie miejscowości w kraju i z powrotem.
2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, warunki korzystania przez policjanta z prawa, o którym mowa w ust. 1, uwzględniając sposób rozliczania kosztów przejazdu.
3. W razie niewykorzystania przysługującego przejazdu osoba uprawniona otrzymuje zryczałtowany równoważnik pieniężny.
4. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, warunki przyznania równoważnika pieniężnego, o którym mowa w ust. 3, uwzględniając sposób ustalania wysokości równoważnika i rozliczania niewykorzystanego przez policjanta przejazdu.
5. Zwrot kosztów przejazdu lub zryczałtowany równoważnik pieniężny, o których mowa w ust. 1 i 3, nie przysługują policjantowi w roku kalendarzowym, w którym wykupiono uprawnienia do bezpłatnych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego na podstawie odrębnych przepisów.
6. Osobom, o których mowa w ust. 1, mogą być przyznawane także inne świadczenia socjalne i bytowe.
7. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego, określi, w drodze rozporządzenia, rodzaj i zakres świadczeń, o których mowa w ust. 6, uwzględniając warunki korzystania z tych świadczeń, sposób ich realizacji, a w przypadku świadczeń finansowych – ich wysokość, sposób obliczania, terminy rozliczeń oraz terminy wypłaty.

---

¹⁵⁰⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 5 pkt 9 ustawy wymienionej w przypisie 52 jako druga.

¹⁵¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 5 pkt 10 ustawy wymienionej w przypisie 52 jako druga.

Art. 74. (uchylony).¹⁵²⁾**Art. 75. (pominięty).¹⁵³⁾****Art. 76. (pominięty).¹⁵³⁾****Art. 77.¹⁵⁴⁾**

1. Za członków rodziny policjanta uprawnionych do świadczeń przewidzianych w art. 73, 75¹⁵³⁾ i 76¹⁵³⁾ uważa się małżonka i dzieci.
2. Za dzieci uważa się dzieci własne, dzieci małżonka, dzieci przysposobione i dzieci przyjęte na wychowanie, które:
  - 1) nie przekroczyły 18 roku życia, a w razie uczęszczania do szkoły – 24 lat albo 25 lat, jeżeli odbywają studia w szkole wyższej, a ukończenie 24 lat przypada na ostatni lub przedostatni rok studiów, albo
  - 2) stały się *inwalidami I*¹⁵⁵⁾ lub *II*¹⁵⁶⁾ grupy przed osiągnięciem wieku określonego w pkt 1.

Art. 78.

Okres służby policjanta traktuje się jako pracę w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów *o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin*¹⁵⁷⁾.

Art. 79.

Policjantowi – kobiecie przysługują szczególne uprawnienia przewidziane dla pracownic według przepisów prawa pracy, jeśli przepisy niniejszej ustawy nie stanowią inaczej.

Art. 80.

1. Policjantowi, który podjął pracę w ciągu roku od dnia zwolnienia ze służby, a jeżeli pełnił służbę przygotowawczą – w ciągu 3 miesięcy od tego dnia, okres służby wlicza

---

¹⁵²⁾ Przez art. 9 ust. 2 pkt 10 ustawy z dnia 20 czerwca 1992 r. o uprawnieniach do bezpłatnych i ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego (Dz.U. Nr 54, poz. 254), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 1993 r.

¹⁵³⁾ Utracił moc z dniem 1 stycznia 1999 r. na podstawie art. 170 pkt 15 ustawy z dnia 6 lutego 1997 r. o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym (Dz.U. Nr 28, poz. 153) w zakresie uregulowanym tą ustawą. Zamieszczone w obwieszczeniu.

¹⁵⁴⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 50 pkt 1 ustawy z dnia 1 grudnia 1994 r. o zasiłkach rodzinnych i pielęgnacyjnych (Dz.U. z 1995 r. Nr 4, poz. 17), która weszła w życie z dniem 1 marca 1995 r.

¹⁵⁵⁾ Obecnie: całkowita niezdolność do pracy oraz niezdolność do samodzielnej egzystencji, stosownie do art. 10 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 28 czerwca 1996 r. o zmianie niektórych ustaw o zaopatrzeniu emerytalnym i o zaopatrzeniu społecznym (Dz.U. Nr 100, poz. 461), która weszła w życie z dniem 1 września 1997 r.

¹⁵⁶⁾ Obecnie: całkowita niezdolność do pracy, stosownie do art. 10 ust. 2 pkt 2 ustawy, o której mowa w przypisie 155.

¹⁵⁷⁾ Obecnie: przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych stosownie do art. 192 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. Nr 162, poz. 1118), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 1999 r.

- się do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień wynikających z prawa pracy.
2. Przepis ust. 1 nie ma zastosowania, jeżeli przepisy prawa pracy przewidują, że upływ okresów, o których mowa w ust. 1, nie stanowi przeszkody do korzystania przez pracownika z określonych świadczeń.
  3. Jeżeli policjant nie może podjąć zatrudnienia w czasie określonym w ust. 1 ze względu na chorobę powodującą niezdolność do pracy lub inwalidztwo, zachowuje uprawnienia określone w ust. 1 w razie podjęcia zatrudnienia w ciągu 3 miesięcy od dnia ustania niezdolności do pracy lub inwalidztwa.
  4. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się do policjantów zwolnionych ze służby w razie skazania prawomocnym wyrokiem sądu lub ukarania karą dyscyplinarną wydalenia ze służby.

Art. 81.¹⁵⁸⁾

- 1.¹⁵⁹⁾ Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, szczególne prawa i obowiązki oraz przebieg służby policjantów, uwzględniając właściwości i specyfikę służby w jednostkach organizacyjnych Policji, tryb nawiązywania, zmiany i rozwiązywania stosunku służbowego policjanta, zadania kierowników komórek organizacyjnych właściwych w sprawach osobowych, treść rozkazów personalnych o mianowaniu policjanta na dane stanowisko służbowe lub o zwolnieniu policjanta ze służby, tryb wydawania świadectwa służby i opinii o służbie policjanta, ich wzory, termin żądania sprostowania świadectwa i opinii oraz termin dokonania takiego sprostowania.
2. Sposób pełnienia służby policjantów określają zarządzenia, regulaminy i rozkazy Komendanta Głównego Policji.

Art. 82.¹⁶⁰⁾

1. Policjantowi przysługuje prawo do corocznego płatnego urlopu wypoczynkowego w wymiarze 26 dni roboczych.
2. Policjant uzyskuje prawo do pierwszego urlopu z upływem 6 miesięcy służby w wymiarze połowy urlopu przysługującego po roku służby.
3. Prawo do urlopu w pełnym wymiarze policjant nabywa z upływem roku służby. Do tego urlopu wlicza się urlop, o którym mowa w ust. 2.

Art. 83.

1. Policjanta można odwołać z urlopu wypoczynkowego z ważnych względów służbowych, a także wstrzymać udzielenie mu urlopu w całości lub w części. Termin urlopu może być także przesunięty na wniosek policjanta, umotywowany ważnymi względami.

---

¹⁵⁸⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 44 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

¹⁵⁹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 5 pkt 11 ustawy wymienionej w przypisie 52 jako druga.

¹⁶⁰⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 24 ustawy, o której mowa w przypisie 8.

- 2.¹⁶¹⁾ Policjantowi odwołanemu z urlopu przysługuje zwrot kosztów przejazdu według norm ustalonych w przepisach o należnościach służbowych w przypadkach przeniesienia lub oddelegowania, jak również innych kosztów.
- 2a.¹⁶²⁾ Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, tryb zwrotu kosztów przejazdu i innych poniesionych kosztów przysługujących policjantowi w razie odwołania z urlopu, z uwzględnieniem norm określonych dla przenoszonych lub delegowanych policjantów, udokumentowanych opłat dokonanych przez policjanta, a które nie zostały wykorzystane w związku z odwołaniem z urlopu, jak również opłat poniesionych na członków rodziny, o których mowa w art. 77, jeżeli odwołanie policjanta z urlopu spowodowało także ich powrót.
3. Odwołanie policjanta z urlopu ze względów służbowych wymaga zgody przełożonego.
4. Policjantowi, który nie wykorzystał urlopu w danym roku kalendarzowym, urlopu tego należy udzielić w ciągu pierwszych 3 miesięcy następnego roku.

Art. 84.¹⁶³⁾

Minister właściwy do spraw wewnętrznych może, w drodze rozporządzenia, wprowadzić płatne urlopy dodatkowe w wymiarze do 13 dni roboczych rocznie dla policjantów, którzy pełnią służbę w warunkach szczególnie uciążliwych lub szkodliwych dla zdrowia albo osiągnęli określony wiek lub staż służby, albo gdy jest to uzasadnione szczególnymi właściwościami służby.

Art. 85.

Policjantowi można udzielić płatnego urlopu zdrowotnego lub okolicznościowego, a także urlopu bezpłatnego z ważnych przyczyn.

Art. 86.¹⁶⁴⁾

Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady przyznawania policjantom urlopów, tryb postępowania w tych sprawach oraz wymiar urlopów, o których mowa w art. 84 i 85, uwzględniając okres służby, wiek policjanta, przypadki warunków szczególnie uciążliwych i szkodliwych dla zdrowia oraz stopnie szkodliwości wpływające na wymiar urlopu dodatkowego.

Art. 87.

Policjantowi, który wzorowo wykonuje obowiązki, przejawia inicjatywę w służbie i doskonali kwalifikacje zawodowe, mogą być udzielane wyróżnienia:

- 1) pochwała,
- 2) pochwała w rozkazie,
- 3) nagroda pieniężna lub rzeczowa,
- 4) krótkoterminowy urlop,

---

¹⁶¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 5 pkt 12 lit. a) ustawy wymienionej w przypisie 52 jako druga.

¹⁶²⁾ Dodany przez art. 5 pkt 12 lit. b) ustawy wymienionej w przypisie 52 jako druga.

¹⁶³⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 25 ustawy, o której mowa w przypisie 8.

¹⁶⁴⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 5 pkt 13 ustawy wymienionej w przypisie 52 jako druga.

- 5) przyznanie odznaki resortowej,
- 6) przedstawienie do odznaczenia państwowego,
- 7) przedterminowe mianowanie na wyższy stopień policyjny,
- 8) mianowanie na wyższe stanowisko służbowe.

Rozdział 8

Mieszkania funkcjonariuszy Policji

Art. 88.

1. Policjantowi w służbie stałej przysługuje prawo do lokalu mieszkalnego w miejscowości, w której pełni służbę, lub w miejscowości pobliskiej, z uwzględnieniem liczby członków rodziny oraz ich uprawnień wynikających z przepisów odrębnych.
2. Policjant w służbie przygotowawczej może otrzymać tymczasową kwatere.
- 3.¹⁶⁵⁾ Policjant traci prawo do lokalu mieszkalnego w razie dyscyplinarnego wydalenia ze służby.
- 4.¹⁶⁵⁾ Miejscowością pobliską, o której mowa w ust. 1, jest miejscowość, z której czas dojazdu do miejsca pełnienia służby i z powrotem środkami publicznego transportu zbiorowego, zgodnie z rozkładem jazdy, łącznie z przesiadkami, nie przekracza w obie strony dwóch godzin, licząc od stacji (przystanku) położonej najbliżej miejsca zamieszkania do stacji (przystanku) położonej najbliżej miejsca pełnienia służby bez uwzględnienia czasu dojazdu do i od stacji (przystanku) w obrębie miejscowości, z której policjant dojeżdża, oraz miejscowości, w której wykonuje obowiązki służbowe.

Art. 89.

Członkami rodziny policjanta, których uwzględnia się przy przydziale lokalu mieszkalnego, są pozostający z policjantem we wspólnym gospodarstwie domowym:

- 1) małżonek,
- 2)¹⁶⁶⁾ dzieci (własne lub małżonka, przysposobione lub przyjęte na wychowanie w ramach rodziny zastępczej) pozostające na jego utrzymaniu, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez nie 25 lat życia,
- 3) rodzice policjanta i jego małżonka będący na jego wyłącznym utrzymaniu lub jeżeli ze względu na wiek albo *inwalidztwo*¹⁶⁷⁾, albo inne okoliczności są niezdolni do wykonywania zatrudnienia; za rodziców uważa się również ojczyma i macochę oraz osoby przyspasabiające.

Art. 90.

- 1.¹⁶⁸⁾ Na lokale mieszkalne dla policjantów przeznaczają się lokale będące w dyspozycji ministra właściwego do spraw wewnętrznych¹²⁾ lub podległych mu organów, uzyskane

---

¹⁶⁵⁾ Dodany przez art. 1 pkt 26 ustawy, o której mowa w przypisie 8.

¹⁶⁶⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 2 pkt 45 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

¹⁶⁷⁾ Obecnie: całkowita lub częściowa niezdolność do pracy, stosownie do art. 10 ust. 1 ustawy, o której mowa w przypisie 155.

¹⁶⁸⁾ Zgodnie z oznaczeniem ustalonym przez art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 16 października 1991 r. o zmianie ustawy o Policji oraz ustawy o Urzędzie Ochrony Państwa (Dz.U. Nr 107, poz. 461), która weszła w życie z

w wyniku ich działalności inwestycyjnej albo od terenowych organów rządowej administracji ogólnej, stanowiące własność gminy lub zakładów pracy, a także zwolnione przez osoby, które decyzje o przydziale uzyskały z jednostek podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych¹²⁾.

- 2.¹⁶⁹⁾ Właściciele domów jednorodzinnych, domów mieszkalno-pensjonatowych i lokali mieszkalnych stanowiących odrębne nieruchomości mają prawo do zamieszkania w swych domach i lokalach opróżnionych w całości lub części.
- 3.¹⁶⁹⁾ Właścicielowi domu wielomieszkaniowego przysługuje prawo zamieszkania w opróżnionym lokalu mieszkalnym w tym domu.
- 4.¹⁶⁹⁾ W razie opróżnienia samodzielnego lokalu w domu, o którym mowa w ust. 2 i 3, oraz lokalu mieszkalnego stanowiącego odrębną nieruchomość, właścicielowi przysługuje prawo oddania go w najem bądź bezpłatne używanie.
- 5.¹⁶⁹⁾ Jeżeli w terminie 3 miesięcy właściciel nie skorzysta bez uzasadnionych przyczyn z prawa, o którym mowa w ust. 4, minister właściwy do spraw wewnętrznych¹²⁾ lub podległy mu organ może dokonać przydziału opróżnionego lokalu.

Art. 91.

1. Policjantowi przysługuje równoważnik pieniężny za remont zajmowanego lokalu mieszkalnego, z uwzględnieniem liczby członków rodziny oraz ich uprawnień wynikających z przepisów odrębnych.
- 2.¹⁷⁰⁾ Minister właściwy do spraw wewnętrznych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, określi, w drodze rozporządzenia, wysokość oraz szczegółowe zasady przyznawania, odmowy przyznania, cofania i zwracania równoważnika, o którym mowa w ust. 1, uwzględniając podmioty uprawnione do jego otrzymania, wzory wymaganych dokumentów, organy właściwe do jego przyznawania, odmowy przyznania, wypłaty, cofania albo żądania jego zwrotu oraz sposób postępowania w przypadku wystąpienia zbiegu uprawnień do jego otrzymania.

Art. 92.

1. Policjantowi przysługuje równoważnik pieniężny, jeżeli on sam lub członkowie jego rodziny nie posiadają lokalu mieszkalnego w miejscu pełnienia służby lub w miejscowości pobliskiej.
- 2.¹⁷¹⁾ Minister właściwy do spraw wewnętrznych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, określi, w drodze rozporządzenia, wysokość oraz szczegółowe zasady przyznawania, odmowy przyznania, cofania oraz zwracania równoważnika pieniężnego, o którym mowa w ust. 1, uwzględniając podmioty uprawnione do jego otrzymania, sposób ustalania wysokości równoważnika, wzory wymaganych dokumentów, organy właściwe do jego przyznawania, odmowy przyznania, wypłaty, cofania albo żądania jego zwrotu, a także sposób postępowania w przypadku wystąpienia zbiegu uprawnień do jego otrzymania.

---

dniem 7 grudnia 1991 r., oraz ze zmianą wprowadzoną przez art. 2 pkt 46 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

¹⁶⁹⁾ Dodany przez art. 1 pkt 2 ustawy wymienionej w przypisie 168 jako pierwsza.

¹⁷⁰⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 5 pkt 14 ustawy wymienionej w przypisie 52 jako druga.

¹⁷¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 5 pkt 15 ustawy wymienionej w przypisie 52 jako druga.

Art. 93.

- 1.¹⁷²⁾ Policjantowi, który zajmuje lokal mieszkalny w miejscowości pobliskiej miejsca pełnienia służby, przysługuje zwrot kosztów dojazdu do miejsca pełnienia służby w wysokości ceny biletów za przejazd koleją lub autobusem.
- 2.¹⁷³⁾ Zwrot kosztów, o których mowa w ust. 1, nie przysługuje w roku kalendarzowym, w którym wykupiono uprawnienia do bezpłatnych przejazdów państwowymi środkami komunikacji, na podstawie odrębnych przepisów.

Art. 94.

- 1.¹⁷⁴⁾ Policjantowi, który nie otrzymał lokalu mieszkalnego na podstawie decyzji administracyjnej o przydziale, przysługuje pomoc finansowa na uzyskanie lokalu mieszkalnego w spółdzielni mieszkaniowej albo domu jednorodzinnego lub lokalu mieszkalnego stanowiącego odrębną nieruchomość.
- 2.¹⁷⁵⁾ Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, tryb postępowania oraz szczegółowe zasady przyznawania, cofania oraz zwracania pomocy finansowej, o której mowa w ust. 1, uwzględniając przypadki, w których pomoc ta jest przyznawana, cofana lub podlega zwrotowi, jak również sposób obliczania wysokości pomocy finansowej przyznawanej lub orzekanej do zwrotu, a także rodzaje dokumentów wymaganych przy ubieganiu się o przyznanie tej pomocy.

Art. 95.

- 1.¹⁷⁶⁾ Lokalu mieszkalnego na podstawie decyzji administracyjnej nie przydziela się policjantowi:
  - 1)¹⁷⁷⁾ w razie skorzystania z pomocy finansowej, o której mowa w art. 94,
  - 2) posiadającemu w miejscowości, w której pełni służbę, lub w miejscowości pobliskiej lokal mieszkalny odpowiadający co najmniej przysługującej mu powierzchni mieszkalnej albo dom jednorodzinny lub dom mieszkalno-pensjonatowy,
  - 3) którego małżonek posiada lokal mieszkalny lub dom określony w pkt 2,
  - 4) w razie zbycia przez niego lub jego małżonka własnościowego prawa do spółdzielczego lokalu mieszkalnego stanowiącego odrębną nieruchomość albo dom, o którym mowa w pkt 2, z wyjątkiem przypadków określonych na podstawie art. 96 ust. 3.
- 2.¹⁷⁸⁾ Decyzję o opróżnieniu lokalu mieszkalnego, o którym mowa w art. 90 ust. 1, wydaje się, jeżeli policjant:
  - 1) podnajmuje albo oddaje do bezpłatnego używania przydzielony lokal lub jego część,
  - 2) używa lokal mieszkalny w sposób sprzeczny z umową najmu lub niezgodnie z przeznaczeniem, zaniedbuje obowiązki, dopuszczając do powstania szkód, albo niszczy urządzenia przeznaczone do wspólnego korzystania przez mieszkańców,

¹⁷²⁾ Zgodnie z oznaczeniem ustalonym przez art. 2 pkt 49 lit. a) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

¹⁷³⁾ Dodany przez art. 2 pkt 49 lit. b) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

¹⁷⁴⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 2 pkt 50 lit. a) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

¹⁷⁵⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 5 pkt 16 ustawy wymienionej w przypisie 52 jako druga.

¹⁷⁶⁾ Zgodnie z oznaczeniem ustalonym przez art. 1 pkt 27 ustawy, o której mowa w przypisie 8.

¹⁷⁷⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 2 pkt 51 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

¹⁷⁸⁾ Dodany przez art. 1 pkt 27 ustawy, o której mowa w przypisie 8.

- 3) wykracza w sposób rażący lub uporczywy przeciwko porządkowi domowemu, czyniąc uciążliwym korzystanie z innych lokali,
  - 4) jest w zwłoce z zapłatą czynszu lub opłat za świadczenia związane z eksploatacją lokalu przez okres co najmniej dwóch pełnych okresów płatności, pomimo uprzedzenia na piśmie o zamiarze wydania decyzji o opróżnieniu lokalu i wyznaczenia dodatkowego, miesięcznego terminu zapłaty zaległych i bieżących należności,
  - 5) otrzymał pomoc finansową, o której mowa w art. 94 ust. 1,
  - 6) został przeniesiony do pełnienia służby w innej miejscowości i przydzielono mu w tej lub pobliskiej miejscowości następny lokal mieszkalny,
  - 7) nie zwolnił, w terminie określonym odrębnymi przepisami, wcześniej przydzielonego lokalu mieszkalnego,
  - 8) zrzekł się uprawnień do zajmowanego lokalu mieszkalnego.
- 3.¹⁷⁸⁾ Decyzję o opróżnieniu lokalu mieszkalnego wydaje się także:
- 1) jeżeli policjantowi lub jego małżonkowi przysługuje tytuł prawny do innego lokalu mieszkalnego, o którym mowa w art. 90 ust. 1; w takim przypadku osobom tym przysługuje prawo wyboru jednego z zajmowanych lokali,
  - 2) gdy policjant zwolniony ze służby lub pozostali po policjancie członkowie rodziny zajmują lokal mieszkalny położony w budynku przeznaczonym na cele służbowe lub na terenie obiektu zamkniętego, a osobom tym przydzielono lokal mieszkalny w tej samej lub pobliskiej miejscowości, o powierzchni odpowiadającej przysługującym normom zaludnienia,
  - 3) w przypadku zajmowania lokalu mieszkalnego, o którym mowa w art. 90 ust. 1, przez policjanta lub członków jego rodziny albo inne osoby – bez tytułu prawnego.
- 4.¹⁷⁸⁾ Decyzję o opróżnieniu lokalu wydaje się w stosunku do wszystkich osób zamieszkałych w tym lokalu.

Art. 96.

1. Policjantowi przeniesionemu do służby w innej miejscowości, który w poprzednim miejscu pełnienia służby posiada lokal mieszkalny, dom jednorodzinny lub dom mieszkalno-pensjonatowy, może być przydzielony lokal mieszkalny na podstawie decyzji administracyjnej w nowym miejscu pełnienia służby, jeżeli:
  - 1) zwolni zajmowany lokal mieszkalny lub dom,
  - 2) zwróci pomoc finansową przyznaną:
    - a) na wkład mieszkaniowy lub wkład budowlany w wysokości zwaloryzowanej przez spółdzielnię,
    - b) na spłatę innych należności – w wysokości przyznanej.
- 2.¹⁷⁹⁾ Policjantowi, który skorzystał z pomocy finansowej, może być przydzielony lokal mieszkalny na podstawie decyzji administracyjnej, jeżeli zwolni zajmowany lokal mieszkalny lub dom, o którym mowa w ust. 1, oraz zwróci pomoc finansową na zasadach określonych w tym przepisie.

---

¹⁷⁹⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 2 pkt 52 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

- 3.¹⁸⁰⁾ Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, tryb przydzielania lokalu mieszkalnego w przypadkach, o których mowa w ust. 1 i 2, szczegółowe zasady zwracania udzielonej pomocy finansowej oraz zwalniania zajmowanych lokali mieszkalnych lub domów określonych w ust. 1, uwzględniając przesłanki uzasadniające przydział lokalu mieszkalnego policjantowi przeniesionemu do służby w innej miejscowości, sposób postępowania w przypadku, gdy policjant ten skorzystał z pomocy finansowej na uzyskanie lokalu mieszkalnego, oraz rodzaje dokumentów potwierdzających zwolnienie przez policjanta lokalu mieszkalnego dotychczas zajmowanego.
- 4.¹⁸¹⁾ Policjantowi przeniesionemu z urzędu do służby w innej miejscowości, który w poprzednim miejscu pełnienia służby nie zwolnił zajmowanego lokalu mieszkalnego lub domu, o którym mowa w ust. 1, można przydzielić tymczasową kwaterę według przysługujących norm, bez uwzględnienia zamieszkałych z nim członków rodziny. Koszty zakwaterowania pokrywane są ze środków budżetowych Policji, nie dłużej niż przez 2 lata od dnia przydzielenia tymczasowej kwatery.
- 5.¹⁸²⁾ Policjant delegowany do czasowego pełnienia służby w innej miejscowości otrzymuje tymczasową kwaterę. Koszty zakwaterowania pokrywa się ze środków budżetu Policji.

Art. 97.

- 1.¹⁸³⁾ Minister właściwy do spraw wewnętrznych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady przydziału i opróżniania oraz normy zaludnienia lokali mieszkalnych, o których mowa w art. 90, a także szczegółowe zasady przydziału lokalu mieszkalnego i tymczasowej kwatery policjantowi, opróżnienia lub zamiany tego lokalu i tymczasowej kwatery, oraz organy właściwe do wydawania decyzji administracyjnych w tych sprawach, wysokość norm zaludnienia i sposób ich ustalania.
- 2.¹⁸³⁾ Minister właściwy do spraw wewnętrznych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej oraz ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, określi, w drodze rozporządzenia, warunki najmu lokali mieszkalnych znajdujących się w budynkach będących własnością Skarbu Państwa pozostających w zarządzie jednostek organizacyjnych Policji, a także sposób obliczania czynszu najmu, prawa i obowiązki najemcy oraz wynajmującego, a także części składowe czynszu najmu i okoliczności wpływające na jego wysokość.
3. Dodatkowe normy zaludnienia określone na podstawie ust. 1, związane z zajmowanym stanowiskiem służbowym lub posiadanym stopniem, stosuje się również przy przydziałach policjantom innych lokali mieszkalnych niż wymienione w art. 90.

---

¹⁸⁰⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 5 pkt 17 ustawy wymienionej w przypisie 52 jako druga.

¹⁸¹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 62 pkt 30 lit. a) ustawy, o której mowa w przypisie 10.

¹⁸²⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 62 pkt 30 lit. b) ustawy, o której mowa w przypisie 10.

¹⁸³⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 5 pkt 18 ustawy wymienionej w przypisie 52 jako druga, oraz ze zmianą wprowadzoną przez art. 7 ustawy z dnia 21 grudnia 2001 r. o zmianie ustawy o organizacji i trybie pracy Rady Ministrów oraz o zakresie działania ministrów, ustawy o działaniach administracji rządowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 154, poz. 1800), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2002 r.

- 4.¹⁸⁴⁾ W sprawach spornych, wynikających ze stosunku najmu lokali, o których mowa w ust. 2, rozstrzygają sądy powszechne.
- 5.¹⁸⁵⁾ Przydział i opróżnianie mieszkań oraz załatwianie spraw, o których mowa w art. 91, 92, 94 i 95 ust. 2-4, następuje w formie decyzji administracyjnej.

Art. 98.¹⁴⁷⁾

Policjant zwolniony ze służby, który nie posiada prawa do lokalu mieszkalnego na warunkach określonych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Urzędu Ochrony Państwa, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, zachowuje prawo do przydzielonego lokalu mieszkalnego według norm powszechnie obowiązujących lub może być przeniesiony do zamiennego lokalu mieszkalnego.

Rozdział 9

Uposażenie i inne świadczenia pieniężne policjantów

Art. 99.

1. Prawo do uposażenia powstaje z dniem mianowania policjanta na stanowisko służbowe.
- 2.¹⁸⁶⁾ Z tytułu służby policjant otrzymuje jedno uposażenie i inne świadczenia pieniężne określone w ustawie.
- 3.¹⁸⁷⁾ Przeciętne uposażenie policjantów stanowi wielokrotność kwoty bazowej, której wysokość ustaloną według odrębnych zasad określa ustawa budżetowa.
- 4.¹⁸⁷⁾ Wielokrotność kwoty bazowej, o której mowa w ust. 3, określa Rada Ministrów w drodze rozporządzenia.

Art. 100.

Uposażenie policjanta składa się z uposażenia zasadniczego i z dodatków do uposażenia.

Art. 101.¹⁸⁸⁾

1. Wysokość uposażenia zasadniczego policjanta jest uzależniona od grupy zaszeregowania jego stanowiska służbowego oraz od posiadanej wysługi lat.
2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady otrzymywania oraz wysokość uposażenia zasadniczego policjantów, uwzględniając grupy zaszeregowania i odpowiadające im stawki uposażenia, zaszeregowanie stanowisk służbowych

---

¹⁸⁴⁾ Dodany przez art. 2 pkt 53 lit. b) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

¹⁸⁵⁾ Dodany przez art. 2 pkt 53 lit. b) ustawy, o której mowa w przypisie 1; ze zmianą wprowadzoną przez art. 1 pkt 28 ustawy, o której mowa w przypisie 8.

¹⁸⁶⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 17 pkt 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o kształtowaniu środków na wynagrodzenia w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. z 1995 r. Nr 34, poz. 163), która weszła w życie z dniem 31 marca 1995 r. z mocą od dnia 1 stycznia 1995 r.

¹⁸⁷⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 16 ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 110, poz. 1255), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2000 r.

¹⁸⁸⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 29 ustawy, o której mowa w przypisie 8.

do poszczególnych grup i odpowiadające im policyjne stopnie etatowe, warunki podwyższania tego uposażenia, a także sposób ustalania jego wzrostu z tytułu wysługi lat.

Art. 102.¹⁸⁸⁾

Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady ustalania wysługi lat, od której jest uzależniony wzrost uposażenia zasadniczego, uwzględniając rodzaje okresów służby, pracy i innych okresów podlegających zaliczeniu do wysługi, sposób jej dokumentowania oraz tryb postępowania w tych sprawach.

Art. 103.

1. Policjant przeniesiony na stanowisko służbowe zaszeregowane do niższej grupy uposażenia zasadniczego zachowuje prawo do stawki uposażenia pobieranego na poprzednio zajmowanym stanowisku, do czasu uzyskania wyższej stawki uposażenia według stanowiska służbowego.
2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych¹²⁾, w przypadkach szczególnie uzasadnionych, może zezwolić na zachowanie przez policjanta przeniesionego na stanowisko służbowe zaszeregowane do niższej grupy uposażenia zasadniczego prawa do zaszeregowania należnego na poprzednio zajmowanym stanowisku, z jednoczesnym zachowaniem stopnia związanego z tym stanowiskiem.
3. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do policjantów przeniesionych na niższe stanowisko służbowe na podstawie art. 38 ust. 1 lub ust. 2 pkt 2 i 3 oraz policjantów przeniesionych na własną prośbę.

Art. 104.¹⁸⁹⁾

1. Policjantowi przysługuje dodatek za stopień w wysokości uzależnionej od posiadanego stopnia policyjnego.
2. Policjantowi pełniącemu służbę lub obowiązki na stanowisku kierowniczym lub samodzielny przysługuje dodatek funkcyjny.
3. Na stanowiskach innych niż wymienione w ust. 2 policjant za należyte wykonywanie obowiązków służbowych może otrzymywać dodatek służbowy.
4. Niezależnie od dodatków, o których mowa w ust. 1-3, policjantowi mogą być przyznawane dodatki do uposażenia uzasadnione szczególnymi właściwościami, kwalifikacjami, warunkami lub miejscem pełnienia służby.
5. Dodatkami do uposażenia o charakterze stałym są dodatki ustalone w stawkach miesięcznych.
6. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady otrzymywania oraz wysokość dodatków do uposażenia, o których mowa w ust. 1-4, uwzględniając ich rodzaj i charakter, przesłanki przyznawania lub podwyższania na stałe lub na czas określony, warunki obniżania lub cofania oraz stanowiska uprawniające do dodatku funkcyjnego.

---

¹⁸⁹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 30 ustawy, o której mowa w przypisie 8.

Art. 105.¹⁸⁹⁾

1. Uposażenie i inne świadczenia oraz należności pieniężne są płatne bezpośrednio do rąk policjanta, z zastrzeżeniem ust. 5.
2. Uposażenie zasadnicze i dodatki do uposażenia o charakterze stałym są płatne miesięcznie z góry w pierwszym dniu roboczym każdego miesiąca, z zastrzeżeniem ust. 3 i 5.
3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych może określić, w drodze rozporządzenia, inne terminy płatności dodatków do uposażenia o charakterze stałym, uwzględniając, które z nich są płatne miesięcznie z dołu.
4. Terminy wypłaty innych świadczeń i należności pieniężnych oraz dodatków do uposażenia, niewymienionych w ust. 2, określają przepisy w sprawie warunków ich otrzymywania.
5. Uposażenie i inne świadczenia oraz należności pieniężne mogą być wypłacane w formie bezgotówkowej, na warunkach ustalonych w pisemnym porozumieniu między płatnikiem i policjantem, nie wcześniej jednak niż w terminach, o których mowa w ust. 2-4.

Art. 106.

1. Zmiana uposażenia następuje z dniem zaistnienia okoliczności uzasadniających tę zmianę.
2. Jeżeli prawo do uposażenia powstało lub zmiana uposażenia nastąpiła w ciągu miesiąca, uposażenie na czas do końca miesiąca oblicza się w wysokości 1/30 części miesięcznego uposażenia za każdy dzień, gdy przepisy szczególne nie stanowią inaczej.
3. Prawo do uposażenia wygasa z ostatnim dniem miesiąca, w którym nastąpiło zwolnienie policjanta ze służby lub zaistniały inne okoliczności uzasadniające wygaśnięcie tego prawa.

Art. 107.

1. Roszczenia z tytułu prawa do uposażenia i innych świadczeń oraz należności pieniężnych ulegają przedawnieniu z upływem 3 lat od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne.
2. Organ właściwy do rozpatrywania roszczeń może nie uwzględnić przedawnienia, jeżeli opóźnienie w dochodzeniu roszczenia jest usprawiedliwione wyjątkowymi okolicznościami.
3. Bieg przedawnienia roszczenia z tytułu uposażenia i innych świadczeń oraz należności pieniężnych przerywa:
  - 1) każda czynność przed kierownikiem jednostki organizacyjnej podległej ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych¹²⁾, właściwym do rozpatrywania roszczeń, podjęta bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia roszczenia,
  - 2) uznanie roszczenia.

Art. 108.

1. Policjantowi przysługują następujące świadczenia pieniężne:
  - 1) zasiłek na zagospodarowanie,

- 2) nagrody oraz zapomogi,
  - 3) nagrody jubileuszowe,
  - 4)¹⁹⁰⁾ dodatkowe wynagrodzenie za wykonywanie zleconych zadań wykraczających poza obowiązki służbowe,
  - 5) należności za podróże służbowe i przeniesienia,
  - 6) świadczenia związane ze zwolnieniem ze służby.
- 1a.¹⁹¹⁾ Policjanci mogą otrzymywać nagrody za osiągnięcia w służbie, ze środków finansowych, o których mowa w art. 13 ust. 4a.
2. W razie śmierci policjanta lub członka jego rodziny, przysługują:
- 1) zasiłek pogrzebowy,
  - 2) odprawa pośmiertna.

Art. 109.

- 1.¹⁹²⁾ Policjantowi, w związku z mianowaniem na stałe, przysługuje zasiłek na zagospodarowanie w wysokości jednomiesięcznego uposażenia zasadniczego wraz z dodatkami o charakterze stałym, należnymi w dniu mianowania na stałe.
- 2.¹⁹³⁾ Zasiłek, o którym mowa w ust. 1, nie przysługuje policjantowi pełniącemu służbę w Policji po zwolnieniu z zawodowej służby wojskowej lub innej służby, w czasie której otrzymał taki zasiłek.

Art. 110.¹⁹⁴⁾

1. Policjantowi mogą być przyznawane nagrody roczne, nagrody uznaniowe i zapomogi.
2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, warunki przyznawania policjantom nagród rocznych, nagród uznaniowych i zapomóg, uwzględniając sposób ustalania okresu służby warunkującego nabycie prawa do nagrody rocznej, wysokość tej nagrody, przesłanki jej obniżenia i przypadki, kiedy nagroda nie przysługuje, termin wypłaty nagrody rocznej, okoliczności uzasadniające przyznanie policjantowi nagrody uznaniowej, zapomogi, właściwość przełożonych oraz tryb postępowania w tych sprawach.
3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy oraz ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego, określi, w drodze rozporządzenia, wysokość funduszu na nagrody roczne, nagrody uznaniowe i zapomogi dla policjantów, uwzględniając jednostki organizacyjne Policji, w których tworzy się fundusz, sposób ustalania wysokości środków finansowych przeznaczonych na nagrody i zapomogi, warunki zwiększania wysokości funduszu, a także sposób ustalania wielkości środków pozostających w dyspozycji kierowników jednostek organizacyjnych Policji z przeznaczeniem na nagrody.

Art. 111.

- 1.¹⁹⁵⁾ Policjantowi przysługują nagrody jubileuszowe w wysokości:

---

¹⁹⁰⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 2 pkt 54 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

¹⁹¹⁾ Dodany przez art. 1 pkt 31 ustawy, o której mowa w przypisie 8.

¹⁹²⁾ Zgodnie z oznaczeniem ustalonym przez art. 2 pkt 55 lit. a) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

¹⁹³⁾ Dodany przez art. 2 pkt 55 lit. b) ustawy, o której mowa w przypisie 1.

¹⁹⁴⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 5 pkt 19 ustawy wymienionej w przypisie 52 jako druga.

¹⁹⁵⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 2 pkt 56 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

- po 20 latach służby – 75%,
- po 25 latach służby – 100%,
- po 30 latach służby – 150%,
- po 35 latach służby – 200%,
- po 40 latach służby – 300%

miesięcznego uposażenia zasadniczego, wraz z dodatkami o charakterze stałym.

- 2.¹⁹⁶⁾ Minister właściwy do spraw wewnętrznych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy, określi, w drodze rozporządzenia, okresy wliczane do okresu służby, od którego zależy nabycie prawa do nagrody jubileuszowej, oraz tryb jej obliczania i wypłacania, uwzględniając okresy służby, pracy i nauki powodujące nabycie prawa do nagrody jubileuszowej, sposób dokumentowania tych okresów oraz postępowania w przypadku zbiegu prawa do kilku nagród, a także termin wypłacania nagrody.

Art. 112.

- 1.¹⁹⁷⁾ Za wykonywanie zleconych zadań wykraczających poza obowiązki służbowe policjant otrzymuje dodatkowe wynagrodzenie.
- 2.¹⁹⁷⁾ Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, warunki otrzymania dodatkowego wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 1, uwzględniając rodzaje zadań zleconych, wysokość i sposób obliczania wynagrodzenia oraz tryb jego wypłacania.
- 3.¹⁹⁸⁾ Policjantowi uczestniczącemu bezpośrednio, na podstawie porozumienia, o którym mowa w art. 5a ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o bezpieczeństwie imprez masowych, w zabezpieczeniu przez Policję bezpieczeństwa i porządku publicznego w trakcie imprezy masowej w czasie, o którym mowa w art. 33 ust. 3, wypłaca się dodatkowe wynagrodzenie za każdą rozpoczętą godzinę wykonywania tych czynności, w wysokości 2/170 kwoty przeciętnego miesięcznego uposażenia zasadniczego policjantów wraz z dodatkami o charakterze stałym, ustalonego za czerwiec roku ubiegłego i ogłoszanego przez Komendanta Głównego Policji w Dzienniku Urzędowym Komendy Głównej Policji.

Art. 113.¹⁹⁹⁾

1. W razie przeniesienia policjanta do pełnienia służby w innej miejscowości albo delegowania go do czasowego pełnienia służby, policjantowi przysługują należności za podróże służbowe i przeniesienia.
2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy, określi, w drodze rozporządzenia, wysokość, warunki oraz tryb przyznawania należności, o których mowa w ust. 1, uwzględniając sposoby obliczania czasu podróży służbowej oraz rodzaje należności i sposoby ustalania ich wysokości oraz terminy i tryb wypłaty należności.

---

¹⁹⁶⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 5 pkt 20 ustawy wymienionej w przypisie 52 jako druga.

¹⁹⁷⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 5 pkt 21 ustawy wymienionej w przypisie 52 jako druga.

¹⁹⁸⁾ Dodany przez art. 2 pkt 3 ustawy, o której mowa w przypisie 44.

¹⁹⁹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 5 pkt 22 ustawy wymienionej w przypisie 52 jako druga.

Art. 114.²⁰⁰⁾

1. Policjant zwalniany ze służby otrzymuje, z zastrzeżeniem ust. 2-4:
  - 1) odprawę,
  - 2) ekwiwalent pieniężny za niewykorzystane urlopy wypoczynkowe lub dodatkowe oraz za niewykorzystany czas wolny od służby udzielany na podstawie art. 33 ust. 3,
  - 3) zwrot kosztów przejazdu policjanta i członków jego rodziny oraz przewozu urządzenia domowego do nowego miejsca zamieszkania w kraju, w zakresie i na zasadach obowiązujących przy przeniesieniach z urzędu.
2. Świadczenia, o których mowa w ust. 1 pkt 3, przysługują policjantowi, jeżeli w dniu zwolnienia ze służby spełniał warunki do uzyskania świadczenia z zaopatrzenia emerytalnego.
3. Policjant zwalniany na podstawie art. 41 ust. 1 pkt 3 otrzymuje 50% odprawy oraz ekwiwalent pieniężny za urlopy wypoczynkowe lub dodatkowe niewykorzystane w latach poprzedzających rok zwolnienia ze służby.
4. Policjantowi zwalnianemu ze służby na podstawie art. 41 ust. 1 pkt 4 i ust. 2 pkt 2 Komendant Główny Policji lub upoważniony przez niego przełożony może w przypadkach szczególnie uzasadnionych potrzeb rodziny policjanta przyznać nie więcej niż 50% odprawy.

Art. 115.

1. Wysokość odprawy dla policjanta w służbie stałej równa się wysokości trzymiesięcznego uposażenia zasadniczego wraz z dodatkami o charakterze stałym, należnymi na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym. Odprawa ulega zwiększeniu o 20% uposażenia zasadniczego wraz z dodatkami o charakterze stałym za każdy dalszy pełny rok wysługi ponad 5 lat nieprzerwanej służby aż do wysokości sześciomiesięcznego uposażenia zasadniczego wraz z dodatkami o charakterze stałym. Okres służby przekraczający 6 miesięcy liczy się jako pełny rok.
2. Przy ustalaniu wysokości odprawy uwzględnia się również okresy nieprzerwanej zawodowej służby wojskowej, jeżeli bezpośrednio po zwolnieniu z tej służby żołnierz został przyjęty do służby w Policji i nie otrzymał odprawy z tytułu poprzednio pełnionej służby.
3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio w przypadku podjęcia służby w Policji po zwolnieniu ze służby w innych służbach, w których przysługują świadczenia tego rodzaju.
4. Wysokość odprawy dla policjanta w służbie przygotowawczej równa się wysokości jednomiesięcznego uposażenia zasadniczego wraz z dodatkami o charakterze stałym należnymi na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym.

Art. 115a.²⁰¹⁾

Ekwiwalent pieniężny za 1 dzień niewykorzystanego urlopu wypoczynkowego lub dodatkowego oraz za każde rozpoczęte 8 godzin niewykorzystanego czasu wolnego przysługującego na podstawie art. 33 ust. 3 ustala się w wysokości 1/30 części miesięcznego uposaże-

²⁰⁰⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 32 ustawy, o której mowa w przypisie 8.

²⁰¹⁾ Dodany przez art. 1 pkt 33 ustawy, o której mowa w przypisie 8.

nia zasadniczego wraz z dodatkami o charakterze stałym należnego na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym.

Art. 116.

- 1.²⁰²⁾ W razie śmierci policjanta, pozostałej po nim rodzinie przysługuje odprawa pośmiertna w takiej wysokości, w jakiej przysługiwałaby temu policjantowi odprawa, gdyby był zwolniony ze służby, oraz świadczenia określone w art. 114 ust. 1 pkt 2 i 3.
2. Świadczenia, o których mowa w ust. 1, przysługują małżonkowi policjanta, który pozostawał z nim we wspólności małżeńskiej, a w dalszej kolejności dzieciom oraz rodzicom, jeżeli w dniu śmierci policjanta spełniali warunki do uzyskania renty rodzinnej na podstawie przepisów *o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji oraz ich rodzin*²⁰³⁾.
3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się także do zaginionych policjantów. Zaginięcie policjanta oraz związek tego zaginięcia ze służbą stwierdza minister właściwy do spraw wewnętrznych¹²⁾.

Art. 117.

- 1.²⁰⁴⁾ Policjantowi w służbie stałej, zwolnionemu ze służby na podstawie art. 41 ust. 1 pkt 1 oraz ust. 2 pkt 4, wypłaca się co miesiąc przez okres roku po zwolnieniu ze służby świadczenie pieniężne w wysokości odpowiadającej uposażeniu zasadniczemu wraz z dodatkami o charakterze stałym, pobieranymi na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym.
2. Policjantowi uprawnionemu do świadczenia określonego w ust. 1, który nabył prawo do zaopatrzenia emerytalnego, przysługuje prawo wyboru jednego z tych świadczeń.
- 3.²⁰⁵⁾ Policjantowi zwolnionemu ze służby na podstawie art. 41 ust. 2 pkt 5 i 6, który z powodu nadal trwającej choroby nie może podjąć zatrudnienia, wypłaca się co miesiąc świadczenie pieniężne określone w ust. 1 przez okres choroby, nie dłużej jednak niż przez okres 3 miesięcy, chyba że wcześniej komisja lekarska wyda orzeczenie o inwalidztwie stanowiące podstawę do ustalenia prawa do renty inwalidzkiej.

Art. 118.

Odprawa, o której mowa w art. 114, oraz świadczenia określone w art. 117 nie przysługują policjantowi, który bezpośrednio po zwolnieniu ze służby został przyjęty do zawodowej służby wojskowej lub do innej służby, w której przysługuje prawo do takich świadczeń.

Art. 119.

1. W razie śmierci policjanta, niezależnie od odprawy pośmiertnej, o której mowa w art. 116, przysługuje zasiłek pogrzebowy w wysokości:
  - 1) trzymiesięcznego uposażenia zasadniczego wraz z dodatkami o charakterze stałym, należnymi na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym, jeżeli koszty pogrzebu ponosi małżonek, dzieci, wnuki, rodzeństwo lub rodzice,

²⁰²⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 1 pkt 34 ustawy, o której mowa w przypisie 8.

²⁰³⁾ Obecnie są to przepisy ustawy wymienionej w przypisie 147.

²⁰⁴⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 50 pkt 3 ustawy, o której mowa w przypisie 154.

²⁰⁵⁾ Dodany przez art. 2 pkt 59 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

- 2) kosztów rzeczywiście poniesionych, najwyżej jednak do wysokości określonej w pkt 1, jeżeli koszty pogrzebu ponosi inna osoba.
2. Jeżeli śmierć policjanta nastąpiła na skutek wypadku pozostającego w związku ze służbą, koszty pogrzebu pokrywa się ze środków urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw wewnętrznych²⁰⁶⁾. Minister właściwy do spraw wewnętrznych¹²⁾ może wyrazić zgodę na pokrycie kosztów pogrzebu policjanta zmarłego wskutek choroby pozostającej w związku ze służbą.
3. W razie pokrycia kosztów pogrzebu policjanta ze środków urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw wewnętrznych²⁰⁶⁾, osobom wymienionym w ust. 1 pkt 1 przysługuje połowa zasiłku pogrzebowego.

Art. 120.

1. W razie śmierci członka rodziny, policjantowi przysługuje zasiłek pogrzebowy w wysokości:
  - 1) dwumiesięcznego uposażenia zasadniczego wraz z dodatkami o charakterze stałym, należnymi na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym – jeżeli koszty pogrzebu ponosi policjant,
  - 2) kosztów rzeczywiście poniesionych, najwyżej jednak do wysokości określonej w pkt 1 – jeżeli koszty pogrzebu ponosi inna osoba.
- 2.²⁰⁷⁾ Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, warunki pokrywania kosztów pogrzebu policjanta ze środków właściwego organu Policji oraz określi członków rodziny, na których przysługuje zasiłek pogrzebowy, uwzględniając rodzaje wydatków pokrywanych w ramach kosztów pogrzebu i ich wysokość, przypadki oraz sposób ustalania wysokości oraz tryb wypłaty zasiłku pogrzebowego lub jego wyrównania z tytułu śmierci członka rodziny oraz dokumenty wymagane do ich wypłaty.
3. W razie zbiegu uprawnień do zasiłku pogrzebowego określonego w ust. 1 z uprawnieniami do zasiłku pogrzebowego na podstawie przepisów odrębnych, policjantowi przysługuje wyższy zasiłek, a jeżeli pobrał zasiłek niższy – odpowiednie wyrównanie.

Art. 121.

1. W razie choroby, urlopu, zwolnienia od zajęć służbowych oraz w okresie pozostawania bez przydziału służbowego policjant otrzymuje uposażenie zasadnicze, dodatki do uposażenia o charakterze stałym i inne należności pieniężne należne na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym – z uwzględnieniem powstałych w tym okresie zmian, mających wpływ na prawo do uposażenia i innych należności pieniężnych lub na ich wysokość.
- 2.²⁰⁸⁾ Minister właściwy do spraw wewnętrznych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy, może, w drodze rozporządzenia, ograniczyć w całości lub w części wypłatę niektórych dodatków do uposażenia w okresie choroby, urlopu okolicznościowego albo pozostawania policjanta bez przydziału służbowego, uwzględniając rodzaje i wysokość dodatków, których wypłata podlega ograniczeniu w razie choroby,

²⁰⁶⁾ Stosownie do art. 4 ust. 1, art. 5 pkt 24 i art. 90 ustawy wymienionej w przypisie 12 jako druga.

²⁰⁷⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 5 pkt 23 ustawy wymienionej w przypisie 52 jako druga.

²⁰⁸⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 5 pkt 24 ustawy wymienionej w przypisie 52 jako druga.

urlopu okolicznościowego albo pozostawania policjanta bez przydziału służbowego, a także właściwość organów w tych sprawach.

Art. 122.²⁰⁹⁾

1. Policjant skierowany do szkoły lub na przeszkolenie albo na studia w kraju otrzymuje uposażenie oraz inne należności pieniężne.
2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wysokość i zasady otrzymywania uposażenia oraz innych należności, o których mowa w ust. 1, uwzględniając przypadki uprawniające policjanta skierowanego do szkoły lub na przeszkolenie albo na studia w kraju do otrzymywania uposażenia, oraz sposób obliczania zryczałtowanego równoważnika pieniężnego na pokrycie kosztów przejazdu, a także zasady rozliczania podróży służbowych związanych z odbywaniem nauki.
3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych oraz ministrem właściwym do spraw pracy, określi, w drodze rozporządzenia, wysokość uposażenia i innych należności pieniężnych policjanta skierowanego do akademii lub innych szkół (na kursy) za granicą, uwzględniając warunki ich otrzymywania oraz sposób i terminy ich wypłacania.

Art. 122a.²¹⁰⁾

Do policjanta delegowanego do pełnienia funkcji oficera łącznikowego w polskich przedstawicielstwach dyplomatycznych w zakresie prawa do uposażenia oraz innych świadczeń i należności pieniężnych stosuje się wyłącznie przepisy dotyczące pracowników polskich przedstawicielstw dyplomatycznych.

Art. 123.

1. W razie pobierania przez policjanta wynagrodzenia przewidzianego w przepisach o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, policjantowi oraz członkom jego rodziny przysługują świadczenia i należności pieniężne z tytułu służby, określone w niniejszej ustawie, z wyjątkiem należności, o których mowa w art. 72.
2. Świadczenia i należności pieniężne określone w ust. 1 wypłaca się w wysokości ustalonej, z uwzględnieniem wynagrodzenia należnego policjantowi na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym lub według stawki obowiązującej w dniu zwolnienia ze służby albo w dniu jego śmierci.

Art. 124.

- 1.²¹¹⁾ Policjantowi zawieszonemu w czynnościach służbowych zawiesza się od najbliższego terminu płatności 50% ostatnio należnego uposażenia.
- 2.²¹²⁾ Po zakończeniu postępowania karnego lub dyscyplinarnego, będącego przyczyną zawieszenia w czynnościach służbowych, policjant otrzymuje zawieszoną część uposażenia oraz obligatoryjne podwyżki wprowadzone w okresie zawieszenia, jeżeli nie

²⁰⁹⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 5 pkt 25 ustawy wymienionej w przypisie 52 jako druga.

²¹⁰⁾ Dodany przez art. 1 pkt 35 ustawy, o której mowa w przypisie 8.

²¹¹⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 50 pkt 4 ustawy, o której mowa w przypisie 154.

²¹²⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 62 pkt 32 ustawy, o której mowa w przypisie 10.

został skazany prawomocnym wyrokiem sądu lub ukarany karą dyscyplinarną wydalenia ze służby.

Art. 125.

- 1.²¹³⁾ Policjantowi tymczasowo aresztowanemu zawieszają się od najbliższego terminu płatności 50% ostatnio należnego uposażenia.
2. W razie umorzenia postępowania karnego lub uniewinnienia prawomocnym wyrokiem sądu, policjant otrzymuje zawieszoną część uposażenia oraz obligatoryjne podwyżki tego uposażenia, wprowadzone w okresie zawieszenia, choćby umorzenie lub uniewinnienie nastąpiło po zwolnieniu policjanta ze służby, z zastrzeżeniem przepisu ust. 3.
3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się w przypadku, gdy postępowanie karne umorzono z powodu przedawnienia lub amnestii, a także w razie warunkowego umorzenia postępowania karnego.

Art. 126.

1. Policjantowi, który samowolnie opuścił miejsce pełnienia służby albo pozostaje poza nim lub nie podejmuje służby, zawieszają się uposażenie od najbliższego terminu płatności. Jeżeli policjant pobrał już za czas nie usprawiedliwionej nieobecności uposażenie, potrąca mu się odpowiednią część uposażenia przy najbliższej wypłacie.
2. W razie uznania nieobecności za usprawiedliwioną, wypłaca się policjantowi zawieszony uposażenie; w przypadku nieobecności nie usprawiedliwionej policjant traci za każdy dzień nieobecności 1/30 część uposażenia miesięcznego.
3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio w razie zawinionej niemożności pełnienia przez policjanta obowiązków służbowych.
4. Policjantowi, który rozpoczyna urlop bezpłatny w ciągu miesiąca kalendarzowego, przysługują uposażenie w wysokości 1/30 uposażenia miesięcznego za każdy dzień poprzedzający dzień rozpoczęcia urlopu bezpłatnego. Jeżeli policjant pobrał już uposażenie za czas urlopu bezpłatnego, potrąca się mu odpowiednią część uposażenia przy najbliższej wypłacie.

Art. 127.²¹⁴⁾

1. Z uposażenia policjanta mogą być dokonywane potrącenia w granicach i na zasadach określonych w przepisach prawa pracy oraz w innych przepisach szczególnych stosowanych do wynagrodzeń za pracę, jeżeli przepisy niniejszej ustawy nie stanowią inaczej.
2. Przez uposażenie, o którym mowa w ust. 1, należy rozumieć uposażenie wymienione w art. 100, odprawę z tytułu zwolnienia ze służby oraz świadczenia wymienione w art. 112 i 117, z zastrzeżeniem ust. 3.
3. Odprawa z tytułu zwolnienia ze służby podlega egzekucji wyłącznie na zaspokojenie zaległych świadczeń alimentacyjnych, z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z ust. 1.

---

²¹³⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 50 pkt 5 ustawy, o której mowa w przypisie 154.

²¹⁴⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 36 ustawy, o której mowa w przypisie 8.

Art. 128.²¹⁵⁾

Przepisu art. 127 ust. 1 i 2 nie stosuje się do zaliczek pobieranych do rozliczenia, a w szczególności na koszty podróży służbowej, delegacji i przeniesienia. Należności te potrąca się z uposażenia w pełnej wysokości, niezależnie od potrąceń z innych tytułów.

Art. 129.²¹⁶⁾

Uprawnienia przewidziane w art. 12, art. 101 ust. 2, art. 102, art. 104 ust. 6, art. 105 ust. 3, art. 110 ust. 1, art. 112 ust. 1, art. 113 i art. 120 ust. 2 minister właściwy do spraw wewnętrznych¹²⁾ wykonuje po zasięgnięciu opinii związku zawodowego Policji.

Art. 130. (skreślony).²¹⁷⁾**Art. 131.**

- 1.²¹⁸⁾ Przepisy rozdziałów 7-9 niniejszej ustawy dotyczące policjantów w służbie przygotowawczej stosuje się również do policjantów w służbie kandydackiej, z wyjątkiem przepisów art. 88 ust. 2 i art. 115 ust. 4.
- 2.²¹⁹⁾ Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do policjantów w służbie kontraktowej.

Rozdział 10**Odpowiedzialność dyscyplinarna i karna policjantów****Art. 132.**

Policjant ponosi odpowiedzialność dyscyplinarną za popełnione przestępstwa i wykroczenia – niezależnie od odpowiedzialności karnej.

Art. 133.

1. Policjant podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej za naruszenie dyscypliny służbowej oraz w innych przypadkach określonych w ustawie.
2. Jeśli postępowanie dyscyplinarne zostało wszczęte na wniosek sądu lub prokuratora, organ wnioskujący ma być poinformowany o wyniku tego postępowania.
3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio, gdy sąd nakazał wymierzenie kary dyscyplinarnej policjantowi, nie określając jednak jej rodzaju.

Art. 134.

1. Policjantowi mogą być wymierzane kary dyscyplinarne:
  - 1) upomnienie,
  - 2) nagana,
  - 3) surowa nagana,

²¹⁵⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 50 pkt 7 ustawy, o której mowa w przypisie 154.

²¹⁶⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 1 pkt 37 ustawy, o której mowa w przypisie 8.

²¹⁷⁾ Przez art. 53 pkt 2 ustawy, o której mowa w przypisie 147.

²¹⁸⁾ Zgodnie z oznaczeniem ustalonym przez art. 1 pkt 38 lit. a) ustawy, o której mowa w przypisie 8.

²¹⁹⁾ Dodany przez art. 1 pkt 38 lit. b) ustawy, o której mowa w przypisie 8.

- 4) nagana z ostrzeżeniem,
  - 5) ostrzeżenie o niepełnej przydatności do służby na zajmowanym stanowisku,
  - 6) wyznaczenie na niższe stanowisko służbowe,
  - 7) obniżenie stopnia,
  - 8) (skreślony),²²⁰⁾
  - 9) ostrzeżenie o niepełnej przydatności do służby,
  - 10) wydalenie ze służby.
2. (skreślony).²²¹⁾
  3. W stosunku do policjanta w służbie kandydackiej oprócz kar wymienionych w ust. 1 można stosować ponadto następujące kary dyscyplinarne:
    - 1) zakaz opuszczania miejsca zakwaterowania,
    - 2) areszt do 14 dni.
  - 4.²²²⁾ W uzasadnionych przypadkach można łączyć karę wyznaczenia na niższe stanowisko służbowe oraz karę wydalenia ze służby z karą obniżenia stopnia.

Art. 135.

1. Nie można wszcząć postępowania dyscyplinarnego po upływie 90 dni od dnia otrzymania przez przełożonego, o którym mowa w art. 139, wiadomości o popełnieniu przewinienia lub naruszeniu dyscypliny służbowej.
2. Nie można wymierzyć policjantowi kary dyscyplinarnej po upływie 1 roku od dnia popełnienia czynu, o którym mowa w ust. 1.
- 3.²²³⁾ W przypadku gdy czyn, o którym mowa w ust. 1, stanowi jednocześnie przestępstwo, przedawnienie karalności dyscyplinarnej następuje dopiero z upływem okresu przedawnienia karalności przestępstwa.

Art. 136. (skreślony).²²⁴⁾

Art. 137. (skreślony).²²⁴⁾

Art. 138.

1. Za czyny, za które w myśl odrębnych przepisów właściwe organy są uprawnione do nakładania kar porządkowych, policjanci ponoszą wyłącznie odpowiedzialność dyscyplinarną.
2. Odpowiedzialności dyscyplinarnej podlegają również policjanci w przypadkach, gdy właściwe organy są uprawnione do stosowania grzywny w celu przymuszenia.
- 3.²²⁵⁾ O pociągnięcie policjanta do odpowiedzialności dyscyplinarnej występują organy, o których mowa w ust. 1 i 2, do właściwego komendanta wojewódzkiego Policji.

²²⁰⁾ Przez art. 2 pkt 60 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

²²¹⁾ Przez art. 5 § 3 pkt 1 lit. a) ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Przepisy wprowadzające Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz.U. Nr 106, poz. 1149), która weszła w życie z dniem 17 października 2001 r.

²²²⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 5 § 3 pkt 1 lit. b) ustawy, o której mowa w przypisie 221.

²²³⁾ Dodany przez art. 2 pkt 61 ustawy, o której mowa w przypisie 1.

²²⁴⁾ Przez art. 5 § 3 pkt 2 ustawy, o której mowa w przypisie 221.

- 4.²²⁶⁾ Wniosek, o którym mowa w ust. 3, dotyczący komendantów wojewódzkich Policji i ich zastępców lub policjantów pełniących służbę w Komendzie Głównej Policji kieruje się do Komendanta Głównego Policji.

Art. 139.

- 1.²²⁷⁾ Udzielanie wyróżnień oraz wymierzanie kar dyscyplinarnych należy do właściwych przełożonych, z zastrzeżeniem przypadków określonych w art. 54 ust. 3.
- 1a.²²⁸⁾ Od orzeczenia przełożonego o wymierzeniu kary dyscyplinarnej policjantowi służy odwołanie do wyższego przełożonego.
- 1b.²²⁸⁾ Jeżeli orzeczenie o wymierzeniu kary dyscyplinarnej wydał Komendant Główny Policji, odwołanie nie przysługuje, jednakże strona niezadowolona z orzeczenia może zwrócić się do Komendanta Głównego Policji z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy; do wniosku tego stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące odwołań od orzeczeń.
2. Szczegółowe zasady i tryb udzielania wyróżnień, przeprowadzania postępowań dyscyplinarnych, wymierzania w nich kar i ich wykonywania, odwoływania się od wymierzanych kar, a także właściwość przełożonych w tych sprawach określa minister właściwy do spraw wewnętrznych¹²⁾ w drodze rozporządzenia.
- 3.²²⁹⁾ Na orzeczenie kończące postępowanie dyscyplinarne policjantowi przysługuje skarga do Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Art. 140.

1. Sądy honorowe są właściwe w sprawach o nieprzestrzeganie przez policjanta zasad etyki zawodowej, a zwłaszcza honoru, godności i dobrego imienia służby.
2. Sądy honorowe nie są właściwe w sprawach, o których mowa w ust. 1, jeżeli czyn popełniony przez policjanta daje podstawę do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego albo stanowi wykroczenie lub przestępstwo.
3. Sądy honorowe orzekają na mocy przekonania opartego na swobodnej ocenie dowodów.
4. Przy orzekaniu członkowie sądów honorowych są niezawisli.
5. Sądy honorowe są wybieralne.
6. Sądy honorowe mogą orzekać środki wychowawcze wobec policjantów.

Art. 141.²³⁰⁾

Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółową organizację sądów honorowych, ich właściwość oraz zasady i tryb postępowania, a także rodzaje stosowanych przez sądy honorowe środków wychowawczych, uwzględniając organizację i właściwość sądów honorowych, szczegółowe zasady postępowania przed sądami honorowymi, sposób rozstrzygania sporów o właściwość sądów honorowych, wybory

---

²²⁵⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 5 § 3 pkt 3 ustawy, o której mowa w przypisie 221.

²²⁶⁾ Dodany przez art. 5 § 3 pkt 4 ustawy, o której mowa w przypisie 221.

²²⁷⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez art. 62 pkt 33 ustawy, o której mowa w przypisie 10.

²²⁸⁾ Dodany przez art. 1 pkt 39 lit. a) ustawy, o której mowa w przypisie 8.

²²⁹⁾ Dodany przez art. 1 pkt 39 lit. b) ustawy, o której mowa w przypisie 8.

²³⁰⁾ W brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 40 ustawy, o której mowa w przypisie 8.

członków tych sądów, określenie uczestników postępowania i ich prawa procesowe, tryb postępowania przed sądami honorowymi I i II instancji, sposób wykonywania orzeczeń oraz gromadzenia akt spraw.

Art. 141a.²³¹⁾

Przepisy art. 115 § 18 oraz art. 318 i 344 Kodeksu karnego mają odpowiednie zastosowanie do funkcjonariuszy Policji.

Art. 142–144. (uchylone).²³²⁾

Art. 144a.²³³⁾

Nie popełnia przestępstwa, kto, będąc do tego uprawnionym, wykonuje czynności określone w art. 19a ust. 1 i 2, a także kto wykonuje czynności określone w art. 19b ust. 1.

Art. 145. (uchylony).²³²⁾

Rozdział 10a²³⁴⁾

Kontyngenty policyjne wydzielone do realizacji zadań poza granicami państwa

Art. 145a.

1. Policjant może zostać delegowany do pełnienia służby poza granicami państwa w celu realizacji zadań określonych w art. 1 ust. 2 pkt 7 i ust. 3, w kontyngencie policyjnym wydzielonym do udziału w:
  - 1) misji pokojowej,
  - 2) akcji zapobiegania aktom terroryzmu lub ich skutkom,
  - 3) akcji ratowniczej i poszukiwawczej lub humanitarnej,
  - 4) szkoleniu i ćwiczeniach policyjnych,
  - 5) przedsięwzięciach reprezentacyjnych.
2. Delegowanie do pełnienia służby poza granicami państwa oraz przedłużanie czasu delegowania w przypadkach wymienionych w ust. 1 pkt 1 i 2 następuje za pisemną zgodą policjanta.

Art. 145b.

1. O utworzeniu i likwidacji kontyngentu policyjnego postanawia:
  - 1) Rada Ministrów – uchwałą, w przypadku, o którym mowa w art. 145a ust. 1 pkt 1,
  - 2) minister właściwy do spraw wewnętrznych – zarządzeniem, w przypadkach, o których mowa w art. 145a ust. 1 pkt 2 i 3,

²³¹⁾ Dodany przez art. 6 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Przepisy wprowadzające Kodeks karny (Dz.U. Nr 88, poz. 554 i Nr 160, poz. 1083), która weszła w życie z dniem 1 września 1998 r.

²³²⁾ Przez art. 6 § 1 ustawy, o której mowa w przypisie 231.

²³³⁾ Dodany przez art. 2 pkt 62 ustawy, o której mowa w przypisie 1; w brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 41 ustawy, o której mowa w przypisie 8.

²³⁴⁾ Dodany przez art. 1 pkt 42 ustawy, o której mowa w przypisie 8.

- 3) Komendant Główny Policji – decyzją, w przypadkach, o których mowa w art. 145a ust. 1 pkt 4 i 5.
2. W uchwale, zarządzeniu lub decyzji, o których mowa w ust. 1, określa się w szczególności:
    - 1) nazwę kontyngentu, jego liczebność oraz czas pozostawania poza granicami państwa,
    - 2) cel skierowania kontyngentu, zakres jego zadań oraz obszar działania,
    - 3) system kierowania i dowodzenia kontyngentem oraz organ organizacji międzynarodowej, któremu kontyngent zostanie podporządkowany na czas operacji,
    - 4) organy administracji rządowej odpowiedzialne za współpracę z kierowniczymi organami właściwej organizacji międzynarodowej w zakresie kierowania działalnością kontyngentu wykonującego zadania poza granicami państwa,
    - 5) uzbrojenie i wyposażenie kontyngentu w środki i sprzęt specjalny,
    - 6) trasy i czas przemieszczania się kontyngentu w przypadku tranzytu.

Art. 145c.

1. W skład kontyngentu policyjnego mogą wchodzić pracownicy Policji, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. W celu zapewnienia obsady niektórych stanowisk w kontyngencie policyjnym przez osoby posiadające specjalistyczne kwalifikacje można zatrudniać pracowników na zasadach określonych w przepisach Kodeksu pracy.

Art. 145d.

1. Policjanci i pracownicy Policji wchodzący w skład kontyngentu policyjnego podlegają na terytorium państwa obcego przepisom dyscyplinarnym i porządkowym obowiązującym w Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Osoby, o których mowa w ust. 1, są obowiązane przestrzegać prawa państwa przyjmującego oraz wiążące Rzeczpospolitą Polską prawo międzynarodowe.

Art. 145e.

1. Policjant w czasie delegowania do pełnienia służby w kontyngencie policyjnym poza granicami państwa otrzymuje uposażenie zasadnicze, dodatki do uposażenia i inne należności pieniężne przysługujące na ostatnio zajmowanym stanowisku służbowym – z uwzględnieniem powstałych w tym okresie zmian, mających wpływ na prawo do uposażenia i innych należności lub ich wysokość.
2. Policjantowi, o którym mowa w ust. 1, mogą być przyznawane dodatki do uposażenia, świadczenia z tytułu podróży i przejazdów oraz inne należności pieniężne związane z delegowaniem, wypłacane w walucie polskiej lub obcej.

Art. 145f.

Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) warunki otrzymywania, rodzaj waluty oraz wysokość dodatków, świadczeń i należności, o których mowa w art. 145e ust. 2, uwzględniając ich rodzaje i zakres

- przyznawania z uwagi na występujące zagrożenia, uciążliwość lub miejsce pełnienia służby oraz sprawowaną przez policjanta funkcję,
- 2) uprawnienia i obowiązki policjantów delegowanych do pełnienia służby poza granicami państwa, z uwzględnieniem warunków i trybu delegowania policjantów, przypadków ich odwoływania przed wyznaczonym terminem oraz przedłużania czasu delegowania, a także położonych właściwych w tych sprawach,
  - 3) szczegółowe zasady zatrudniania w kontyngentach policyjnych pracowników, o których mowa w art. 145c, i ich wynagradzania, z uwzględnieniem postanowień zawartych w przepisach prawa pracy oraz specyfiki związanej z wykonywaniem pracy w kontyngencie policyjnym realizującym zadania poza granicami państwa, a w szczególności prawa do dodatku zagranicznego, świadczeń z tytułu podróży i przejazdów oraz innych należności pieniężnych związanych z delegowaniem, a także świadczeń odszkodowawczych wynikających z odrębnych ustaw,
  - 4) warunki otrzymywania przez policjantów i pracowników, o których mowa w art. 145c, bezpłatnych świadczeń zdrowotnych, zaopatrzenia w leki i artykuły sanitarne,
  - 5) szczegółowe zasady i tryb finansowania i działania kontyngentu policyjnego, w tym jego wyposażenia i przewozu, z uwzględnieniem przepisów o finansach publicznych.

Art. 145g.

1. Wydatki związane z udziałem kontyngentów policyjnych poza granicami państwa finansowane są z budżetu państwa, w części ministra właściwego do spraw wewnętrznych.
2. Jeżeli środki finansowe na ten cel nie zostały uwzględnione w budżecie ministra właściwego do spraw wewnętrznych i administracji, zapewnia je Rada Ministrów.

Rozdział 11

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 146.

1. Z chwilą utworzenia Policji Milicja Obywatelska zostaje rozwiązana.
- 2 – 4. (pominięte).²³⁵⁾

Art. 147.

1. Minister Spraw Wewnętrznych zorganizuje Policję w ciągu 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.
2. Z chwilą zorganizowania Policji likwidacji ulegają urzędy spraw wewnętrznych.

---

²³⁵⁾ Zamieszczone w obwieszczeniu.

Art. 148. (pominięty).²³⁵⁾**Art. 149.**

1. Z chwilą rozwiązania Milicji Obywatelskiej jej funkcjonariusze stają się policjantami.
2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do tych funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej, którzy do dnia 31 lipca 1989 r. byli funkcjonariuszami Służby Bezpieczeństwa.
3. (pominięty).²³⁵⁾

Art. 150.

1. Dotychczasowi funkcjonariusze Milicji Obywatelskiej lub Służby Bezpieczeństwa, którzy podejmą służbę w Policji albo zostaną zatrudnieni w jednostkach organizacyjnych podległych Ministrowi Spraw Wewnętrznych, zachowują odpowiednio ciągłość służby lub zatrudnienia.
2. (pominięty).²³⁵⁾

Art. 151.

1. Funkcjonariusze zwolnieni ze służby w Milicji Obywatelskiej, którzy nie podejmą służby lub pracy w jednostkach organizacyjnych podległych Ministrowi Spraw Wewnętrznych, zachowują uprawnienia przewidziane dla funkcjonariuszy zwolnionych ze służby na podstawie art. 41 ust. 2 pkt 5, chyba że nabyli uprawnienia do zwolnienia ze służby na korzystniejszych warunkach.
2. (pominięty).²³⁵⁾
3. (pominięty).²³⁵⁾

Art. 152.

Z chwilą wejścia w życie niniejszej ustawy ustaje członkostwo w partiach politycznych tych policjantów, którzy do takich organizacji dotąd należeli.

Art. 153.

Illekoć w przepisach prawa jest mowa o „Milicji Obywatelskiej” i „funkcjonariuszach Milicji Obywatelskiej”, należy przez to rozumieć „Policję” i „policjantów”.

Art. 154–156. (pominięte).²³⁵⁾**Art. 157.**

1. Traci moc ustawa z dnia 31 lipca 1985 r. o służbie funkcjonariuszy Służby Bezpieczeństwa i Milicji Obywatelskiej Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz.U. Nr 38, poz. 181 oraz z 1989 r. Nr 34, poz. 180 i Nr 35, poz. 192), w części dotyczącej Milicji Obywatelskiej.²³⁶⁾

---

²³⁶⁾ W pozostałym zakresie (w części dotyczącej Służby Bezpieczeństwa) uchylona przez art. 136 ust. 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Urzędzie Ochrony Państwa (Dz.U. Nr 30, poz. 180), która weszła w życie z dniem 10 maja 1990 r.

2. Do czasu wydania przepisów wykonawczych przewidzianych w ustawie pozostają w mocy przepisy dotychczasowe, jeśli nie są sprzeczne z niniejszą ustawą, nie dłużej jednak niż 1 rok.
3. (pominięty).²³⁵⁾

Art. 158.

Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.²³⁷⁾

---

²³⁷⁾ Ustawa została ogłoszona dnia 10 maja 1990 r.